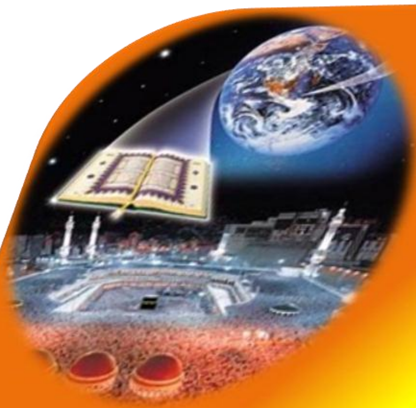

د
قرآن
سره مرکه

Ketabton.com

لیکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن

سره مرکه

ليکوال :

ډاکټر نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

دکتاب نوم: د قرآن سره مرکه

لیکوال: ډاکټر نثار احمد صمد

کمپوز: خپله لیکوال

د لیکوال بریښنالیک: Nsamad57@hotmail.com

د ښتی طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - لراوبر ډاټ کام

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

· لومړۍ برخه

· دوهمه برخه

· دریيمه برخه

· څلورمه برخه

· پنځمه برخه

· شپږمه برخه

· اوومه برخه

· اتمه برخه

· نهمه برخه

· لسمه برخه

· یوولسمه برخه

· دوولسمه برخه

· دیارلسمه برخه

· څوارلسمه برخه

· پنځلسمه برخه

· شپاړسمه برخه

· اوولسمه برخه

· اتلسمه برخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

·نولسمه برخه

·شلمه برخه

·یوویشتمه برخه

·دوه ویشتمه برخه

·درویشتمه برخه

·څلرویشتمه برخه

·پنځه ویشتمه برخه

·شپږویشتمه برخه

·اووه ویشتمه برخه

·اته ویشتمه برخه

·نهه ویشتمه برخه

·د قرآن سره د مرکې د پای لیکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لومړنۍ سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکی روژې غوندی سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنۍ مبارکی روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږی چی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده ښېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده ښېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د لومړنۍ روژې لومړنۍ تحفه (ن. صمد) :

د قران سره مرکه

سَلام عَلیکَ ، سلامتی دی وی پر تا (١)
سَلام لکَ ، سلامتی دی وی دربانْدی (٢)

پوښتنه: که لطفاً خپل ځان را وپیژنې ؟
ځواب: زه د الله کتاب یم (٣) ، نوم می قرآن دی (۴).

پوښتنه: ډیر ښه ، تا وویل چی زه د الله کتاب یم. آیا کولای سې چی الله په لنډه توګه راوپیژنې ؟
ځواب: هو ولی نه ، الله د هغه هستۍ اصلی او فطری نوم دی (۵) چی هر څه او ټول کایَّنات یې پیدا کړي دي (٦) ، الله یو دی او شریک نه لری (٧) ، الله د هر شي څښتن او مالک دی (٨) ، هغه د ټول عالم رب دی (٩) ، هغه مطلق حاکم دی (١٠) ، یوازی الله د عبادت وړ دی او بس (١١) ، الله د عدم یعنی هیڅ څخه هر څه او هر شی خلق کوی (١٢) ، هغه ظاهر دی (١٣) ، هغه باطن دی (١۴) ، الله ټول کایَّنات چلوی (١۵) ، هر څوک د هغه محتاج دی (١٦) ، هغه هیچا ته هم اړ نه دی (١٧) ، ژوند او مرګ د الله په اختیار کی دی (١٨) ، صرف الله هر چا ته اولاد ورکوی (١٩) ، الله تل موجود دی او تل به موجود وی (٢٠) ، هغه بی مثاله دی یعنی هیڅ ساری نه لری (٢١) ، هر څه له منځه ځی خو الله تلپاته دی (٢٢) ، هغه پر هر څه قادر دی (٢٣) ، هغه توبه قبلونکی او مهربان دی (٢۴)....

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو. اوس به راسم دې ته چی تا مخکی وویل چی زما نوم قرآن دی ، خو ما داسی هم اورېدلي دي چی ته د قرآن څخه علاوه نور نومونه او صفتونه هم لرې ، آیا خپل دغسی څو نومونه او صفات را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، زه ډیر نومونه او صفتونه لرم چی د بیلګې په توګه به ځینی دروښیم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب (۲۵) ، رحمت (۲۲) ، حکمت (۲۷) ، حدیث (۲۸) ، هُدا یعنی هدایت (۲۹) ، فرقان یعنی د حق او باطل بېلوونکی (۳۰) ، مُبین یعنی ښکاره دلیل (۳۱) ، ایمان (۳۲) ، کریم یعنی لوی (۳۳) ، کلام (۳۴) ، عدل (۳۵) ، برهان (۳۲) ، نور (۳۷) ، قول (۳۸) ، سراج (۳۹) ، شفا (۴۰) ، موعظت یعنی نصیحت (۴۱) ، ذکر (۴۲) ، عصمت (۴۳) ، مبارک (۴۴) ، علی یعنی لوړ رتبه (۴۵) ، حکیم (۴۲) ، مُهیمین یعنی ساتونکی (۴۷) ، منیر (۴۸) ، مصدق یعنی تصدیق کونکی ، د پیش ګویانو مصداق (۴۹) ، حبل الله یعنی د الله رسۍ (۵۰) ، ذِکری یعنی یادوونکی (۵۱) ، قَیِّم یعنی سمه او مستقیمه خبره (۵۲) ، قولِ فصل یعنی فیصله کوونکی (۵۳) ، احسن الحدیث یعنی بهترین کلام (۵۴) ، مثانی یعنی جوړه جوړه (۵۵) ، متشابه (۵۲) ، تنزیل یعنی نازل سوی (۵۷) ، روح (۵۸) ، وحی (۵۹) ، عربی (۲۰) ، بصایِّر یعنی د فکر او سوچ پیدا کوونکي دلایل (۲۱) ، بیان (۲۲) ، علم (۲۳) ، نعمت (۲۴) ، حق (۲۵) ، هادی (۲۲) ، عجب (۲۷) ، تذکره یعنی یادونه (۲۸) ، عُروة الوثقی یعنی ټینګه رسۍ (۲۹) ، صدق یعنی ربښتیا (۷۰) ، امر (۷۱) ، بُشری یعنی زیری ورکونکی (۷۲) ، عزیز (۷۳) ، بلاغ یعنی پیغام (۷۴) ، قصص یعنی بیان ، قصې (۷۵) ، صراط (۷۲) ، عظیم (۷۷) ، بشیر یعنی زیری ورکوونکی (۷۸) ، نذیر یعنی خبرداریٔ ورکونکی (۷۹) ، مجید یعنی سترتیا لرونکی (۸۰) ، حُکم یعنی فیصله (۸۱)....

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو. آیا راته ویلای سې چی ته د چا تألیف یې یعنی مؤلف دی څوک دی ؟
ځواب: زما مؤلف الله دی ، دا ځکه چی زه د هغه کلام یم (۸۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده ، دنیا ته چا رالیږلی یې ؟
ځواب: دنیا ته هم الله را نازل کړی یم (۸۳).

پوښتنه: دا صحیح ده چی الله نازل کړی یې ، خو مځکې یا دغه دنیا ته چا راوړیٔ یې ؟
ځواب: د الله په امر یوې ملایکې راوړی یم چی جبریل نومیږی (۸۴).

پوښتنه: نو پر مځکه دی چا ته تشریف راووړ ، یعنی جبریل (ع) چا ته ورتسلیم کولې ؟
ځواب: زه محمد (ص) ته راوړل کېدلم ، یعنی د هغه پر مبارک زړه را نازل کېدلم (۸۵).

پوښتنه: تا د زړه خبره وکړه ، آیا دا ممکنه وه چی پر زړه باندی نه بلکی پر کوم غره باندی نازل سوی وای او خلکو هدایت درڅخه اخیستلای ؟
ځواب: دغسی کار ځکه هیڅ امکان نه درلود ، چی که زه پر کوم غره باندی نازل سوی وای نو لومړی خو به هغه غر د الهی جلال له امله چاودېدلی او ټوټه ټوټه سوی وای او تباهی به خپره سوې وای (۸۲). که احیاناً

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه غر سلامت هم پاته سوی وای نو په هغه صورت کی زما د احکامو په عملی تشریح کی قاطعیت نسو راتلای چی د هغه له امله به ما عملاً د کوم هدایتی کتاب رول هم نسو لوبولای. وګوره پر نبی کریم (ص) باندی زما نزول او هغه ته زما د عملی تشریح او تعبیر د مسؤلیت اصلی مقصد دا دی چی په مسلمه امت کی فکری او عملی پیوستون او یووالی راسی (۸۷).

پوښتنه: آیا جبریل (ع) به ته کټ مټ او ټکی په ټکی راکښته کولې که څنګه؟
ځواب: هو باالکل، جبریل زه حرف په حرف راوړلم (۸۸). دا ځکه چی هغه امین دی، د قوت او روح القدس (یعنی سپېڅلی روح) څښتن او د الهی حُکم پابند دی (۸۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چی ته کله دغه دنیا ته را نازل سوې؟
ځواب: زما د نازل کېدو پیل د روژې د مبارکی میاشتی په یوه شپه کی وسو چی لیلة القدر نومیږی (۹۰).
پوښتنه: آیا دنیا ته ستا نزول ټوله په یوه پلا یعنی یو ځایی سوئ دی؟
ځواب: یا، دنیا ته زما نازلېدل په یو ځایی توګه نه بلکی لږ لږ تعمیل سوی دی (۹۱).

پوښتنه: ولی لږ لږ نازلېدې او ولی په یوه پلا نه نازل کېدې؟
ځواب: زه ځکه لږ لږ را لیږل کېدلم چی رسول الله او مسلمانان پرله پسې تشویق سی او د هغوی د زړونو د ډاډ باعث وګرځم (۹۲).

پوښتنه: نو چی داسی ده، څنګه راغونډ او تدوین سوې؟
ځواب: ډیر ښه سوال دی، زما د راټولولو او تدوین انتظام هم پخپله الله ترسره کړی دی (۹۳)

پوښتنه: لطفاً راته ووایه چی ته چیری نازل سوی یې؟
ځواب: زما نزول په مکه کی پیل سوی دی (۹۴).

پوښتنه: آیا صرف په همدې مکه او د هغې په مربوطاتو کی نازل سوی یې او که په نورو ځایو کی هم را نازل سوی یې؟
ځواب: زه د مکې څخه علاوه په مدینه او د هغه په مربوطاتو کی هم نازل سوی یم (۹۵)

(۱): سورهً مریم، آیت ۴۷. (۲): سورهً الواقعه، آیت ۹۱. (۳): البقره: ۲؛ الانعام: ۹۲؛ الحجر: ۱؛ النمل: ۱. (۴): الانعام: ۱۹؛ یونس: ۳۷؛ یوسف: ۳؛ الاسراء (بنی اسرائَل): ۹. (۵): طه: ۱۴. (۶): الانعام: ۱۰۲؛ الزمر: ۲۲؛ الرعد: ۱۲؛ المؤمن: ۲۲؛ طه: ۵۰. (۷): البقره: ۱۲۳؛ النسأ: ۱۷۱؛ یوسف: ۳۹؛ الرعد: ۱۲؛ ابراهیم: ۴۸. (۸): البقره: ۲۵۵؛ آل عمران: ۱۲۹، ۱۸۰؛ النسأ: ۱۲۲؛ الانعام ۱۲؛ لقمان: ۳۶. (۹): الفاتحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

:۲ ؛ الانعام: ۴۵ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۲. (۱۰): یوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۶ ؛ الاعراف: ۵۴
؛ یونس: ۳۱ ؛ السجده: ۵. (۱۱): البقره: ۱۲۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳. (۱۲):
البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴. (۱۳): الحدید: ۳. (۱۴): الحدید: ۳. (۱۵): یونس: ۳۱ ؛
الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم السجده: ۱۲. (۱۶): فاطر: ۵۵ ؛ محمد: ۳۸. (۱۷): الاخلاص:
۲ ؛ البقره: ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابُن: ۶. (۱۸): الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۲ ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۶ ؛ الحدید: ۲. (۱۹): الشوری: ۴۹ ؛ الانبیأ: ۹۰ ؛ ال عمران: ۳۸ ؛ مریم: ۵ ؛ ص: ۳۰. (۲۰):
الحدید: ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم السجده: ۲۱ ؛ یس: ۷۹. (۲۱): الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل:
۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱. (۲۲): الرحمن: ۲۷. (۲۳): البقره: ۱۰۹. (۲۴): التوبه: ۱۰۴. (۲۵): البقره: ۲ ؛ النسأ: ۲۹
؛ فاطر: ۱۰۵. (۲۶): الانعام: ۱۵۷ ؛ الاعراف: ۵۲ ، ۲۰۳ ؛ یونس: ۵۷ ؛ یوسف: ۱۱۱ ؛ النحل: ۶۴ ، ۸۹. (۲۷):
الاسرأ: ۳۹ ؛ الاحزاب: ۳۴ (۲۸): النجم: ۵۹-۶۰ ؛ الکهف: ۶ ؛ الطور: ۳۴. (۲۹): البقره: ۲ ، ۹۷ ، ۱۸۵ ؛
آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایّده: ۴۶ ؛ الانعام: ۱۵۷ ؛ القصص: ۴۳. (۳۰): البقره: ۱۸۵ ؛ آل عمران: ۴ ؛ الفرقان: ۱
. (۳۱): المایّده: ۱۵ ؛ یوسف: ۱ ؛ الحجر: ۱ ؛ الشعرأ: ۲ ؛ النمل: ۱. (۳۲): آل عمران: ۱۹۳. (۳۳): الواقعه:
۷۷. (۳۴): التوبه: ۶ ؛ الفتح: ۱۵. (۳۵): الانعام: ۱۱۵. (۳۶): النسأ: ۱۷۴. (۳۷): النسأ: ۱۷۴ ؛ المایّده:
۱۵ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الشوری: ۵۲ ؛ التغابُن: ۸. (۳۸): القصص: ۵۱. (۳۹): الاحزاب: ۴۶. (۴۰): یونس:
۵۷ ؛ الاسرأ: ۸۲ ؛ حم السجده: ۴۴. (۴۱): آل عمران: ۱۳۸ ؛ المایّده: ۴۶ ؛ یونس: ۵۷ ؛ هود: ۱۲۰ ؛ النور:
۳۴. (۴۲): الحجر: ۹ ؛ النحل: ۴۴ ؛ الانبیأ: ۵۰ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الطلاق: ۱۰. (۴۳): آل عمران: ۱۰۳

(۴۴): الانعام: ۹۲ ، ۱۵۵ ؛ الانبیأ: ۵۰ ؛ ص: ۲۹. (۴۵): السبا: ۲۳ ؛ الزخرُف: ۴. (۴۶): آل عمران: ۵۸ ؛
یونس: ۱ ؛ لقمان: ۲ ؛ الزخرف: ۴. (۴۷): المایّده: ۴۸. (۴۸): الاحزاب: ۴۶. (۴۹): البقره: ۴۱ ، ۸۹ ، ۹۷ ؛
الانعام: ۹۲ ؛ آل عمران: ۳ ؛ یس: ۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ ، ۳۰. (۵۰): آل عمران: ۱۰۳. (۵۱): هود: ۱۲۰. (۵۲):
الکهف: ۲. (۵۳): الطارق: ۱۳. (۵۴): الزمر: ۲۳. (۵۵): الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳. (۵۶): الزمر: ۲۳. (۵۷)
: الشعرأ: ۱۹۲ ؛ یس: ۵ ؛ الواقعه: ۸۰. (۵۸): الشوری: ۵۲. (۵۹): الانبیأ: ۴۵ ؛ الاحزاب: ۲. (۶۰): یوسف
:۲ ؛ الرعد: ۳۷ ؛ طه: ۱۱۳ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ الزخرف: ۳. (۶۱): الانعام: ۱۰۴ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ القصص: ۴۳ ؛
الجاثیه: ۲۰. (۶۲): آل عمران: ۱۳۸. (۶۳): البقره: ۱۲۰ ؛ آل عمران: ۶۱ ؛ الرعد: ۳۷. (۶۴): الاضحی: ۱۱.
(۶۵): البقره: ۲۶ ، ۹۱ ؛ المایّده: ۸۴ ؛ الانعام: ۶۶ ؛ الانفال: ۶ ؛ القصص: ۵۳. (۶۶): الاسرأ: ۹ ؛ الاحقاف:
۳۰ ؛ الجن: ۲. (۶۷): الجن: ۱. (۶۸): الحاقه: ۴۸ ؛ المدثر: ۴۹ ، ۵۴ ؛ الدهر: ۲۹ ؛ المزمل: ۱۹ ؛ طه: ۳.
(۶۹): البقره: ۲۵۲. (۷۰): الزمر: ۳۲. (۷۱): الطلاق: ۵. (۷۲): البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل: ۲ ؛
الاحقاف: ۱۲.(۷۳): حم السجده: ۴۱. (۷۴): ابراهیم: ۵۲ ؛ الانبیأ: ۱۰۶. (۷۵): آل عمران: ۲۲. (۷۶): الفاتحه
:۲. (۷۷): الحجر: ۸۷. (۷۸): حم السجده: ۴. (۷۹): حم السجده: ۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ النجم: ۵۲. (۸۰): ق: ۱ ؛
البروج: ۲۱. (۸۱): الرعد: ۳۷. (۸۲): التوبه: ۶ ؛ الزمر: ۲۳ ؛ الفتح: ۱۵. (۸۳): الواقعه: ۸۰ ؛ الشوری: ۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

؛ البقره: ۷۶ ؛ النسأ: ۱۱۳ ؛ الکهف: ۱. (۸۴): البقره: ۹۷ ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرا: ۱۹۳. (۸۵): محمد: ۲ ؛ البقره: ۹۷ ؛ آل عمران: ۳ ؛ الاعراف: ۲ ؛ النحل: ۴۴. (۸۶): الحشر: ۲۱. (۸۷): النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ؛ آل عمران: ۱۶۴ ؛ الجمعه: ۲. (۸۸): النحل: ۱۰۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۵ ؛ هود: ۱۴. (۸۹): تاشعرأ: ۱۹۳ ؛ التکویر: ۱۹ـ۲۱. (۹۰): البقره: ۱۸۵ ؛ الدخان: ۳ ؛ القدر: ۱. (۹۱): الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۶ ؛ الدهر: ۲۳ ؛ النحل ۱۰۱ـ۱۰۲. (۹۲): الفرقان: ۳۲ ؛ النحل: ۱۰۱ـ۱۰۲ ؛ الاسرأ: ۳. (۹۳): القیامه: ۱۷ـ۱۹ ؛ الفرقان: ۳۲. (۹۴): الانعام: ۹۲. (۹۵): التوبه: ۱۰۸ ؛ آل عمران: ۱۲۳ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ البقره: ۱۴۴ ، ۱۹۸؛ الحج: ۲۷ـ۲۸ ؛ الفتح: ۱۰.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تیر کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندی کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږي چې د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د روژې د دوهمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه (دوهمه برخه) :

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې ستا ژبه کومه یوه ده ، یعنی په کومه ژبه ارشاد فرمایې ؟
ځواب: زه په فصیح او بلیغ عربی ژبه نازل سوی یم او په همدې ژبه ږغیږم (۱) .

پوښتنه: ولی په عربی ژبه نازل سوی یې ؟
ځواب: دا ځکه چې د الله هر کتاب په هغه ژبه نازلیږی چې پخپله د رسول او د هغه د قوم ژبه وی تر څو په دې ډول خلک ښه په وپوهیږی. نو زه چې پر کوم رسول باندی نازل سوی یم څنګه چې د هغه او د هغه د قوم ژبه عربی ده ، نو همدا علت دی چې زه د الله لخوا په همدغه عربی ژبه راولیږل سوم که نه ، کافرانو به پلمه کولای چې رسول عرب دی ، مخاطب قوم یې هم عرب دی ، خو کتاب یې په بله ژبه دی چې موږ هیڅ نه پوهیږو . (۲) .

پوښتنه: ستا مخاطب انسانان څوک دي ؟
ځواب: زما لومړنی مخاطب هماغه زما حامل یعنی محمد رسول االله دی (۳) . تر هغه وروسته د هغه قوم یعنی عرب قوم ته خطاب کوم (۴) ، او تر هغه وروسته تر قیامت پوری د هری سیمی ټولو انسانانو ته مخاطب یم(۵) چې په هغو کی مشرکین (۲) ، مجَوَسي (۷) ، صابی (۸) او اهل الکتاب (۹) یعنی یهودیان (۱۰) او عیسویان (۱۱) شامل دي.

پوښتنه: آیا د دې خبری معنا دا ده چې ته یو نړۍ شموله کتاب یې ؟
ځواب: هو باالکل ، زما هدایت د ټول بشر لپاره دی (۱۲) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې ستا موضوع څه ده ؟
ځواب: دا خو ډیره ښه خبره ده ، زما موضوع انسان دی (۱۳) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چې ستا مقصد او مطلب څه دی ؟
ځواب: زما اصلی مقصد دا دی چې انسان د ګمراهۍ څخه وژغورم او هدایت او ښېګڼه ور په برخه کړم (۱۴) .

پوښتنه: دا خو ډېر عالي هدف دی ، نو آیا ستا په کومه خبره کی څه شک او شبهه پیدا کېدای سی ؟
ځواب: یا ، زما په هیڅ خبره کی آن د شک کوم ګنجایش هم نه ځاییږی او زما هره خبره حقیقی ، یقینی او قطعی ده (۱۵) .

پوښتنه: آیا ستا د متن سره نوری خبری او بل څه اضافه کېدای سی که یا ؟
ځواب: یا ، زما سره څکه هیڅ شی او هیڅ درواغ نسی ګډېدای چې زه د الله سپېڅلی کلام یم (۱۶) .

پوښتنه: نو چی ته حق یې ، آیا ستا د حقانیت لنډ دلایل راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، زما د حقانیت څو بیلګې به داسی در وښیم:
الف- زما هره خبره پر حقیقت ولاړه ده (۱۷) .
ب- زما په خبرو کی هیڅ تضاد نسته (۱۸) .
ج- زما غوندی بل هیڅ کلام وجود نه لری (۱۹) .
د - زما په متن کی آن د یوې ذرې په اندازه هم لږښت او ډېرښت نسی راتلای (۲۰) .

پوښتنه: تا وویل چی زما په متن کی هیڅ ډول لږښت او ډیرښت نسی راتلای ، آیا د غسی کار پخپله رسول الله (ص) هم نسو کولای ؟
ځواب: یا ، دغسی کار هیڅوک هم نسی کولای (۲۱) .

پوښتنه: آیا ستا څخه مخکی الله (ج) نور کتابونه هم دنیا ته رالیږلي وو ؟
ځواب: هو ، خدای زما څخه مخکی نور کتابونه هم را نازل کړي وو (۲۲) ، لکه پر موسی (ع) باندی تورات (۲۳) ، پر داؤد (ع) باندی زبور (۲۴) ، او پر عیسی (ع) باندی انجیل (۲۵) . له دې نه علاوه ، خدای پر پیغمبرانو صحیفې (یعنی کوچنې کتابونه) هم نازل کړي دي (۲۶) .

پوښتنه: ډیر ښه وضاحت دی راکړ . آیا دا رښتیا ده چی پر تا باندی ایمان راوړل ضروری او حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ما باندی بشپړ ایمان راوړل حتمی دی (۲۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس به راسم يوې بلې حساسې مسألې ته او هغه دا چې ځينې خلک وايي چې زه خو مسلمان يم (يا موږ خو مسلمانان يو) ، خير دی چې د قرآن يعنی ستا بعضې احکام او اوامر عملی نکړو (چې مثالونه به يې وروسته درسره مطرح کړم) . نو آيا په دغسې حيلو او پلمو به برائت حاصل کړي ؟
ځواب: نه ، داسې نه ده بلکې زما ټول حکمونه او هدايتونه به عملی کوي ، او زما د يوې برخې څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار په معنا دی او داسې کسان به په الهی عذاب مبتلا کيږي (۲۸) .

(۱) : يوسف: ۲ ؛ الرعد: ۳۷ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ: ۱۹۵ ؛ الاحقاف: ۱۲ . (۲) : ابراهيم: ۴ ؛ مريم: ۹۷ ؛ الدخان: ۵۸ ؛ الاحقاف: ۱۲ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ حم السجده: ۴۴ . (۳) : الانعام: ۲ ؛ يونس: ۱۰۹ ؛ الاحزاب: ۲ . (۴) : الزخرف: ۴۴ ؛ آل عمران: ۲۰ ؛ يوسف: ۲ ؛ الزمر: ۲۸ ؛ حم سجده: ۳ . (۵) : يوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکوير: ۲۷ . (۶) : الانعام: ۱۰۶ ؛ التوبه: ۳۳ ؛ البقره: ۱۰۵ ؛ البينه: ۱ . (۷) : الحج: ۱۷ . (۸) : البقره: ۶۲ ؛ المايّده ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ . (۹) : آل عمران: ۲۴ ، ۷۱ ، ۹۹ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ المايّده ۱۵ . (۱۰) : البقره: ۶۲ ؛ المايّده: ۶۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۶ . (۱۱) : البقره: ۶۲ ؛ المايّده: ۱۸ ، ۶۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۱۲) : يوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛ ص: ۸۷ ؛ القلم: ۵۲ ؛ التکوير: ۲۷ . (۱۳) : الانفطار: ۶ ؛ الانشقاق: ۶ ؛ العصر: ۲ ؛ الدهر: ۱ ؛ يس: ۷۷ . (۱۴) : العصر: ۱-۴ ؛ ابراهيم: ۱ ؛ الحديد: ۹ ؛ الطلاق: ۱۱ ؛ البقره: ۲۵۷ . (۱۵) : الحاقه: ۵۱ ؛ الواقعه: ۹۵ ؛ الاحزاب: ۴ . (۱۶) : آل عمران: ۶۰ ؛ حم سجده: ۴۲ . (۱۷) : الانعام: ۵ ؛ يونس: ۱۰۸ ؛ البقره: ۹۱ ؛ المايّده: ۸۴ ؛ الرعد: ۱ . (۱۸) : النسأ: ۸۲ . (۱۹) : البقره: ۲۳ ؛ يونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ . (۲۰) : حم سجده: ۴۱-۴۲ ؛ الحجر: ۹ . (۲۱) : يونس: ۱۵ ؛ الحاقه: ۴۴-۴۷ . (۲۲) : البقره: ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۱۸۴ ؛ النسأ: ۱۳۶ ؛ التحريم: ۱۲ ؛ فاطر: ۲۵ . (۲۳) : الانعام: ۹۱ ، ۱۵۵ ؛ هود: ۱۱ ؛ الاسرأ: ۲ ؛ المومنون: ۴۹ ؛ الفرقان: ۳۵ . (۲۴) : النسأ: ۱۶۳ ؛ الاسرأ: ۵۵ . (۲۵) : آل عمران: ۳ ؛ المايّده: ۴۶ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۱۱۱ ؛ الحديد: ۲۷ . (۲۶) : الاعلی: ۱۸-۱۹ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ النجم: ۳۶ . (۲۷) : البقره: ۴۱ ، ۹۱ ؛ النسأ: ۴۷ ؛ التغابُن: ۸ . (۲۸) : آل عمران: ۱۱۹ ؛ البقره: ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ التوبه: ۸۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درېيم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، د تير کال د مبارکې روژې غوندې سږ کال هم ستاسو درانه حضور ته دیرش سوغاتونه وړاندې کوم. د سږنۍ مبارکې روژې دغه دیرش تحفې « د قرآن سره مرکه » نومیږي چې د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د روژې د درېیمې ورځې تحفه (ن.صمد) :

د قران سره مرکه ، (درېيمه برخه) :

پوښتنه: آیا ستا د راتګ په باره کې د مخکې څخه لا پیش ګویي موجوده وه که یا ؟
ځواب: هو ، وګوره حضرت ابراهیم (ع) په خپله یوه دعا کې ما ته واضحاً اشاره کړې ده (۱) .

پوښتنه: آیا ستا څخه وروسته به هم کوم بل آسماني کتاب را نازل سي ؟
ځواب: یا ، تر ما وروسته به هیڅ کوم بل آسماني کتاب نازل نسي او زه پر آخري نبي (ص) باندې نازل سوی یم نو ځکه زه وروستی کتاب یم (۲) .

پوښتنه: نو چې ته آخري کتاب یې معنا یې دا ده چې باید تر قیامت پورې وساتل سې ، که داسې وي نو ته د خپلې تلپاتې ساتنې څه ثبوت او تضمین لرې ؟
ځواب: ډیر ښه سوال دې وکړ ، الله پخپله تر قیامته زما د ساتنې ذمه او مسؤلیت اخیستی دی (۳) . زه په هره دوره او هره موده کې د ژوندیو انسانانو په سینو کې ساتلیً پاتیږم (۴) . هسې خو زه په هره زمانه کې په شفاهي او تحریري دواړو شکلونو سره پاته یم او شتون لرم (۵) .

پوښتنه: د دې معنا دا ده چې ته د ټول انساني ژوندانه لپاره هدایت یې ، آیا همداسې ده ؟
ځواب: هو باالکل همداسې ده (۶) .

پوښتنه: اوس به راسم دې موضوع ته چې ستا دعوت څه شي دی ، یعنې خلک څه ته رابولې ؟
ځواب: زما دعوت (بلنه) دا ده چې انسان د خپل خالق خوښ کړئ او ټاکلی دین چې هماغه اسلام دی قبول کړي (۷) ، د خپل رب د احکامو اطاعت وکړي (۸) ، په هر کار او معامله کې د رسول الله(ص) پیروی وکړي (۹) ، او د آخرت د بریالیتوب لپاره ایمان او ښه عمل خپل کړي (۱۰) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو چې داسې ده ، آیا تا د انسانی مسایلو ټول جزیّیات بیان کړي دي که یا ؟
ځواب: ما اصلاً د انسانی ژوندانه اصول او مبادي په بشپړ تفصیل سره بیان کړي دي (۱۱) ، د جزیّیاتو د تفصیل او عملی تشریح مسؤلیت زما حامل یعنی محمد (ص) ته سپارل سوی دی (۱۲) .

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چې ته مشکل کتاب یې که آسانه ؟
ځواب: خدای زه د هدایت او لارښوونی لپاره ډیر آسانه او د پوهېدو وړ ګرځولی یم (۱۳) . خو تر کومه ځایه چې زما په علومو او ښه پیژندنی پوری اړه لری ، نو بیا ډیر غور او تدبر ته اړتیا لیدل کیږی (۱۴) .

پوښتنه: آیا پوښتلی سم چې ستا د بیان ترتیب او طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما د بیان ترتیب ډیر څرګند او واضح دی (۱۵) ، باالکل طبیعی او پر زړه کښېنا ستونکی دی (۱۶) ، په هغه کی هیڅ ډول مغلق تیا او ابهام وجود نلری (۱۷) ، که ته ښه ځیر سې نو زه په ذهن کی د عین یوې خبری د کښېنولو په خاطر هغه په څو طریقو او ډولونو سره بیانوم تر څو په پوهاوي کی یې څه ستونزه پیښه نسی (۱۸) .

پوښتنه: نو ستا د استدلال طریقه څنګه ده ؟
ځواب: زما استدلال باالکل فطری دی چې د هغه بنسټ د مخاطب پر اقرار او اعتراف باندی ولاړ دی (۱۹) . له دې نه علاوه ، زه انسان ته بلنه ورکوم چې د خپل دننه او بهر ټول کایّنات او د هغه اغېزو او پیښو ته ښه غور وکړي تر څو د خپل دننه او دباندی ټول حقایق ښه ورمعلوم سی او د هغو د غوښتنو سره سم صحیح لاره غوره کړی (۲۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې آیا راته ویلای سې چې ستا ترتیب څنګه جوړ سوی دی ؟
ځواب: ښه پوښتنه دي وکړه ، زه د ډیرو سورتونو د مجموعې څخه جوړ سوی یم (۲۱) .

(۱) : البقره : **۱۲۹** ؛ آل عمران : **۱۲۴** . (۲) : الاحزاب : **۴۰** . (۳) : الحجر : **۹** . (۴) : العنکبوت : **۴۹** . (**۵**) : القیامه : **۱۷** ؛ الانعام : **۹۲** ؛ الاحقاف : ۱۲ ؛ ص : **۸۷** ؛ القلم : **۵۲** . (۶) : البقره : **۲۰۸** ؛ آل عمران : **۱۹** ، **۸۵** ؛ الاسرأ : **۹** ؛ الذاریات : **۵۶** . (۷) : آل عمران : **۱۹** ، **۲۰** ، **۸۵** ؛ المایّده : **۳** ؛ الانعام : **۱۲۵** ؛ الحج : **۳۴** ؛ البقره : **۲۰۸** . (۸) : آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ المایّده : **۹۲** ؛ الانفال : **۴۶** ؛ التغابُن : ۱۲ . (۹) : آل عمران : **۳۱** ؛ الاعراف : **۱۵۸** ؛ النسأ : **۵۹** ؛ الانفال : **۴۶** ؛ محمد : **۳۳** . (۱۰) : البقره : **۲۲** ، **۸۲** ؛ المایّده : **۲۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ ابراهیم : **۲۳** ؛ العصر : **۳** . (۱۱) : الانعام : **۱۵** ؛ هود : ۱ . (۱۲) : النحل : **۴۴** ، **۴۶** ؛ آل عمران : **۱۳۲** ؛ النسأ **۵۹** ؛ الاحزاب : **۲۱** . (۱۳) : القمر : **۱۷** ، **۲۲** ، **۳۲** ، **۴۰** ؛ مریم : **۹۷** ؛ الدخان : **۵۸** . (۱۴) : النسأ : **۸۲** ؛ محمد : **۲۴** ؛ ص : **۲۹** . (**۱۵**) : المایّده : **۱۵** ؛ یوسف : ۱ ؛ الحجر : ۱ ؛ النحل : **۱۰۳** ؛ الشعرأ : ۲ . (۱۶) : المایّده : **۹۲** ، **۹۹** ؛ ابراهیم : **۹۲** ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النحل: **۳۵** ، **۸۲** ؛ النور: **۵۴** ؛ العنکبوت: ۱۸. (۱۷) : الکهف: ۱ ؛ الزمر: **۲۸**. (۱۸) : الاسرأ: **۴۱** ، **۸۹** ؛
الکهف: **۵۴** ؛ طه: **۱۱۳** ؛ الاحقاف: **۲۷** ؛ الفرقان: **۵۰**. (۱۹) : یونس: **۳۱** ؛ المومنون: **۸۵** ، **۸۷** ، **۸۹**. (۲۰) :
حم سجده: **۵۳-۵۴** ؛ الذاریات: **۲۰-۲۳** ؛ البقره: **۱۲۴** ؛ آل عمران: **۱۹۰-۱۹۱** ؛ الاعراف: **۱۹۱**. (۲۱) : هود: **۱۳**
؛ البقره: **۲۳** ؛ التوبه: **۲۴** ، **۸۲** ، **۱۲۴** ، **۱۲۷** ؛ یونس: **۳۸** ؛ النور: ۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، خدای دې وکړي چې د روژې تیر درې سوغاتونه ګټور تمام سوي وي. دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د څلورمې روژې لپاره څلورم سوغات لطفاً ملاحظه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (څلورمه برخه) :

پوښتنه: ستا آیتونه څو ډوله دي ؟
ځواب: زما آیتونه دوه ډوله دي چې هغه محکم او متشابه نومیږي (۱) .

پوښتنه: آیا تسمیه یعنی بسم الله هم ستا آیت دی ؟ ځکه په دې باره کې ډول ډول نظریات وړاندې کیږي.
ځواب: هو ، بسم الله الرحمن الرحیم زما یو مستقل آیت دی (۲) .

پوښتنه: آیا تا ځینې آیتونه تکراراً هم ذکر کړي دي ؟ که وي ، نو څو بیلګې یې را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ، ما څو ځله بعضې آیتونه تکراراً ذکر کړي دي ، مثلاً:
الف- فبای الآءِ ربِکُما تُکذبن (پس د خپل رب په کوم نعمت د نعمتونو درواغ وایاست) ۳۱ واره (۳) .
ب- ولَقد یَسَرنَا القُرآن لِذِکر فهل مِن مُدکِر (موږ دا [قرآن] آسانه کړی دی ، نو آیا نصیحت منونکی څوک سته ؟) ۴ واره (۴) .
ج- وَیلُ یَو مَیِّذِ لِلمُکذِبین (د هماغه ورځې درواغ ګڼونکو ته تباهي ده) لس ځله (۵) .

پوښتنه: دا خو په زړه پوری معلومات وو. آیا خپل څو جامع آیتونه هم را ښوولای سې ؟
ځواب: هو ولی نه ، دا درې بیلګې په غور سره واوره :
الف- وَمَن یُطِعِ اللهَ وَرَسُوله وَیَخش اللهَ وَیَتقهُ فالیکَ هُمُ المُفلِحُون (۲) ، یعنی: او هغه څوک چې د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي ، د الله څخه وبیریږي او پرهیزګاري غوره کړي نو هغوی به په مراد ورسیږي.
ب- انَ اللهَ یَامُرُ بالعَدلِ وَالاِحسَانِ وَایتاْ ذِی القربی وَیَنهی عن الفحشاْء وَالمُنکر وَالبَغی یَعِظکُم لعَلکُم تَذکرُون (۷) ، یعنی: الله د عدالت ، ښېګڼې او صلهً رحمی حکم کوي او د بدۍ ، بې حیایۍ او ظلم او تیري څخه منع کوي ، هغه تاسی ته نصیحت کوي تر څو قبول یې کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج ـ یَا ایُها الذِینَ آمَنوا اصبرُوا وَصَابرُوا وَرَابِطو وَاتقوا اللهَ لعَلكُم تُفلحُون (۸) ، یعنی: اې ایمان لرونکو ، صبر وکړئ ، یو بل ته د صبر تلقین وکړئ ، مقابلې ته چمتو سئ او د الله څخه وبیرېږئ تر څو بریالي سئ.

پوښتنه: دا خو ډیر مهم آیتونه وو . اوس به راسم دې پوښتنی ته چی آیا تا داسی حروف هم استعمال کړي دي چی د بیلو بیلو تورو په شکل وی ؟ که وی ، نو تعداد یې څو ته رسیږی؟
ځواب: هو ، ما دغسی حروف ذکر کړي دي چی شمیر یې ۱۴ ته رسیږی او هغه « مقطعات » بلل کیږی چی ټول د سورتو په پیل کی راغلي دي ، مثلاً :
الم (۹) ، المص (۱۰) ، الر (۱۱) ، طه (۱۲) ، طس (۱۳) ، طسم (۱۴) ، حم (۱۵) ، حم عسق (۱۶) ، ق (۱۷) ، ن (۱۸) ، ص (۱۹) ، یس (۲۰) ، المر (۲۱) ، کهیعص (۲۲) .

پوښتنه: آیا ستا د تلاوت پر مهال سجده کول واجب دی ؟
ځواب: زما په متن کی څو ځایه داسی دي چی د هغو د تلاوت یا اورېدو پر مهال سجده کول واجب ده (۲۳).

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چی آیا تا په خپل متن کی قسم هم اخیستی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما ډیر ځله قسمونه اخیستي دي ، مثلاً : والعصر (۲۴) یعنی په زمانه می قسم ، والشمس (۲۵) یعنی په لمر می قسم ، والیل (۲۲) یعنی په شپه می قسم او ډیر نور .

پوښتنه: آیا تا تشبیهه هم استعمال کړې ده ؟ که وی یو مثال یې راکړه .
ځواب: هو ډیر تشبیهات می کارولي دي مثلاً : مَثلُ الذین اتَخَذوا من دُون الله اولیأ کمَثلِ العَنکبُوتِ اتَخَذت بَیتا وَ ان اوهَنَ البُیُوت لبَیتُ العَنکبُوت لو کانوا یَعلمُون (۲۷) یعنی: هغه کسان چی الله یې پرېښود بل معبود یې غوره کړ نو د هغه غنې په شان دی چی کور یې جوړ کړی دی ، حقیقت دا دی چی تر ټولو کمزوره هماغه د غنی کور دی کاشکی دغه خلک پوهېدای .
په دغه مثال کی د مشرکانو معبودان د غنی د ځالی سره تشبه سوي دي معنا دا چی څومره چی د غنی ځاله کمزوره ده په هماغه اندازه د دغو خلکو معبودونه هم کمزوره او بې اغیزې دي .

پوښتنه: آیا تا کومه استعاره یا کنایه هم بیان کړې ده ؟ خصوصاً د پرونیو او ننئیو گمراهانو لپاره ؟
ځواب: هو ، ما ډیری کنایی استعمال کړي دي ، مثلاً : صُم بُکم عُمی فهُم لا یَرجعون (۲۸) ، یعنی: هغوی کاڼه دي ، گونگیان دي او ړانده دي ، نور به نو هغوی بیرته را و نه گرځي .
په دې مثال کی د کنایی په ډول هغه خلک کاڼه ، گونگیان او ړانده بلل سوي دي چی حق نه اوری ، نه یې وایی او نه یې هم وینی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا تا پیش بینۍ هم کړي دي که یا ؟
ځواب: هوکی ، ما ځینی پیش ګویانی کړي دي چی تولی ثابتی سوي هم دي ، مثلاً دا چی تا به خدای د خلګو څخه وساتی ، یا دا چی د غسی قرآن به هیڅکله هم رانه وړای سي ، یا دا چی کافران به ناکامه کیږی ، یا دا چی هغوی به مات سی (۲۹) . زما دغه پیش بینی ملاحظه کړه : وَاِن کادُوا لَیَستفِزُونکَ مِنَ الارض لِیُخرجُوکَ مِنهَا وَاِذاً لا یَلبَثوُن خِلفکَ اِلا قلِیلا (۳۰) ، یعنی : او هغوی غوښته چی تا د دې سیمی څخه په شړلو سره وبیروی او نور به هغوی پخپله هم تر تا وروسته خورا لږ موده پاته سی .
کله چی د مکې کفارو محمد (ص) له وطنه شړلو ته اړیوست ، نو پخپله هغوی هم ډیر ژر د دنیا څخه ولاړل .

(۱) : آل عمران : ۷ . (۲) : النمل : ۳۰ . (۳) : الرحمن : ۱۳ . (۴) : القمر : ۱۷ ، ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۰ . (۵) : المرسلات : ۱۵ ، ۱۹ ، ۲۴ ، ۲۸ ، ۳۴ ، ۳۷ ، ۴۰ ، ۴۵ ، ۴۷ ، ۴۹ . (۶) : النور : ۵۲ . (۷) : النحل : ۹۰ . (۸) : آل عمران : ۲۰۰ . (۹) : البقره : ۱ ؛ ال عمران : ۱ ؛ العنکبوت : ۱ ؛ الروم : ۱ ؛ لقمان : ۱ ؛ السجده : ۱ . (۱۰) : الاعراف : ۱ . (۱۱) : یونس : ۱ ؛ هود : ۱ ؛ یوسف : ۱ ؛ ابراهیم : ۱ ؛ الحجر : ۱ . (۱۲) : طه : ۱ . (۱۳) : النمل : ۱ . (۱۴) : الشعرأ : ۱ ؛ القصص : ۱ .
(۱۵) : المومن : ۱ ؛ حم سجده : ۱ ؛ الزخرف : ۱ ؛ الدخان : ۱ ؛الجاثیه : ۱ ؛ الاحقاف :۱ ؛ الشوری : ۱ . (۱۶) : الشوری : ۲ـ۱ . (۱۷) : ق : ۱ . (۱۸) : القلم : ۱ . (۱۹) : ص : ۱ . (۲۰) : یس : ۱ . (۲۱) : الرعد : ۱ . (۲۲) : مریم : ۱ . (۲۳) : الاسرأ : ۱۰۷ ؛ مریم : ۵۸ ؛ السجده : ۱۵ ؛ الاعراف : ۲۰۶ ؛ الرعد : ۱۵ . (۲۴) : العصر : ۱ . (۲۵) : الشمس : ۱ .
(۲۶) : الیل : ۱ . (۲۷) : العنکبوت : ۴۱ . (۲۸) : البقره : ۱۸ . (۲۹) : الاسرأ : ۷۶ ؛ المایّده : ۶۷ ؛ البقره : ۲۳ـ۲۴ ؛ آل عمران : ۱۲ ، ۱۵۱ ؛ القمر : ۴۵ . (۳۰) : الاسرأ : ۷۶ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا دی د پنځمې روژې لپاره پنځم سوغات لطفاً مطالعه کړئ ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (پنځمه برخه) :

پوښتنه: آیا ته د علم ښېګنې ته تسلیم یې ، یعنې هغه منې ؟ ځکه بعضې کسان ګمراه کونکي ادعاګانې کوي.

ځواب: زما په نظر د علم ښېګنه ثابته او غوڅه ده او زه پر علم ډېر ټینګار کوم. ما علم رڼا او عالم اصلي لیدونکې بللې دی ، د عالمانو درجې خدای لوړوي ، علم د انسان پوهه ، ایمان ، ادب او مدنیت پیاوړی کوي. نو آیا دا هر څه د علم سره زما علاقه او رابطه نه ثابتوي ؟(۱).

پوښتنه: هو باالکل همدا سې ده. آیا کولای سم چې وپوښتم ستا د تلاوت آداب کوم دي ؟

ځواب: ډېر ښه ، زما د تلاوت څو مهم آداب په دې ډول دي:

لومړی- پاک او صاف والی (۲) ؛

دوهم- تر هر څه مخکې تعوذ (یعنې اعوذ باالله من الشیطن رجیم) ویل (۳) ؛

درېیم- وروسته تسمیه (یعنې بسم الله الرحمن الرحیم) ویل (۴) ؛

څلورم- سَوکه سَوکه او په سره سینه تلاوت کول (۵) ؛

پنځم- په تلاوت کې له تلوار ه کار نه اخیستل (۶) ؛

شپږم- په خشوع او خضوع سره تلاوت کول (۷) ؛

اووم- پر هغه باندې غور او تدبُر کول (۸) ؛

اتم- د نورو لخوا په چوپتیا او ډېره توجه سره زما تلاوت اورېدل (۹) ؛

نهم- د سجده آیتونو په لوستلو یا اورېدلو سره سجده ادا کول (۱۰) ؛

پوښتنه: ستا فضایل یا ښېګنې څه دي ؟

ځواب: زما ښېګنې ډېرې دي چې څو مختصرې بېلګې به یې دا سې در وپیژنم:

لومړی- زه د الله کلام یم (۱۱) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زما غوندی بل کلام نسته او زه بهترین کلام یم (۱۲) ؛
دریيم-زما کار دا دی چی انسانان د گمراهی د تیاري څخه راوباسم او د هدایت رڼا ته یې راوبولم (۱۳) ؛
څلورم-زه زړونو ته حوصله بخښم او ذهن او فکر ته ټینګښت عطأ کوم (۱۴) ؛
پنځم-زه د ټولو انسانانو د روحی ناروغیو لپاره د شفا پیغام یم (۱۵) ؛
شپږم-زه ایمان والاوو ته بشارت یا زیری یم (۱۲) ؛
اووم-زما اغېزه ثابته او مُسَلمه ده (۱۷) ؛
اتم-زما تلاوت یو ډیر لوی عبادت دی (۱۸) ؛

پوښتنه: ډیره مننه ، آیا راته ویلای سې چی پر تا باندی مخالفینو اعتراضونه کړي دي که یا ؟ که وی لطفاً یې څو بیلګې راته ووایه.
ځواب: هو ، پر ما مخالفینو یو څه اعتراضات او نیوکي کړي دي چی ځینی یې دا دي:
لومړی-وایی چی زه د رسول الله (ص) لخوا جوړ سوی یم او ګواکی الله تعالی نه یم نازل کړی (۱۹) ؛
دوهم-وایی که موږ دا ومنو چی ته د الله لخوا نازل سوی یې ، نو بیا سوال دا دی چی ولی په یو ځایی تو ګه نه یې نازل سوی او ولی لږ لږ نازل سوی یې (۲۰) ؛
دریيم-وایی چی رسول الله (ص) زه د یو عجمی شخص (غیر عرب) په مرسته جوړ کړی یم (۲۱) ؛
څلورم-وایی چی زه باید د هغو دوو مشهورو کسانو څخه پر یوه نازل سوی وای چی د عربو د دوو مشهورو ښارونو (یعنی مکې او طایف) مشران وو (۲۲) ؛
پنځم-وایی چی زما پر ځای کوم بل [نرم دریځه] قرآن باید نازل سوی وای تر څو د دوی لپاره د منلو وړ وای (۲۳) ؛
شپږم-وایی چی زه باید د دوی د هیلو مطابق بدل سم (۲۴) ؛
اووم-زه یې شعر او شاعري بللی یم (۲۵) ؛
اتم-زه یې د پخوانیو خلکو بې سر او بې پښو داستانونه ګڼلی یم (۲۲) ؛
نهم-زه یې د خوب او خیال پاشلی بیان بللی یم (۲۷) ؛
لسم-زه یې جادو بللی یم (۲۸) ؛

پوښتنه: هغوی ولی داسی کول یا یې اوس کوی ؟ یعنی ستا مخالفت ولی سوی دی ؟
ځواب: د بیلا بیلو خلکو لخوا زما سره مخالفت سوی دی چی د علتونو څو مثالونه یې دا دي:
لومړی-د نفسانی غوښتنو پیروی (۲۹) ؛
دوهم-د لاس تنګی او بدحالی خطر (۳۰) ؛
دریيم-د ظلم او زیادتیو ناوړه عادت (۳۱) ؛
څلورم-د پلرونو او نیکونو په پټو سترګو تقلید (۳۲) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم. خپل منځي تعصب او ډلې ډلې والی (۳۳) ؛
شپږم. مجرمانه ذهنيت او تفکر (۳۴) ؛
اووم. ضديت او سپين سترګي (۳۵) ؛

پوښتنه: هغوی دی الله اصلاح يا تباه کړي چې بې دليله او چټي دغسې ضديت درسره لري. اوس به يوه بله موضوع مطرح کړم او هغه دا چې د دې دنيا په باره کې څه فکر کوې ؟
ځواب: دا دنيا د انسانانو ازموينځی دی (۳۶) ، دا يو مؤقتي او فاني ځای دی او تر دې وروسته به قيامت راځي او يو بل مستقل او تلپاته جهان به شتون ولري (۳۷) . دا دنيا د لوبو ځای دی (۳۸) ، د خطا ايستلو ځای دی (۳۹) ، د ښکلاوو او وياړ ښودلو نوم دی (۴۰) ، د آخرت په پرتله دا ډير محدود او کوچنی دی (۴۱) .

پوښتنه: ستا په نظر د انسان د ژوند څخه مقصد څه دی ؟
ځواب: زما په نظر د انسان د ژوندانه مقصد د الله بشپړ اطاعت ، عبادت او بندګي ده (۴۲) .

پوښتنه: آيا دا به لازمه وی چې در څخه وپوښتم چې لوی خدای ټوله کايينات په څومره موده کې جوړ کړل ؟
ځواب: هو ، هر سوال چې لرې ، آزادانه يې مطرح کولای سې. ستا د دې پوښتنې په ځواب کې به درته ووايم چې لوی الله ټول کاينات په شپږو ورځو کې ببله هيڅ ډول ستړيا څخه جوړ کړي دي (۴۳) . خو دا مې هم ويلي دي چې ښه غور او تدبر وکړه (۴۴) .

پوښتنه: داسې ادعا کيږي چې د ساينس له مخې د کايًنات هر شی جوړه جوړه پيدا سوی دی. خو داسې هم اوريدل کيږي چې کله ساينس د خالپوڅو په حال کې و ، تا ويلي وو چې الله هر شی جوړه جوړه خلق کړی دی. آيا په دې هکله څه راته ويلای سې ؟
ځواب: هو ، په دې کې هيڅ شک نسته چې ما واضحاً ويلي دي چې الله هر شی جوړه جوړه پيدا کړی دی (۴۵) . آن دا چې زما يو نوم پخپله هم مثانی (يعنې جوړه جوړه) دی (۴۶) .

(۱) : الزمر : ۹ ؛ الرعد : ۱۲ ؛ المجادله : ۱۱ ؛ الکهف : ۱۱۴ ؛ الحجرات : ۱۳ . (۲) : الواقعه : ۷۹ . (۳) : النحل : ۹۸ . (۴) : العلق : ۱ . (۵) : المزمل : ۴ . (۶) : القيامه : ۱۲ ؛ طه : ۱۱۴ . (۷) : الاسرأ : ۱۰۹ . (۸) : النسأ : ۸۲ ؛ ص : ۲۹ . (۹) : الاعراف : ۲۰۴ . (۱۰) : مريم : ۵۸ ؛ الاسرأ : ۱۰۷ ؛ السجده : ۱۵ . (۱۱) : التوبه : ۲ ؛ الفتح : ۱۵ ؛ يونس : ۳۷ . (۱۲) : الاسرأ : ۸۸ ؛ يونس : ۳۸ ؛ البقره : ۲۳-۲۴ ؛ هود : ۱۳-۱۴ . (۱۳) : ابراهيم : ۱ ؛ الاسرأ : ۹ . (۱۴) : النحل : ۱۰۲ . (۱۵) : يونس : ۵۷ ؛ الاسرأ : ۸۲ ؛ حم سجده : ۴۴ . (۱۶) : البقره : ۹۷ ؛ النحل : ۸۹ ، ۱۰۲ ؛ النمل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ ؛ الاحقاف: ۱۲ . (۱۷) : الزمر : ۲۳ ؛ الاسرأ : ۱۰۷ ، ۱۰۹ ؛ الحشر : ۲۱ . (۱۸) : فاطر : ۲۹ ؛ البقره : ۱۲۱ ؛ الاحزاب : ۳۴ . (۱۹) : یونس : ۳۸ ؛ هود : ۱۳ ؛ الانبیأ : ۵ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده : ۳ . (۲۰) : الفرقان: ۳۲ ؛ الاسرأ : ۱۰۶ ؛ التوبه: ۸۲ ، ۱۲۴ ، ۱۲۷ ؛ محمد : ۲۰ . (۲۱) : النحل : ۱۰۳ ؛ الفرقان: ۴ . (۲۲) : الزخرف: ۳۱ . (۲۳) : یونس: ۱۵ . (۲۴) : یونس: ۱۵ . (۲۵) : یس: ۶۹ ؛ انبیأ : ۵ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ . (۲۶) : الانعام: ۲۵ ؛ الانفال: ۳۱ ؛ النحل: ۲۴ ؛ الفرقان: ۵ ؛ المطففین: ۱۳ . (۲۷) : الانبیأ : ۵ . (۲۸) : السبا : ۴۳ ؛ الزخرف: ۲۰ ؛ الانبیأ : ۳ ؛ الاحقاف: ۱۷ ؛ المدثر: ۲۴ . (۲۹) : القمر : ۳ . (۳۰) : القصص: ۵۷ . (۳۱) : العنکبوت: ۴۹ . (۳۲) : البقره: ۱۷۰ ؛ المایّده: ۱۰۴ . (۳۳) : ص: ۱-۲ ؛ الفتح: ۲۶ . (۳۴) : المطففین: ۱۲ . (۳۵) : البقره: ۸۹-۹۰ ؛ العنکبوت: ۴۷ . (۳۶) : الملک: ۲ ؛ هود: ۷ ؛ المایّده: ۴۸ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الکهف: ۷ . (۳۷) : یونس: ۲۴ ؛ الکهف: ۴۵ . (۳۸) : الانعام: ۳۲ ؛ العنکبوت: ۶۴ ؛ محمد : ۳۶ ؛ الحدید : ۲۰ . (۳۹) : آل عمران: ۸۵ : الانعام: ۷۰ ، ۱۳۰ ؛ الاعراف: ۵۱ ؛ لقمان: ۳۳ ؛ فاطر: ۵ . (۴۰) : الحدید : ۲۰ . (۴۱) : النسأ : ۷۷ ؛ التوبه: ۳۸ ؛ الرعد : ۲۶ ؛ یونس: ۲۴ . (۴۲) : الذاریات: ۵۶ ؛ البقره: ۲۱ ؛ یونس: ۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ الانبیأ: ۲۵ . (۴۳) : الاعراف: ۵۴ ؛ یونس: ۳ ؛ هود : ۷ ؛ الفرقان: ۵۹ ؛ ق: ۳۸ . (۴۴) : النسأ ۸۲ ؛ ص: ۲۹ ؛ محمد : ۲۴ . (۴۵) : الذاریات: ۴۹ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ یس: ۳۶ ؛ الرعد : ۳ ؛ الزخرف: ۱۲ . (۴۶) : الحجر: ۸۷ ؛ الزمر: ۲۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې هم د شپږمی روژې لپاره شپږم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شپږمه برخه) :

پوښتنه: انسان په کومه درجه یا کوم مقام کې ځای لری ؟

ځواب: انسان تر ټولو مخلوقاتو افضل دی او بهتر مقام لری یعنی اشرف المخلوقات دی (۱) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چی تا انسان د خدای نایب یعنی نماینده بللی دی ، آیا دا رښتیا ده ؟

ځواب: ما انسان ته تر هر څه دا ستر نعمت عطا کړی چې هغه می د الله نایب او خلیفه بللی دی او کله چې الله د هغه د جوړولو په هکله ملایکو ته خبر ورکړ نو فرشتو ورته وویل چې آیا هغه څه ایجادوې چې پر مځکه فساد جوړوی او وینی تویوي ؟ خو الله ورته وویل چې بیشکه ماته هر څه ښه معلوم دي نه تاسو ته (۲) .

پوښتنه: دا خو ډیر مهم معلومات وو. اوس به راسم دي ته چې د بشر دغه لومړنی انسان څوک و ؟

ځواب: دا لومړنی انسان آدم (علیه السلام) نومیږی او ټول بشر د هغه اولاد دی (۳) .

پوښتنه: آیا دا صحیح ده چې ملایکو دغه انسان ته سجده وکړه ؟ که وی آیا دا تر هر څه ستر درنښت نه دی؟

ځواب: هو باالکل همداسی ده. کله چې الله هغه خلق کړ نو فرشتو ته یې د سجدې امر وکړ او هغوی هم ټولو بېله شیطان څخه آدم (ع) ته سجده وکړه (۴) .

پوښتنه: نو آیا انسان د دې ستر امتیاز تر څنګ یو مسؤل او ذمه وار مخلوق هم دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هغه ډیر مسؤلیتونه لري. مثلاً: بې خبره او بې ثبوته باید په چا پسی څه و نه وایی او نه هم څه وکړی ، هغه د الله د عبادت لپاره خلق سوی دی (۵) ، نو ځکه به د هر انسان حتی رسولانو سره هم حساب کتاب کیږی (۶) .

پوښتنه: خدای دی هر انسان خصوصاً مسلمانان منجمله افغانان په خپل دغه حساس مسؤلیت پوه کړی.
بله پوښتنه می دا ده چی د انسانی فطرت مهمی ځانګړتیاوی کومی دي ؟
ځواب: د انسان د فطرت څو مهمی ځانګړنی دا دي:
۱- لومړنی انسان د خاورو څخه جوړ سو (۷) ، وروسته نور د نطفې څخه پیدا سوي دي (۸) .
۲- د هغه په خټه (فطرت) کی د نیکۍ او بدۍ دواړو شعور موجود دی (۹) .
۳- په هغه کی هدایت تعبیه سوی دی (۱۰) .
۴- هغه د زحمت او مشقت ګاللو لپاره پیدا سوی دی (۱۱) .
۵- هغه په عمومی توګه تلواري (۱۲) ، ناشکره (۱۳) ، زړه تنګیً او کم ظرفه (۱۴) ، ناپوه (۱۵) ، ظالم او تیری کونکی (۱۶) ، جګړه پال (۱۷) ، بخیل (۱۸) ، حریص (۱۹) او دنیا پرست (۲۰) دی.
۶- د خوښۍ په حالت کی انسان فخر او لویی کوی ، خو د لاس تنګۍ او بد حالۍ پر مهال د بې صبرۍ او مأیوسۍ په غیږ ورځی (۲۱) .
۷- په هغه کی د میرمنی او اولادو طبیعی شوق او رغبت موجود دی (۲۲) .
۸- که پر انسان څه مصیبت راسی نو الله ته مراجعه کوی (۲۳) ، او ځکه نو په تاوان کی دی (۲۴) .

پوښتنه: آیا انسان دښمن لري ؟ که وی نو ستا په نظر هغه څوک دی ؟
ځواب: د انسان تر ټولو ستر دښمن شیطان دی (۲۵) .

پوښتنه: آیا تا داسی هم ویلی چی الله پر ځینو کسانو باندی شیطان مسلط کړی دی حال دا چی هغوی ځانونه سم بولی ؟
ځواب: هو دا صحیح ده. هر څوک چی د رحمان د ذکر څخه غافل وی نو الله پر هغوی شیطان مسلط کوی او هغه یې ملګرئ وی او د سمی لاری څخه یې لیری ساتی حال دا چی هغوی ځانونه پر سمه لار روان بولی (۲۶) .

پوښتنه: الله دی ټولو مسلمانانو ته د دغسی مُهلکی ناروغۍ څخه چی ډیرئ په مبتلا دي ، نجات ورکړی.
بله پوښتنه می دا ده چی آیا په انسانی خټه کی الله تعالی د لومړۍ ورځی څخه د خپل ربوبیت اقرار تعبیه کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو باالکل همداسی ده ، د هر انسان روح د لومړی ورځی څخه الله د خپل رب په حیث منلی دی (۲۷).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د انسان لویي لویي نفسانی غوښتنی کومی دي ؟
ځواب: د انسان څو عمده نفسی خواهشات چی ما ذکر کړي دي ، دا دي:
۱ـ جنس (۲۸) ؛
۲ـ اولاد (۲۹) ؛
۳ـ مال او دولت (۳۰) ؛
۴ـ سوَرلي (۳۱) [لکه د آس ، موټر او نورو] ؛
۵ـ څاروی او اهلی حیوانات (۳۲) ؛
۶ـ مځکه او د هغې پیداوار (۳۳) ؛
۷ـ کور او محل (۳۴) ؛

پوښتنه: د دې اړینو معلوماتو څخه مننه. بله پوښتنه می دا ده چی ستا په نظر انسانی عقل څه اهمیت لری ؟
ځواب: انسان ته چی الله تر ټولو غټ نعمت عطأ کړی دی هماغه عقل دی. نو د هغه څخه سم کار نه اخیستل د الله ناشکري ده (۳۵). ما په خپل متن کی انسانی عقل ته بلنه ورکړې ده چی کایناتو ته ښه غور او فکر وکړی او په هغه کی د الله قدرت او حکمت ووینی (۳۶). د الله شریعت هم د عقل او حکمت سره باالکل سمون لری (۳۷). د بل چا په پټو سترګو تقلید کول او د خپل عقل څخه کار نه اخیستل غلط کار دی (۳۸). په کومه معامله او مسأله کی د علم او تحقیق څخه پرته صرف د وهم او ګومان څخه کار اخیستل ښه نه دی (۳۹). د هر انسان څخه به د هغه د عقل د نه استعمالولو له کبله پوښتنه کیږی (۴۰).

پوښتنه: ډیره مننه. اوس به راسم دې ته چی آیا هر انسان مړ کیږی که څنګه ؟
ځواب: هو کې ، هر پیدا کېدونکی انسان مړ کیږی (۴۱).

(۱): الاسرأ: ۷۰ ؛ التین: ۴ ؛ البقره: ۳۴. (۲): البقره: ۳۰. (۳): آل عمران: ۵۹ ؛ الاعراف: ۲۶ ؛ الحجر: ۳۳ ؛ الاسرأ: ۷۰ ؛ یس: ۶۰. (۴): البقره: ۳۴. (۵): الذاریات: ۵۶. (۶): القیامه: ۳۶ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الاعراف: ۶. (۷): الحجر: ۲۶ ؛ السجده: ۷ ؛ الرحمن: ۱۴. (۸): النحل: ۴ ؛ السجده: ۸ ؛ الدهر: ۲ ؛ الطارق ۵ـ۷. (۹): الشمس: ۸ ؛ البلد: ۱۰. (۱۰): طه: ۵۰ ؛ الدهر: ۳ ؛ الاعلی: ۳ ؛ البلد: ۱۰ ؛ الشمس: ۸. (۱۱): البلد: ۴. (۱۲): الاسرأ: ۱۱ ؛ الانبیأ: ۳۷. (۱۳): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۶۷ ؛ الحج: ۶۶ ؛ الشوری: ۴۸ ؛ الزخرف: ۱۵. (۱۴): الاسرأ: ۱۰۰. (۱۵): الاحزاب: ۷۲. (۱۶): ابراهیم: ۳۴ ؛ الاحزاب: ۷۲. (۱۷): الکهف: ۵۴ ؛ یس: ۷۷. (۱۸):

(c) ketabton.com: The Digital Library

المعارج:۲۱ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۱۹) : المعارج: ۱۹ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۰) : العادیات: ۸ ؛ الفجر: ۲۰ ؛ آل عمران: ۱۵۲ ؛ النسأ : ۱۲۸ . (۲۱) : الشوری: ۴۸ ؛ هود : ۱۰ ؛ الروم: ۳۶ ؛ المعارج: ۲۰ ؛ هود : ۹ ؛ حم سجده: ۹ ؛ الاسرأ : ۸۲ . (۲۲) : الفرقان: ۷۴ ؛ الروم: ۲۱ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ ابراهیم: ۳۹ . (۲۳) : یونس: ۱۲ ؛ الزمر: ۸ ، ۴۹ . (۲۴) : العصر: ۲ . (۲۵) : البقره: ۳۶ . (۲۶) : الزخرف: ۳۶ـ۳۷ . (۲۷) : الاعراف: ۱۷۲ . (۲۸) : آل عمران: ۱۴ . (۲۹) : آل عمران: ۱۴ . (۳۰) : آل عمران: ۱۴ . (۳۱) : آل عمران: ۱۴ . (۳۲) : آل عمران: ۱۴ . (۳۳) : آل عمران: ۱۴ . (۳۴) : التوبه۲۴ . (۳۵) : الملک: ۲۳ . (۳۶) : البقره: ۱۲۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳ . (۳۷) : البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲ ؛ الاعراف: ۱۵۷ . (۳۸) : البقره ک ۱۷۰ ؛ المایّده: ۱۰۴ . (۳۹) : الاسرأ : ۳۶ ؛ النجم: ۲۳ و ۲۸ . (۴۰) : الاسرأ : ۳۶ . (۴۱) : آل عمران: ۱۵۸ ؛ الانبیأ : ۳۴ ، ۳۵ ؛ العنکبوت: ۵۷ ؛ الزمر: ۳۰ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اوومی روژې لپاره اووم سوغات وړاندی کوم ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اوومه برخه) :

پوښتنه: لوی خدای انسانانو ته څومره نعمتونه عطأ کړي دي ؟
ځواب: الله تعالی انسان په بې حده ډیرو حتی بې حسابه نعمتونو سره نازولی دی (۱) .

پوښتنه: د دغو ډیرو او بې حسابه نعمتونو یو مثال راکولای سې ؟
ځواب: اولین او تر ټولو غټ نعمت د الله روح ده ، یعنی الله خپله روح هغه ته ورکړې ده (۲) .

پوښتنه: خو د دې سترو پیرزوینو سره سره ما داسی هم اورېدلي چې تا ځینی انسانان ړانده بللي دي. که وی ، نو دا څوک دي ؟
ځواب: هو دا صحیح ده. زه هغه کسان ړانده بولم چې د الله سبحان وتعالی نښانیو ته غور او فکر نه کوی (۳) .

پوښتنه: چې داسی ده ، نو الهی نښی چیری دي او څنګه یې باید وپیژنو ؟آیا څو بیلګې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه. څو الهی نښی دا دي: د آسمانو او مځکی پیدا کول ، د شپې او ورځی یو په بل اړول ، په سمندر کی د ګټورو شیانو د حصول په خاطر تګ راتګ ، د آسمان څخه د اوبو اورول چې په هغه سره مړه مځکه ژوندۍ کیږي ، پر مځکه ډول ډول حیوانات ، د موسمونو یو په بل بدلېدل ، د آسمان او مځکی تر منځ لویې لویې اوریځی د پوهو انسانانو لپاره الهی نښانۍ دي (۴) . د انسانانو د ژبو او رنګونو تنوع پخپله الهی نښی دي (۵) . نو که د الله د ستاینو د لیکلو لپاره د سمندر اوبه رنګ سی ، دغه رنګ به پای ته ورسیږي خو د الله بیان به لا نه وی ختم سوی او که یو بل دغسی سمندر هم راوړه سی ، بیا به هم الهی ستاینه پای و نه مومی (۶) . دا لا څه ، که د مځکی ټولی ونی قلمونه او د سمندر اوبه یې هم رنګ سی ، آن که د اوو سمندرونو ټولی اوبه هم رنګ سی بیا به هم د الله بیان ختم نسی (۷) . نو ځکه الله انسانانو ته غوږونه ، سترګی او زړه عطا کړی دی تر څو د هغه شکر ادا کړی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پورې ارشادات او معلومات وو. داسې هم ویل کیږي چې تا د انساني زړه ډېر انواع ذکر کړي دي. آیا په دې هکله هم څه وضاحت راکولای سې ؟
ځواب. تا صحیح اورېدلي دي. ما په خپل متن کې د انسانانو څو ډوله زړونه بیان کړي دي چې څو مثالونه یې دا دي:
۱- سخت زړه (۹).
۲- زنګ وهلی زړه (۱۰).
۳- کوړ یا خیرن زړه (۱۱).
۴- سم او نه کږېدونکی زړه (۱۲).
۵- بیرېدونکی زړه (۱۳).
۶- په ګناه لړلی زړه (۱۴).
۷- بند یا مُهر لګېدلی زړه (۱۵).
۸- ډاډه یا مطمیٔن زړه (۱۶).
۹- تیاره یا تور زړه (۱۷).
۱۰- روغ یا سالم زړه (۱۸).
۱۱- بې ایمانه یا درېدونکی زړه (۱۹).
۱۲- مغرور او متکبر زړه (۲۰).
۱۳- ایمان لرونکی یعنی ایمانداره زړه (۲۱).
۱۴- نرم زړه (۲۲).

پوښتنه: آیا تا د زړه د تسکین او ډاډمنېدو کومه طریقه هم ویلې ده ؟
ځواب: هو ، ولې نه. یوه بیلګه یې دا ده چې مؤمنان د الله په ذکر سره ډاډمن کیږي او زړونه یې له خوفه ببغمه کیږي (۲۳).

پوښتنه: ما داسې هم اورېدلي چې ته مو پرله پسې صبر ته هڅوې. آیا د دې کار یوه ګټه را ته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل همداسې ده. ستر ښښتن تاسې په لوږه ، ببره ، ځاني او مالي زیانونو سره امتحانوی او زېرئ درکوي چې کله د څه مصیبت سره مخامخ سې ، نو وو ایې چې موږ صرف د الله مال یو او د هغه خوا ته ورتلونکي یو. پر دغسې خلکو ببله شکه د خپل رب عنایتونه او رحمتونه لوریږي (۲۴).

پوښتنه: نن د نفاق او فتنې یو عجیب حالت مسلط دی. ځینې کسان په ناخبرۍ او ځینې په تجاهل سره او ځینې نور بیا قصداً ستا د ارشاداتو څخه لرې یا ډېر مخ اړوی او په ډول ډول پلمو او حیلو سره دلایل جوړوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ادعا کوی چی زه (یا موږ) د فلاني شخص یا فلاني سیستم او یا هم فلاني جوړښتون د قوانینو پیروی کوم (یا کوو) . دغسی کړنو او خلکو ته ستا ځواب څه دی ؟
ځواب: ما هر څه ته واضحاً اشاره کړې ده او صریحاً می ویلي چی اسلام یو بشپړ دین دی او پخپله الله هغه ستاسو لپاره خوښ کړی دی (۲۵) . ما هغوی ته ویلی دي چی صرف د هغه څه پیروی وکړئ چی د الله لخوا درته نازل سوی ، له هغه پرته د نورو اولیاوو پیروي مه کوئ (۲۶) . په کوم شي کی چی تاسو اختلاف ولرئ ، نو د هغه فیصله الله ته وسپارئ (۲۷) . د الله او د هغه د رسول اطاعت کوئ ، اختلاف مه کوئ که نه بې زړه به سئ او قوت به مو له منځه ولاړ سي (۲۸) . که مو په یو شي کی اختلاف پیښ سو ، نو که واقعاً هم پر الله او د آخرت پر ورځ ایمان لرئ ، هغه الله او رسول ته راجع کړئ (۲۹) .

پوښتنه: واقعاً چی ترڅه حقایق دې بیان کړل ، اوس خو نو باالکل واضح سوه چی څوک ستا ارشادات و نه منی او مراعات یې نکړي حال به یې دغسی وی لکه تا چی اشاره ورته وکړه چی نن عملاً بې زړه سوي دي او هم یې قوت له منځه تللی دی او څوک هیڅ اهمیت نه ورکوي. په دې اړه می بل سوال دا دی چی آیا ممکنه ده چی ستا ډیره حصه ومنل سی او عملی کړای سی خو یوه برخه یې عملی نسی ؟
ځواب: دا هیڅ امکان نلری او له همدې امله نن هره خوا فساد او مصیبت مسلط دی او ما واضحاً ویلی دي چی زما د یوې برخی څخه انکار زما د ټول متن څخه د انکار معنا لری (۳۰) .

(۱) : ابراهیم: ۳۴ ؛ النحل: ۱۸ . (۲) السجده: ۹ . (۳) : الاسرأ : ۷۲ ؛ الحج: ۴۶ . (۴) : البقره: ۱۲۴ . (۵) : الروم : ۳۲ . (۶) : الکهف: ۱۰۹ . (۷) : لقمان: ۲۷ . (۸) : النحل: ۷۸ . (۹) : البقره: ۷۴ ؛ الزمر: ۲۲ ؛ الحدید : ۱۶ ؛ المایّده: ۱۳ . (۱۰) : المطففین: ۱۴ . (۱۱) : آل عمران: ۷ . (۱۲) : آل عمران: ۸ . (۱۳) : الانفال: ۲ ؛ الحج: ۳۵ . (۱۴) : البقره: ۲۸۳ . (۱۵) : یونس: ۷۴ . (۱۶) : الرعد : ۲۸ . (۱۷) : الحج: ۴۶ . (۱۸) : الشعرأ : ۸۹ . (۱۹) : الزمر: ۴۵ . (۲۰) : المؤمن: ۳۵ . (۲۱) : الحدید : ۱۶ ؛ الحج: ۷ . (۲۲) : الزمر: ۲۳ . (۲۳) : الرعد : ۲۸ . (۲۴) : البقره: ۱۵۵-۱۵۷ . (۲۵) : المایّده: ۳ . (۲۶) : الاعراف: ۳ . (۲۷) : الشوری: ۱۰ . (۲۸) : آل عمران: ۶۴ . (۲۹) : النسأ : ۵۹ . (۳۰) : البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۸ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د اتمې روژې لپاره اتم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (اتمه برخه) :

پوښتنه : پر کومو شیانو ایمان راوړل حتمي دي ؟
ځواب : پر هر مسلمان باندې دا حتمي او لازمي ده چې پر الله ، د هغه پر ملایکو ، د هغه پر پیغمبرانو ، د هغه پر کتابو ، او د آخرت پر ورځې ایمان راوړي (۱) .

پوښتنه : ستا په نظر د انسان د اُخروي نېکمرغۍ لپاره شرایط کوم دي ؟
ځواب : صرف او صرف یو شرط دی او هغه دا چې ایمان لرل او د هغه سره سم عمل کول (۲) .

پوښتنه : آیا د دې مطلب دا دی چې د ایمان څخه پرته نور اعمال غلط دي ؟
ځواب : هو همدا سې ده ، د ایمان راوړلو څخه پرته هیڅ عمل نه صالح کېدای سی او نه هم د منلو وړ دی (۳) .

پوښتنه : نو آیا د صالح عمل څخه پرته ایمان اعتبار نه لري ؟
ځواب : هر هغه ایمان چې له امله یې د نېک او صالح عمل د کولو عزم پیدا نسي ، اعتبار نلري (۴) .

پوښتنه : آیا دا راته ویلای سې چې ایمان لږ یا ډېرېدای سی ؟
ځواب : هو کې ، د ایمان کیفیت کمیږي او ډیریږي (۵) .

پوښتنه : آیا د ځنکدن پر مهال توبه او ایمان قبلیږي ؟
ځواب : مخکې قبلیږي ، خو د مرګ پر پوله قطعاً نه قبلیږي (۲) .

پوښتنه : ډېره ساده خو مهمه پوښتنه لرم ، او هغه دا چې الله څوک دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: که څه هم مخکې مې دا ځواب مختصراً درکړی دی، خو دا دی اوس به یې یو څه مفصلاً دروښیم: الله د هغه هستۍ حقیقي نوم دی (۷) چې دا ټول کایِّنات یې پیدا کړي دي (۸). الله یو دی او شریک نه لری (۹). هغه د هر ډول عیب او نقص څخه خلاص او پاک دی (۱۰) او د هر ډول ښه والي او کمال صفتونه لری (۱۱). هغه ژوندی دی (۱۲)، هر څه اوري (۱۳) او وینی (۱۴). هغه د ارادې څښتن دی (۱۵). همدغه الله رزق ورکونکی دی (۱۶)، هدایت ورکونکی دی (۱۷)، د هر شي او هر څه مالک یعنی څښتن دی (۱۸). هغه پرورد ګار او رب دی (۱۹). هغه مطلق حاکم دی (۲۰). ستر طاقت او اختیار ټول د هغه سره دی (۲۱). هغه پر هر څه قدرت لری (۲۲). هغه د ناپایه رحم لرونکی دی (۲۳). د عبادت وړ صرف او صرف هماغه دی (۲۴). هغه حکیم (۲۵) او طاقت لرونکی دی (۲۶). هغه د امن او سولې عطا کونکی دی (۲۷). هغه ساتونکی او ژغورونکی دی (۲۸). هغه معافوَنکی (۲۹) او بخښونکی دی (۳۰). هغه باریک بین دی (۳۱). نرم او حلیم دی (۳۲). هغه ستر او عظیم دی (۳۳). هغه د هیڅ څخه هر څه یعنی د عدم څخه هستی راوړونکی دی (۳۴). هغه د ښکلاوو جوړونکی یعنی مصور دی (۳۵). هغه خورا ستر دی (۳۶). هغه په ستاینو متصف دی (۳۷). هغه ظاهر (۳۸) او باطن (۳۹) دی. هغه شتمن او غنی دی (۴۰). هغه مهربان (۴۱) او مرستندوی (۴۲) دی. هغه نور دی (۴۳). هغه جبار (۴۴) او قهار (۴۵) هم دی. هغه پر هر څه غیبِ راګرځونکی دی (۴۶). هغه حساب اخیستونکی دی (۴۷). هغه خورا نږدې دی (۴۸). هغه مینه او محبت کونکی دی (۴۹). هغه د لوړو درجو څښتن دی (۵۰). هغه د توبې قبلونکی دی (۵۱). هغه د عظمت او قدرت لرونکی دی (۵۲). هغه دا ټول کاینات چلوی (۵۳). که هغه نه وی نو دا کاینات به ټول ګډوډ او درهم و برهم سی (۵۴). خیر او شر، ګټه او زیان د هغه په لاس کی دي (۵۵). هغه هر ځای حاضر او موجود دی (۵۶). هغه د مځکې او آسمان په هر پټ او ښکاره شي خبر دی (۵۷). هغه په هر حرکت خبر دی (۵۸). هر څوک د هغه محتاج دی (۵۹). هغه هیڅ ته اړ نه دی (۶۰). هغه دعاوی اوری او قبلوی یې (۶۱). هغه د فریاد اورېدونکی دی (۶۲). بېره صرف د هغه څخه ده (۶۳). هغه باید یاد کړه سی یعنی وبلل سی (۶۴). د هغه څخه پناه غوښتل کیږی (۶۵). امیدونه د هغه څخه کیږی (۶۶). د هغه سره مینه او محبت باید وسی (۶۷). د هغه ذکر او شکر باید ادا سی (۶۸). ژوند او مرګ صرف د هغه په اختیار کی دی (۶۹). اولاد هغه ورکوی (۷۰). هغه د تل راهیسی موجود دی او تل به پاته وی (۷۱). هغه نه د چا پلار او نه هم زوی دی (۷۲). هغه د هیچا نه خپل دی او نه یې په ذات یا قوم دی (۷۳). هغه تر ټولو ستر دی (۷۴). هغه یو دی او هیڅ شریک نه لری (۷۵). هغه بې ساری او بې مثاله دی (۷۶).

پوښتنه: دا خو ډېر ضروری معلومات وو. آیا راته ویلای سې چی د یو مؤمن حقیقی محبوب څوک دی؟
ځواب: الله تعالی دی (۷۷).

پوښتنه: تا په خپل متن کی کوم نوم تر ټولو ډیر ذکر کړی دی؟
ځواب: ما تر ټولو د خپل مؤلف یعنی الله نوم ډیر ذکر کړی چی تر ۲۹۰۰ ځله می هم ډیر یاد کړی دی (۷۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې تا د الله(ج) کوم صفت ډیر ذکر کړی دی ؟
ځواب: د ربوبیت صفت ، یعنی هغه می تر ۹۰۰ ځله هم زیات ذکر کړی دی (۷۹) .

پوښتنه: تا د الله تعالی کوم صفت په ډیر وسعت او کثرت سره بیان کړی دی ؟
ځواب: د رحمت صفت می په ډیر وسعت سره بیان کړی دی (۸۰) .

پوښتنه: آیا لوی خدای د هر مسلمان دعا اوری او هغه قبلوی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده ، الله وایی ما در وبوله چې دعا دې قبوله کړم (۸۱) .

پوښتنه: د الهی محبت معیار کوم دی ؟
ځواب: د محمد (ص) رښتیانی پیروي هغه معیار دی چې دا ترې معلومېدای سی چې یو څوک د خدای سره څومره مینه او محبت لری (۸۲) .

(۱) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷ ، **۲۸۵** . (۲) : البقره: ۱۲ ، ۲۲ ؛ المایّده: **۶۹** ؛ هود : **۲۳** ؛ الکهف: ۱۰۷ ؛ العصر : ۳ . (۳) : الکهف: **۱۰۵** ، ۱۰۲ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد : ۹ ، ۳۲ . (۴) : العنکبوت: ۲ ؛ البقره: ۸ ، ۱۳ ؛ العصر : ۳ ؛ الروم: ۴۴ . (**۵**) : آل عمران: ۱۷۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ التوبه: ۱۲۴ ؛ الاحزاب: ۲۲ ؛ المدثر: ۳۱ . (۶) : النسأ : ۱۸ ؛ یونس: ۹۰ ـ ۹۱ . (۷) : طه: ۱۴ . (۸) : الانعام: ۱۰۲ ؛ الزمر: ۶۲ ؛ الرعد : ۱۶ ؛ المومن: ۶۲ ؛ طه: **۵۰** . (۹) : البقره : ۱۶۳ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ یوسف: ۳۹ ؛ الرعد : ۱۶ ؛ ابراهیم: ۴۸ . (۱۰) : البقره: ۳۲ ؛ الانعام: ۱۰۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ الاسرأ : ۴۳ ؛ الانبیأ : ۸۷ . (۱۱) : الانعام: ۱ ؛ الاعراف: ۱۸۰ ؛ الاسرأ : ۱۱۰ ـ ۱۱۱ ؛ طه: ۸ . (۱۲) : البقره: **۲۵۵** ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ ؛ الفرقان: **۵۸** ؛ المومن: **۶۵** . (۱۳) : البقره: ۱۲۷ ، ۲۴۴ ؛ آل عمران **۳۵** ؛ المایّده ۷۶ ؛ الانعام: **۱۱۵** ؛ الشوری: ۱۱ . (۱۴) : البقره: ۹۶ ، ۱۱۰ ؛ آل عمران: **۱۵** ؛ المایّده: ۷۱ ؛ الانفال: ۳۹ ؛ الملک : ۱۹ . (**۱۵**) : النحل: ۴۰ ؛ یس: ۸۲ ؛ ابراهیم: ۲۷ ؛ الحج: ۱۸ ؛ القصص: ۶۸ . (۱۶) : الذاریات: **۵۸** ؛ الجمعه: ۱۱ ؛ المومنون: ۷۲ ؛ الحج: **۵۸** ؛ المایّده: ۱۱۴ . (۱۷) : الفرقان: ۳۱ ؛ الحج: ۱۲ ، **۵۴** ؛ البقره: ۱۴۲ ، ۲۷۲ ؛ الشوری: ۱۳ . (۱۸) : البقره: **۲۵۵** ؛ آل عمران: ۱۲۹ ، ۱۸۰ ؛ النسأ : ۱۳۲ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ لقمان: ۳۷ . (۱۹) : الفاتحه: ۲ ؛ الانعام: **۴۵** ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ یونس: ۱۰ ؛ المطففین: ۶ . (۲۰) : یوسف: ۴۰ ؛ الکهف: ۲۶ ؛ الاعراف: **۵۴** ؛ یونس: ۳۱ ؛ السجده: **۵** . (۲۱) : آل عمران: ۲۶ ؛ البقره: ۱۰۷ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الاعراف: **۱۵۸** ؛ البروج: ۹ . (۲۲) : البقره: ۲۰ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ المایّده: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ الملک: ۱ . (۲۳) : الاعراف: **۱۵۶** ؛ المومن: ۷ ؛ الفاتحه: ۱ ؛ الحشر: ۲۲ ؛ یوسف: ۹۲ . (۲۴) : البقره: ۱۶۳ ؛ آل عمران: ۲ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المایّده: ۷۳ ؛ الناس: ۳ . (**۲۵**) : البقره: ۳۲ ؛ آل عمران: ۶ ؛ النسأ : ۲۶ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ التحریم: ۲ . (۲۶) : البقره: ۲۶۰ ؛ آل عمران: ۶ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الانفال: ۱۰ ؛ الجمعه: ۳ . (۲۷) : الحشر: ۲۳ . (۲۸) : یوسف: ۶۴ ؛ هود : **۵۷** . (۲۹) : البقره: ۱۷۳ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ النسأ : **۲۵** ؛ الانعام: **۶۵** ؛ البروج: ۱۴ . (۳۰) : الحج: ۶۰ ؛ المجادله: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

النسأ: ۴۳ ، ۹۹ ، ۱۴۹ ؛ الشوری: ۲۵ ، ۳۰ . (۳۱) : لقمان: ۱۶ ؛ الملک: ۱۴ ؛ الاحزاب: ۱۳۴ ؛ الانعام: ۱۰۳
؛ الحج: ۶۳ . (۳۲) : البقره: ۲۲۵ ، ۲۳۵ ، ۲۶۳ ؛ آل عمران: ۱۵۵ ؛ النسأ: ۱۲ ؛ المايِّده: ۱۰۱ ؛ التغابُن: ۱۷ .
(۳۳) : البقره: ۲۵۵ ؛ الشوری: ۴ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۶ ؛ الحاقه: ۳۳ ، ۵۲ . (۳۴) : البقره: ۱۱۷ ، ۱۵۴ ؛
الانعام: ۱۰۱ ؛ الحشر: ۲۴ . (۳۵) : الحشر: ۲۴ ؛ المومن: ۶۴ ؛ التغابُن: ۳ ؛ آل عمران: ۶ ؛ الاعراف: ۱۱ .
(۳۶) : هود : ۷۳ . (۳۷) : البقره: ۲۶۷ ؛ هود : ۷۳ ؛ ابراهيم: ۱ ؛ التغابن: ۶ ؛ البروج: ۸ . (۳۸) : الحديد : ۳ .
(۳۹) : الحديد : ۳ . (۴۰) : البقره: ۲۶۳ ، ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ الممتحنه: ۶ ؛ التغابن: ۶ .
(۴۱) : الفاتحه: ۳ ؛ البقره: ۱۶۳ ؛ طه: ۹۰ ؛ النمل: ۳۰ ؛ حم سجده: ۲ . (۴۲) : الانفال: ۴۰ ؛ التوبه: ۱۱۶ ؛
الحج: ۷۸ ؛ النسأ: ۴۵ ؛ الفرقان: ۳۱ . (۴۳) : النور: ۳۵ . (۴۴) : الحشر: ۲۳ . (۴۵) : الانعام: ۱۸ ، ۶۱ ؛
يوسف: ۳۹ ؛ الرعد : ۱۶ ؛ ابراهيم: ۴۸ ؛ المومن: ۱۶ . (۴۶) : النسأ: ۱۲۶ ، ۱۰۸ ؛ حم سجده: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲
؛ هود : ۹۲ ؛ البقره: ۱۹ . (۴۷) : النسأ: ۶ ، ۸۶ ؛ الاحزاب: ۳۹ ؛ البقره: ۲۰۲ ؛ الرعد : ۴۰ ؛ المومن: ۱۷ . (۴۸)
: البقره: ۱۸۶ ؛ هود : ۶۱ ؛ السبا : ۵۰ . (۴۹) : هود : ۹۰ ؛ البروج: ۱۴ ؛ البقره: ۱۹۵ ، ۲۲۲ ؛ آل عمران: ۷۶ ، ۱۳۴
؛ المايِّده: ۴۲ . (۵۰) : البقره: ۲۵۵ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ ؛ سبا : ۲۳ ؛ الشوری: ۵۱ . (۵۱) : البقره: ۳۷ ، ۵۴
، ۱۶۰ ؛ التوبه: ۱۰۴ ، ۱۱۸ ؛ النور: ۱۰ ؛ الحجرات: ۱۲ ؛ النسأ: ۱۶ . (۵۲) : الرحمن: ۲۷ ، ۷۸ . (۵۳) : يونس:
۳۱ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الطلاق: ۱۲ ؛ الروم: ۲۵ ؛ حم سجده: ۱۲ . (۵۴) : الانبيأ: ۲۲ ؛ المومنون: ۷۱ ؛ البقره:
۲۵۵ ؛ آل عمران: ۲ ؛ طه: ۱۱۱ . (۵۵) : الانبيأ: ۳۵ ؛ آل عمران: ۲۶ ؛ الانعام: ۱۷ ؛ يونس: ۱۰۷ ؛ فاطر: ۲ . (۵۶)
: البقره: ۱۱۵ ؛ الحديد : ۴ ؛ المجادله: ۷ . (۵۷) : الانعام: ۵۹ ، ۷۳ ؛ التوبه: ۹۴ ؛ الرعد : ۹ ؛ المومنون:
۹۲ ؛ العنكبوت: ۶۲ . (۵۸) : البقره: ۲۳۴ ؛ آل عمران: ۱۵۳ ؛ المايِّده: ۸۵ ؛ الانعام: ۱۸ ؛ التحريم: ۳ .
(۵۹) : فاطر: ۵۵ ؛ محمد : ۳۸ . (۶۰) : الاخلاص: ۲ ؛ البقره: ۲۶۷ ؛ آل عمران: ۹۷ ؛ الانعام: ۱۳۳ ؛ التغابن:
۶ . (۶۱) : البقره: ۱۸۶ ؛ المومن: ۶۰ ؛ النمل: ۶۲ ؛ هود : ۶۱ ؛ الصافات: ۷۵ . (۶۲) : الانفال: ۹ . (۶۳) : البقره:
۱۵۰ ؛ المايِّده: ۳ ؛ الرعد : ۲۱ ؛ الانبيأ: ۴۹ ؛ الاحزاب: ۳۹ . (۶۴) : الجن: ۱۸ . (۶۵) : الفلق: ۱ ؛ الناس: ۱-۳
. (۶۶) : الكهف: ۱۱۰ . (۶۷) : البقره: ۱۶۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ المايِّده: ۵۴ ؛ آل عمران: ۳۱ . (۶۸) : الاحزاب: ۴۱ ؛
الجمعه: ۱۰ ؛ البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ العنكبوت: ۱۷ ؛ لقمان: ۱۲ . (۶۹) : الملک: ۲ ؛ آل عمران: ۵۲ ؛ الاعراف:
۵۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ الحديد : ۲ . (۷۰) : الشوری: ۴۹ ؛ الانبيأ: ۹۰ ؛ آل عمران: ۳۸ ؛ مريم: ۵ ؛ ص: ۳۰ . (۷۱) :
الحديد : ۳ ؛ الرحمن: ۲۷ ؛ ق: ۱۵ ؛ حم سجده: ۲۱ ؛ يونس: ۷۹ . (۷۲) : الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛
الصافات: ۱۵۱-۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مريم: ۳۵ ، ۹۲ . (۷۳) : الصافات: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۰۱ ؛ الجن: ۳ . (۷۴) :
النسأ: ۳۴ ؛ الاسرأ: ۴۳ ؛ الرعد : ۹ ؛ الحج: ۶۲ ؛ لقمان: ۳۰ . (۷۵) : الانعام: ۱۶۳ ؛ الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الفرقان: ۲
؛ الاعراف: ۱۹۰ ؛ التوبه: ۳۱ . (۷۶) : الشوری: ۱۱ ؛ الاخلاص: ۱ ؛ النحل: ۱۷ ؛ الاعراف: ۱۹۱ . (۷۷) : البقره:
۱۶۵ ؛ المايِّده: ۵۴ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانعام: ۱۶۲ . (۷۸) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۷ ؛ آل عمران: ۱۲ ؛ النسأ: ۵ ؛
الاخلاص: ۱ . (۷۹) : الفاتحه: ۱ ؛ البقره: ۲۱ ؛ آل عمران: ۵۱ ؛ النسأ: ۱ ؛ المايِّده: ۲۸ . (۸۰) : الاعراف: ۱۵۶ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

حم سجده: ۷ ؛ المومن: ۷ ؛ الزمر: **۵۳** ؛ الانعام: ۱۲. (۸۱) : البقره: **۱۸۲** ؛ النمل: **۲۲** ؛ المومن: **۲۰**: الشوری: **۲۲**. (۸۲) : آل عمران: ۳۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د نهمی روژې لپاره نهم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (نهمه برخه) :

پوښتنه: پر الله تعالی کوم کوم خلک ډیر ګران دي ؟

ځواب: الله تعالی دغه خلک ډیر خوښوی:

۱ـ پاک انسانان(۱) .

۲ـ نیک عمله کسان(۲) .

۳ـ پرهیزګاره خلک (۳) .

۴ـ انصاف یا عدالت خوښونکي کسان(۴) .

۵ـ توبه کونکي انسانان(۵) .

۶ـ صبر کونکي یعنی صابران(۶) .

۷ـ پر خدای توکل کونکي کسان(۷) .

۸ـ د خدای په لاره کی جهاد کونکي انسانان(۸) .

پوښتنه: آیا را ته ویلای سې چې د الله تعالی د کومو کومو خلکو څخه بد راځي ؟

ځواب: هو ولی نه ، الله تعالی دغه انسانان هیڅ نه خوښوی:

۱ـ کافر (۹) .

۲ـ ظالم(۱۰) .

۳ـ بې ایمانه او خاین(۱۱) .

۴ـ فتنه او فساد خپرونکی(۱۲) .

۵ـ چټی یا بې ځایه مصرف کونکی(۱۳) .

۶ـ متکبر یا کبرجن(۱۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په رښتيا هم نن هره اسلامی خصوصاً افغانی ټولنه د ظالمانو ، فاسدانو ، خاينانو او کبرجنانو څخه ډکه ده نو ځکه هر څه وران دي. الله دی دغسی کسان اصلاح او فلاح کړی. په هر صورت ، اوس به راسم دې مسألې ته چی آيا په رښتيا هم د غيب علم صرف خدای ته معلوم دی ؟
ځواب: هو باالکل همداسی ده. په آسمانو کی او پر مځکه باندی هيڅوک او هيڅ شی هم بېله خدايه له غيبه ناخبره دي (۱۵).

پوښتنه: چی داسی ده ، نو مونږ خو پوهيږو چی رسولانو معجزې لرلې او په ځينو مواردو کی به له غيبه هم خبر وو . په دې حساسه مسأله کی څه وضاحت راکولای سې ؟
ځواب: الله تعالی بعضی وختونه د خپل حکمت او مصلحت پر اساس د غيب يو څه علم خپلو رسولانو ته عطا کړی دی او بس (۱۶).

پوښتنه: يوه بله مسأله چی له ډيره وخته يې په ذهن کی لرم دا ده چی ځينی پوهان او پروفيسوران ادعا کوی چی مونږ په لابراتوار کی دا يا هغه ژوندی شی جوړ کړ. آيا را ته ويلای سې چی الهی مخلوق څومره قدرت لری ؟
ځواب: خورا لږ حتی هيڅ ، که ټول مخلوق هم سره يو ځای سی ، حتی يو مچ به هم جوړ نه کړای سی. (۱۷).

پوښتنه: دا خو واقعاً هم ډير غټ چلنج دی. اوس به راسم دې ته چی آيا په رښتيا هم ته د شِرک په خلاف يې ؟
ځواب: هو ، زه د شرک سخت مخالف او ضد يم او تر ما بل هيڅ شی هم د شرک ډير مخالف نه دی (۱۸).
بايد ووايم چی په الهي ذات او صفتونو کی هيڅوک هم نسي شريک کېدای بلکی الله وحدهٔ لا شريک دی (۱۹).

پوښتنه: که راته ووايې چی د مشرک نښې کومی دي ، خوشاله به سم.
ځواب: د يو مشرک انسان پيژندنه دا ده چی کله د هغه په مخ کی د الله د توحيد بيان وسی نو د هغه زړه تنګ ، منقبض او کوچنی کيږی خو که د الله څخه ماسېوا د نورو هستيو بيان وی نو خوشالی احساسوي (۲۰).

پوښتنه: آيا دا رښتيا ده چی د عربو د هغه مهال مشرکانو الله ته عقيده لرله يعنی هغه يې مانه ؟
ځواب: هو همداسی ده ، هغوی الله د کايناتو خالق او مُدبر باله (۲۱).

پوښتنه: چی داسی ده نو د بتانو عبادت يې ولی کاوه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هغوی دا بتان د خدای لپاره وسیله او واسطه بلله (۲۲) او د هغو په عبادت سره یې ځانونه الله ته نږدې احساسول (۲۳).

پوښتنه: هغه کومه ګناه ده چې نه بخښل کیږی ؟
ځواب: هغه شِرک دی چې هیڅ نه معافیږی (۲۴).

پوښتنه: آیا د کوم مشرک لپاره بخښنه یا مغفرت غوښتل کېدای سی ؟ ځکه ځینی کسان په بې خبری یا بې تفاوتی سره وایی چې فلانی (کافر یا مشرک یا هندو...) دی خدای وبخښی. آیا له خدایه د کافر لپاره د غسی مغفرت غوښتل کېدای سی ؟
ځواب: یا قطعاً نه ، دا ځکه چې د هغه کفر ، شِرک او غیر مسلمانتوب له وړاندی لا معلوم او ثابت دی چې ځای یې دوږخ دی (۲۵).

(۱): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۰۸. (۲): البقره: ۱۹۵ ؛ آل عمران: ۱۳۴ ، ۱۴۸ ؛ المایّده: ۱۳ ، ۹۳. (۳): آل عمران: ۷۶ ؛ التوبه: ۴ ، ۷. (۴): المایّده: ۴۲ ؛ الحجرات: ۹ ؛ الممتحنه: ۸. (۵): البقره: ۲۲۲ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۶): آل عمران: ۱۴۶. (۷): آل عمران: ۱۵۹. (۸): الصف: ۴. (۹): آل عمران: ۳۲ ؛ الروم: ۴۵. (۱۰): آل عمران: ۵۷ ، ۱۴۰ ؛ الشوری: ۴۰. (۱۱): النسأ: ۱۰۷ ؛ الانفال: ۵۸ ؛ الحج: ۳۸. (۱۲): المایّده: ۶۴ ؛ القصص: ۷۷. (۱۳): الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱. (۱۴): النحل: ۲۳. (۱۵): المایّده: ۱۰۹ ؛ النمل: ۲۵ ؛ الانعام: ۷۳ ؛ الزمر: ۴۶. (۱۶): الجن: ۲۶-۲۷. (۱۷): الحج: ۷۳. (۱۸): البقره: ۲۲ ؛ الرعد: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الحج: ۲۶ ؛ یونس: ۱۰۶. (۱۹): الانعام: ۱۲۳ ؛ المومنون: ۹۱-۹۲ ؛ النمل: ۶۳ ؛ الروم: ۴۰ ؛ الاخلاص: ۴. (۲۰): الزمر: ۴۵ ؛ الاسرأ: ۴۶. (۲۱): یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴-۹۰. (۲۲): یونس: ۱۸ ؛ الزمر: ۴۳. (۲۳): الزمر: ۳. (۲۴): النسأ: ۴۸ ، ۱۱۶. (۲۵): التوبه: ۱۱۳-۱۱۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې لسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو د لسمې روژې لپاره لسم سوغات ومنئ ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (لسمه برخه) :

پوښتنه: د ملایکو یعنی فرشتو په هکله څه نظر لرې ؟ که په دې هکله یو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.

ځواب: ملایکې هم د الله یو مخلوق دی(۱) . پر هر مسلمان دا فرض ده چې پر هغوی به ایمان راوړي(۲) . د هغوی دنده د الله تسبیح او تقدس کول (۳) ، نبیانو او رسولانو ته د الهی پیغام رسول(۴) ، او د هغه په امر سره بیلا بیلې جوړښتی او تکوینی چاری سر ته رسول دي (۵) . ملایکې د الله د فرمان تابع دي او د هغه د هیڅ حُکم څخه سرغړوَنه نه کوی(۶) . د هغوی سره دښمني د خدای سره د دښمنۍ معنا لری(۷) . ځینې ملایکې تر نورو افضل او غوره وی او الله ته نږدې وی(۸) . د الله په حُکم سره یوې ملایکې زه نازل کړم چې جبریل نومیږی(۹) . ملایکې پر نبی کریم (ص) باندی درود وایی(۱۰) . ملک الموت یعنی د مرګ فرشته د انسان روح قبض کوی(۱۱) . په دوږخ کی د عذاب ورکولو په خاطر یوه توند خویه ملایکه مقرره ده(۱۲) . د عربو مشرکینو دا باطله عقیده لرله چې ویل یې ملایکې د الله لوڼی دي(۱۳) . د الله تعالی په حکم سره ټولو فرشتو آدم علیه السلام ته سجده وکړه(۱۴) .

پوښتنه: آیا د څو ملایکو نومونه را ښودلای سې ؟

ځواب: هو ولې نه. د ځینو ملایکو نومونه دا دي: جبریل(۱۵) ، میکایل(۱۶) ، هاروت(۱۷) او ماروت (۱۸).

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چې ځینو ملایکو انسانانو ته سحر یعنی جادو هم ورښوولو. آیا دا کار منع او حرام نه دی ؟

ځواب: اصلی قصه له دې قراره ده چې دوې فرشتې وې چې هاروت او ماروت نومېدې او په بابل کی یې جادو ښودله مګر دا هر څه د امتحان لپاره وو او خلک یې تر ښوونی مخکی باخبره کول او له دې کاره ځکه چا ته زیان نه رسېدئ چې هر څه د الله په اختیار کی دي(۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ډېره مننه. اوس به يوې بلې موضوع ته اشاره وکړم او هغه دا چې آيا تا په خپل متن کې د نبيانو عليهم السلام ذکر هم کړی دی ؟ که وی ، نو د څو پيغمبرانو نومونه را اخيستلای سې ؟
ځواب: هو ، ما د ډېرو رسولانو او انبياوو نومونه ذکر کړي دي (۲۰) ، چې څو يې په دې ډول دي:
نوح (۲۱) ، هود (۲۲) ، صالح (۲۳) ، ابراهيم (۲۴) ، اسحاق (۲۵) ، اسمعيل (۲۲) ، يعقوب (۲۷) ، داؤد (۲۹/۲۸) ، سليمان (۳۰) ، ايوب (۳۱) ، يونس (۳۲) ، ادريس (۳۳) ، لوط (۳۴) ، موسی (۳۵) ، هارون (۳۲) ، ذولکفيل (۳۷) ، اليسع (۳۸) ، زکريا (۳۹) ، الياس (۴۰) ، يحيی (۴۱) ، عيسی (۴۲) او محمد (۴۳) عليهم السلام.

پوښتنه: آيا دغه او نور ټول انبيأ انسانان وو ؟
ځواب: هو باالکل ، د الله ټول نبيان انسانان وو (۴۴). هغوی ودونه کړي وو ، او اولادونه يې لرل (۴۵).

پوښتنه: آيا دا راته ويلای سې چې د نبيانو په لړ کې ښځې هم شاملې وې که يا ؟
ځواب: يا ، نبوت صرف نارينه وو ته حاصل و ، هيڅ نبی ښځه نسته (۴۲).

پوښتنه: آيا نبوت اکتسابی و ؟
ځواب: يا قطعاً داسی نه ده ، بلکې هغه په تمامه معنی وهبی و ، يعنی د کسب څخه نه حاصلېدئ او الله چې څنګه غوښته هغسی به يې يو انسان د نبوت لپاره غوره او انتخاب کاوه (۴۷).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې ټول نبيان په مرتبه او رتبه کې سره برابر وو که يا ؟
ځواب: يا داسی نه ده ، بلکې ځينو نبيانو ته پر نورو فضيلت حاصل و (۴۸).

پوښتنه: آيا په هر ملت او قوم کې پيغمبر راغلی دی ؟
ځواب: هو ، په هر قوم کې پيغمبر مبعوث سوی دی (۴۹).

پوښتنه: آيا پر ټولو نبيانو ايمان راوړل حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل ، پر ټولو نبيانو بايد ايمان راوړه سی (۵۰) ، بلکې د صرف يو نبی څخه انکار د ټولو د انکار معنا لری (۵۱).

پوښتنه: آيا ټولو نبيانو عين يو دعوت ورکړی و که د هر يوه بلنه له بله بېله وه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ټولو نبیانو دعوت عین یو شی و ، یعنی ټولو د صرف یو دین بلنه ورکوله چی هغه اسلام دی (**۵۲**) او د هغه لنډیز دا دی چی د یوازیني خدای بندګي باید ومنل سی او برعکس د غیرالله د بندګۍ څخه ډډه وسی (**۵۳**).

پوښتنه: نو چی دا سی ده ، آیا انبیأ کرام پخپله د خپل دعوت نمونې وو که یا ؟
ځواب: هو باالکل هغوی د خپل دعوت بهترینی بیلګې وې (**۵۴**).

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د نبی اطاعت د خدای د اطاعت په معنا دی ؟
ځواب: هو ، چا چی د رسول اطاعت وکړ نو د الله اطاعت یې وکړ (**۵۵**). دا ځکه چی هر نبی د الله نماینده او استائی دی (**۵۲**).

پوښتنه: آیا دا راته ویلای سې چی هر نبی د مخالفت سره مخامخ سوی دی که صرف ځینی نبیان ؟
ځواب: هر نبی د مخالت سره مخامخ سوی دی (**۵۷**).

پوښتنه: ډیرئ خلک وایی چی د نبی او رسول تر منځ فرق سته. آیا دا رښتیا ده ؟ که وی نو هغه په څه کی دی ؟
ځواب: هو ، نبی او رسول فرق سره لری چی هغه د مرتبې او مقام له مخی دی ، یعنی د رسول درجه د نبی څخه لوړه ده (**۵۸**).

(۱): الصافات: **۱۵۰** ؛ (۲): البقره: **۲۲۵** ؛ النسأ: **۱۳۲** ؛ البقره: ۱۷۷. (۳): البقره: **۳۰** ؛ الرعد: ۱۳ ؛ الزمر: **۷۵**. (۴): الحج: **۷۵** ؛ فاطر: ۱ ؛ البقره: ۹۷. (**۵**): السجده: ۱۱ ؛ النسأ: **۹۷** ؛ النحل: **۳۲** ؛ المعارج: **۴** ؛ القدر: **۴**. (۲): التحریم: ۲ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۱۹. (۷): البقره: **۹۸**. (۸): النسأ: ۱۷۲. (۹): البقره: **۹۷** ؛ النحل: ۱۰۲ ؛ الشعرأ: ۱۴۳. (۱۰): الاحزاب: **۵۲**. (۱۱): السجده: ۱۱. (۱۲): التحریم: ۲. (۱۳): الاسرأ: **۵۰** ؛ الصافات: **۱۵۰** ؛ الزخرف: ۱۹ ؛ النجم: ۲۷. (۱۴): الحجر: **۳۰** ؛ البقره: **۳۴** ؛ الاسرأ: ۲۱ ؛ الکهف: **۵۰** ؛ طه: ۱۱۲. (**۱۵**): البقره: **۹۷-۹۸** ؛ التحریم: **۴** ؛ النحل: ۱۰۲. (۱۲): البقره: **۹۸**. (۱۷): البقره: ۱۰۲. (۱۸): البقره: ۱۰۲. (۱۹): البقره: ۱۰۲. (۲۰): البقره: ۱۳۲ ، ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ المایّده: **۴۴** : الاحزاب: ۷ ؛ الزخرف: ۲. (۲۱): النسأ: ۱۲۳ ؛ هود: **۳۲** ؛ نوح: ۲۱. (۲۲): هود: **۵۳** ؛ الشعرأ: ۱۲۴. (۲۳): الاعراف: **۷۷** ؛ هود: **۲۲** ؛ الشعرأ: ۱۴۲. (۲۴): البقره: ۱۲۴ ، ۱۳۲ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۲۳. (**۲۵**): الصافات: ۱۱۲ ؛ الانعام: **۸۴** ؛ البقره: ۱۳۲ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۲۳. (۲۲): مریم: **۵۴** ؛ البقره: ۱۳۲ ؛ النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: **۸۴** ؛ ص: ۴۸. (۲۷): البقره: ۱۳۲ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ آل عمران: ۸۴ ؛ النسأ: ۱۲۳. (۲۸): الانعام: ۸۴ ؛ المومن: **۳۴** ؛ یوسف: **۴** ، **۵** ، ۲ ، ۲۲. (۲۹): الانعام: ۸۴ ؛ الاسرأ: **۵۵** ؛ النسأ: ۱۲۳. (۳۰): النسأ: ۱۲۳. (۳۱): النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ ص: ۴۱. (۳۲): الصافات: ۱۳۹ ؛ النسأ: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۴. (۳۳): مریم: **۵۲** ؛ الانبیأ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۵ . (۳۴) : الصافات: ۱۳۳ ؛ الشعرأ : ۱۶۱ ؛ الانعام: ۸۶ ؛ الانبیأ : ۷۴ . (۳۵) : مریم: ۵۱ ؛ البقره: ۵۳ ، ۸۷ ؛
آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۹۱ ؛ هود : ۹۶ . (۳۶) : النسأ : ۱۶۳ ؛ الانعام: ۸۴ ؛ یونس: ۷۵ ؛ مریم: ۵۳ ؛
المومنون: ۴۵ . (۳۷) : الانبیأ : ۸۹ ؛ ص: ۴۸ . (۳۸) : الانعام: ۸۶ ؛ ص: ۴۸ . (۳۹) : الانعام: ۸۵ ؛ مریم: ۲
؛ الانبیأ : ۸۹ . (۴۰) : الصافات: ۱۲۳ ؛ الانعام: ۸۵ . (۴۱) : الانعام: ۸۵ ؛ آل عمران: ۳۹ ؛ مریم: ۱۲ . (۴۲) :
النسأ : ۱۷۱ ؛ الانعام: ۸۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الحدید : ۲۷ ؛ الزخرف: ۶۳ . (۴۳) : الاحزاب: ۴ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ محمد
: ۲ . (۴۴) : یوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبیأ : ۷ ؛ ابراهیم: ۱۱ . (۴۵) : الرعد : ۳۸ ؛ الاحزاب: ۵۹ . (۴۶) :
یوسف: ۱۰۹ ؛ النحل: ۴۳ ؛ الانبیأ : ۷ . (۴۷) : الحج: ۷۵ ؛ یوسف: ۶ ؛ الاعراف: ۱۴۴ ؛ ص: ۴۷ . (۴۸) :
البقره: ۱۵۳ ؛ الاسرأ : ۵۵ . (۴۹) :الرعد : ۷ ؛ یونس: ۴۷ ؛ النحل: ۳۶ ؛ فاطر: ۲۴ . (۵۰) : البقره: ۱۳۶ ، ۱۷۷
، ۲۸۵ ؛ آل عمران: ۸۴ . (۵۱) : الفرقان: ۳۷ ؛ الشوری: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵ . (۵۲) : الفرقان: ۳۷ ؛
الشوری: ۱۳ ؛ آل عمران: ۱۹ ، ۸۵ . (۵۳) : النحل: ۳۶ . (۵۴) : الانعام: ۵۰ ؛ الاعراف: ۲۰۳ ؛ هود : ۸۸ ؛
الاحقاف: ۹ . (۵۵) : النسأ : ۶۴ ، ۸۰ ؛ آل عمران: ۵۰ ؛ الشعرأ : ۱۰۸ ، ۱۱۰ . (۵۶) : الکهف: ۱۰۶ ؛ المومنون:
۴۴ ؛ الحدید : ۲۵ ؛ المجادله: ۲۱ . (۵۷) : آل عمران: ۸۴ ؛ الانعام: ۱۰ ، ۳۴ ؛ الانبیأ : ۴۱ ؛ سبا : ۴۵ ؛ فاطر :
۴ . (۵۸) : الاعراف: ۱۵۸ ؛ مریم: ۵۱ ، ۵۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې يوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو د يوولسمې روژې لپاره يوولسم سوغات ومنئ ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (يوولسمه برخه) :

پوښتنه : آيا انبيأ کرامو د خپل نبوت ، دعوت او تبليغ لپاره د خلکو څخه معاوضه يا فيس اخيست ؟
ځواب : يا هيڅکله نه ، بلکې ټولو نبيانو صرف او صرف د الله څخه اجر غوښت او بس (۱) .

پوښتنه : ځنې کسان وايي چې انبيأ عليهمُ السلام د قيامت په ورځ د حساب کتاب او پوښتنې څخه خلاص دي . آيا دا خبره صحيح ده ؟
ځواب : يا دا غلطه ده ، بلکې هر نبي به د قيامت په ورځ د خپلو اعمالو ځواب وايي او د هغوی ټولو څخه به بشپړ حساب کتاب غوښتل کيږي (۲) .

پوښتنه : آيا تا په خپل متن کې د کوم نبي دُعا هم بيان کړې ده ؟ که وی لطفأ يې يوه بيلګه راته ووايه تر څو لوستونکي ورڅخه ګټمن سی .
ځواب : هو ، ما د ځينو نبيانو دعاوی ذکر کړي دي . د مثال په توګه د يوسف (ع) دغه دعا : رَب قد آتينی مِن المُلکِ وَ عَلمنی مِن تأويل الاحادث فاطرَ السموتِ وَ الارض انت ولِی فِی الدُنيا وَ الاخِرتِ توَفنِی مُسلِماً وَ الحقنِی بالصالِحين (۳) . يعنی : اې زما ربه ! تا ما ته حکومت بخښلی او معامله فهمی دې را عطأ کړې ده ، د آسمان او مځکی پيدا کونکې ! همدا ته په دنيا او آخرت کی زما کارسازه يې ، نو که ماته مرګ راسی هغه دی ستا د اطاعت په حالت کی وی او ما په خپلو نيکو بندګانو کی شامل کړه .

پوښتنه : اوس به راسم دې ته چې آيا کوم نبي ښېرا هم کړې ده که يا ؟
ځواب : هو ، کړې يې ده . کله چې نوح (ع) حتی ۹۵۰ کلنۍ ته ورسېدئ بيا يې هم خپل قوم ته دعوت ورکاوه (۴) . خو کله چې د دې سره سره د قوم اکثريت سمي لاری ته رانغلل (۵) ، نو هغه دا ښېرا ورته وکړه : وَ قال نوح رَب لا تذر عَلی الارض مِن الکافِرين دَيارأ انکَ اِن تذرهُم يُضلوا عِبادکَ وَ لا يَلِدُوآ الا فاجرأ کفارأ (۲) .
يعنی : او نوح عرض وکړ چې اې زما ربه ! د مځکی پر مخ د کافرانو هيڅ کوم کور مه پرېږده . که ته هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا سی پریږدې نو هغوی به ستا بندګان ګمراه کړی او د هغوی راتلونکي نسلونه به هم د حق مخالف او نافرمانه سی.

پوښتنه: آیا تا د کوم نبی مُعجزه هم بیان کړې ده ؟
ځواب: هو ، الله تعالی هر نبی ته ځانګړی دلیل او نښانی عطأ کړی ده (۷) ، لکه موسی (ع) ته چی یې د لکړی (۸) او یدبیضأ (۹) نښانیۍ ورکړي وې. صالح (ع) ته یې د یوې اوښي نښاني ورکړې وه (۱۰) ، او عیسی (ع) ته یې هم د الهی حُکم مطابق د مړو ژوندي کول عطأ کړی و (۱۱).

پوښتنه: دا چی خبره عیسی (ع) ته راغله ، آیا پوښتلای سم چی عیسی (ع) په رښتیا هم بې پلاره پیدا سوی دی ؟
ځواب: هو ، هغه بې پلاره پیدا سوی دی (۱۲).

پوښتنه: خو ځینی کسان ادعا کوی چی هغه د خدای زوی دی. آیا دا ادعا صحیح ده ؟
ځواب: یا ، دا کورټ دروا غ ده (۱۳). بلکی هغه صرف د الله بنده (۱۴) او د هغه نبی و (۱۵). الله تعالی د هیچا پلار نه دی (۱۶).

پوښتنه: بعضی انسانان په افراط سره ادعا کوی چی عیسی (ع) پخپله خدای دی ، آیا دا خبره دروا غ نه ده ؟
ځواب: دا ادعا باالکل درواغ ده (۱۷). د الله څخه پرته بل هیڅ خدای نسته (۱۸).

پوښتنه: آیا ویلای سې چی الله (ج) نبیان د څه لپاره مأمور او رالیږلي دي ؟
ځواب: د انبیاوو د بعثت یا مؤظف کولو څخه مقصد خلکو ته د حق د لاری وربښوول او پر هغه باندی د الله دلیل بشپړول دی (۱۹).

پوښتنه: د رسول مخالفت کونکو ته به د الله لخوا عذاب ورکول سی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هغوی به سخت الهی عذاب نازلیږی (۲۰).

پوښتنه: د انسانیت وروستی لاربښود څوک دی ؟
ځواب: د الله آخری نبی محمد صلی الله علیه وسلم دی (۲۱) چی د ټول بشر لپاره واجب الاتباع مشر او لاربښود دی (۲۲). دا ځکه چی هغه د ټولی دنیا د ښېګڼی لپاره کار وکړ (۲۳) ، خلکو ته یې هدایت وکړ (۲۴) ، هغوی ته یې د ژوندون حیاتی نظام عطا کړ (۲۵) ، په رغنده او ښه توګه یې یوه ټولنه جوړه کړه (۲۶) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د رسول الله (ص) د سیرت په هکله تا کوم تضمین کړی دی که یا ؟ لطفاً ګرانو لوستونکو ته معلومات ورکړه.
ځواب: ډیر ښه ، له هغه مهاله چی الله تر قیامته زما د ساتنی ضمانت وکړ ، نو له هماغه ساعته ما هم په خپلو آیتونو کی د خپل حامل نبی (ص) سیرت د تل لپاره محفوظ او ساتلی دی (۲۷).

پوښتنه: که لطفاً د رسول الله (ص) په باره کی یو څه معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: د هغه نوم محمد (ص) دی (۲۸). هغه د الله بنده (۲۹) او رسول (۳۰) او وروستی نبی دی (۳۱). هغه د عربستان په مکه کی زوکړلی دی (۳۲). د هغه تر زوکړی مخکی یې پلار مړ سوی و (۳۳). هغه عرب او مورنۍ ژبه یې هم عربی وه (۳۴). د هغه د نسب لړۍ اسمعیل (ع) او ابراهیم (ع) ته رسیږی (۳۵). هغه امی یعنی نالوستی و (۳۶). د هغه د ژوند لومړنی پړاو د سختیو سره مل و خو وروسته یې ژوند سم سو (۳۷).

(۱): الشعرأ: ۱۰۹ ، ۱۲۷ ، ۱۴۵ ، ۱۶۴ ، ۱۸۰ ؛ الشوری: ۲۳ ؛ القلم: ۴۶. (۲): الاعراف: ۶ ؛ المایّده: ۱۱۲ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸. (۳): یوسف: ۱۰۱. (۴): العنکبوت: ۱۴. (۵): نوح: ۷ ؛ هود: ۳۲ ، ۳۶ ؛ الفرقان: ۳۷ ؛ الشعرأ: ۱۰۵ ؛ القمر: ۹. (۶): نوح: ۲۶ ، ۲۷. (۷): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الروم: ۴۷ ؛ الحدید: ۲۵ ؛ فاطر: ۲۵. (۸): البقره: ۶۰ ؛ الاعراف: ۱۱۷ ؛ القصص: ۳۱ ؛ الشعرأ: ۳۲ ؛ طه: ۱۸. (۹): الاعراف: ۱۰۸ ؛ طه: ۲۲ ؛ الشعرأ: ۳۳ ؛ النمل: ۱۲ ؛ القصص: ۳۲ ؛ (۱۰): الاعراف: ۷۳ ؛ هود: ۶۴ ؛ الاسرأ: ۵۹ ؛ الشعرأ: ۱۵۵ ؛ الشمس: ۱۳. (۱۱): آل عمران: ۴۹ ؛ المایّده: ۱۱۰. (۱۲): مریم: ۱۶-۳۴ ؛ آل عمران: ۴۵-۴۷ و ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۳): التوبه: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۱. (۱۴): مریم: ۳۰ ؛ النسأ: ۱۷۲ ؛ الزخرف: ۵۹. (۱۵): آل عمران: ۴۹ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ المایّده: ۷۵ ؛ الصف: ۶ ؛ الاحزاب: ۷. (۱۶): الاخلاص: ۳ ؛ الفرقان: ۲ ؛ الصفت: ۱۵۲ ؛ النسأ: ۱۷۱ ؛ مریم: ۳۵ ، ۹۲.
(۱۷): النسأ: ۱۷۱ ؛ المایّده: ۱۱۲. (۱۸): البقره: ۱۲۳ ، ۲۵۵ ؛ آل عمران: ۶۲ ؛ النسأ: ۸۷ ، ۱۷۱ ؛ المایّده: ۷۳ ؛ التغابُن: ۱۳. (۱۹): النسأ: ۱۲۵ ؛ البقره: ۲۱۳ ؛ الانعام: ۴۸ ؛ الکهف: ۵۶ ؛ الاسرأ: ۹۴. (۲۰): سبا: ۴۵ ؛ النحل: ۱۱۳ ؛ الشعرأ: ۱۳۹ ، ۱۸۹ ؛ العنکبوت: ۳۷ ؛ الشمس: ۱۴. (۲۱): الاحزاب: ۴۰. (۲۲): النسأ: ۶۴ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الانبیأ: ۱۹۷ ؛ آل عمران: ۳۱ ؛ الاحزاب: ۲۱. (۲۳): یونس: ۱۰۸ ؛ الانبیأ: ۱۰۷ ؛ البقره: ۲۱ ؛ الاعراف: ۱۵۸ ؛ الحجرات: ۱۳. (۲۴): الحج: ۴۰ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الاحزاب: ۴۵-۴۶ ؛ الشوری: ۵۲. (۲۵): یونس: ۵۷ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الحجر: ۹ ؛ ص: ۸۷ ؛ البقره: ۱۸۵. (۲۶): الفتح: ۲۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳. (۲۷): الحجر: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۹ ؛ القیامه: ۱۷. (۲۸): آل عمران: ۱۴۴ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ محمد: ۲ ؛ الفتح: ۲۹. (۲۹): الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ الحدید: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ النجم: ۱۰. (۳۰): آل عمران: ۱۶۴ ؛ المایّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۳۱): الاحزاب: ۴۰. (۳۲): البلد: ۲ ؛ ابراهیم: ۳۵ ؛ آل عمران: ۹۶ ؛ التین: ۳ ؛ الشوری: ۷. (۳۳): الضحی: ۶. (۳۴): الدخان: ۵۸ ؛ الجمعه: ۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ مریم: **۹۷** ؛ الشوری: ۷ . (**۳۵**) : البقره: **۱۲۸** ، **۱۲۹** . (**۳۲**) : الاعراف: **۱۵۷** ، **۱۵۸** ؛ الجمعه: **۲** ؛ العنکبوت: **۴۸** . (**۳۷**) : الضحی: **۸** .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو داېې تاسو او دا یې هم د دوولسمی روژې لپاره دوولسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (دوولسمه برخه) :

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د بعثت په هکله معلومات راکړې ، خوشاله به سم.

ځواب: کله چې هغه غټ سو ، نو د هدایت په لټه کی سو (۱). الله تعالی هغه په نبوت سره ونازاوه او پر هغه باندی یې زه نازل کړم (۲). په لومړي سر کی هغه له تلواره کار اخیست خو الله تعالی له داسی کاره منع کړ او زما د ساتنی او ژغورنی بشپړه ډاډ یې ورکړ (۳).

پوښتنه: آیا لوی خدای د هغه (ص) د نبوت په باره کی له مخکی څخه کوم خبر راکړی و که یا ؟

ځواب: هو باالکل ، د هغه د راتلونکي نبوت په هکله په تورات ، انجیل او د عیسی (ع) د بشارت په ډول له مخکی څخه لا پیش ګویانی سوي وې (۴). د هغه بعثت د نبوت د لړۍ تر یو اوږد ځنډ وروسته راځرګند سو (۵).

پوښتنه: که لطفأ را ته ووایې چی کله حضرت محمد (ص) په رسالت مأمور سو ، نو لوی او عمده مسؤلیتونه یې څه وو ؟

ځواب: د الله تعالی د رسول کېدو په حیث د هغه لویی ذمه واری او مسؤلیتونه په دې ډول وو :

۱ـ خلکو ته د الله د آیتونو ویل او د هغوی متوجه کول (۲).
۲ـ د ایمان والاوو د نفس تزکیه او پاکوالی (۷).
۳ـ هغوی ته د الله د کتاب ور زده کول او د هغه د احکامو ورښوول (۸).
۴ـ هغوی په واقعیت او سترګو غړولو (بصیرت) پوهول (۹).
۵ـ انسانانو ته زما تشریح او تفسیر کول (۱۰).
۲ـ د انسانی ژوندانه د لارښوونی لپاره د یوې عملی او علمی نمونې وړاندی کول (۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷ـ د اصلي دین په هکله د ټولو هغو اختلافونو د حقیقت واضح کول چې د پخوانیو انبیاوو په امتونو کې منځته راغلي وو او په دې لړ کې د هر ډول ګډوډیو بېلول ، د تشویش او وارخطایي رفع کول ، د ګمراهیو د پردو څیرل او د هدایت د لارې څلوَل شامل وو (۱۲) .
۸ـ په دنیا کې د حق د فکري او عملي شاهد په توګه اوسېدل (۱۳) .
۹ـ خلک د غیرالله له پابندیو آزادول ، هغوی د غلطو عنعنو او رواجونو له ځنځیره خلاصول ، د حلال او حرام په ښه توګه تشخیص او بېلول (۱۴) .
۱۰ـ خلکو ته د ښېګڼو او نیکیو د حُکم ورکول او د بدیو څخه منع کول (۱۵) .
۱۱ـ د الله دین د انساني ژوندانه په هره برخه کې جاري او غالب کول (۱۶) .

پوښتنه: دا خو ډېر په زړه پوری معلومات وو . آیا د رسول الله (ص) د نبوت څو دلایل را ته ویلای سې ؟
ځواب: هو ولی نه . د هغه د رسالت څو لنډ دلایل به دا سی در وښیم :
۱ـ د هغه د نبوت تر ټولو غټ دلیل (یعنی معجزه) زه پخپله یم (۱۷) ، او زما غوندی بل هیڅ کلام نسی وړاندی کېدای (۱۸) .
۲ـ هغه کوم نوی نبی نه و (۱۹) ، بلکی د ټولو نبیانو تصدیق یې کاوه (۲۰) .
۳ـ هغه اُمی و او د چا څخه یې لوستل او لیکل نه وو زده کړي ، خو د عمر د یوې ډېری حصې تر تیرېدو وروسته یې یو دم د علم او حکمت ستر تدریس پیل کړ (۲۱) .
۴ـ خلکو له پخوا څخه لا هغه د یو صادق او امین شخص په توګه پیژندئ (۲۲) .

پوښتنه: که ستا خوښه وی نو زه به د رسول الله (ص) د ژوند ، مبارزې او رسالت په موضوع کی نوری پوښتنی هم وکړم . لطفاً را ته وو وایه چی تر بعثت وروسته هغه (ص) څنګه خلک اسلام ته رابلل ؟
ځواب: هغه په نبوت تر مؤظف کېدو ډیر ژر وروسته خلکو ته د حق بلنه پیل کړه (۲۳) . لومړی یې خپل کهول (بنو هاشم) ته د حق پیغام وړاندی کړ (۲۴) . د دعوت او تبلیغ دا لړۍ تر څه وخته په پټه کېده ، خو څه موده وروسته یې د مکې اوسېدونکو ته د حق پیغام په ښکاره سره ورکاوه (۲۵) .

پوښتنه: رسول الله (ص) په دې لار کی د خنډونو او ستونزو سره هم مخامخ سوی دی که یا ؟
ځواب: هو باالکل . د هغه د بلنی په نتیجه کی د حق او باطل تر منځ یوه شخړه رامنځته سوه او څه کسانو پر هغه ایمان راوړ خو د قوم اکثریت هغه درواغجن وباله او د الله د رسول والي څخه یې انکار وکړ (۲۶) . د کفارو او مشرکانو د دې انکار اصلي دلیل د هغوی نفس پالنه وه چی د هغه پر خلاف یې هیڅ حقیقت نه منیً (۲۷) . ابولهب د ده خورا سخت مخالفت وکړ چی د هغه په باره کی الله دا سی فرمایلی دي: تبَت یَدا ابی لهَب وَتب مَا اغنی عَنهُ مَا له وَمَا کسَب سَیَصلی ناراً ذات لهَب وَامرأته حَمَا لته الحَطب فِی جیدِهَا حَبل مِن مَسَد (۲۸) ، یعنی: د ابولهب لاس مات او هغه برباد سو ، نه د هغه مال د ده په درد وخوړ نه یې عاید . هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او میرمن به یې هم چې د دغو لرګیو راټولونکې ده ژر په سرو لمبو کې وسوځی یعنی هغه چې په غاړه کی به یې مظبوطه رسی وی.

پوښتنه: چې داسی ده ، نو کافرانو او مشرکانو د ده (ص) پر ضد څه وکړل ؟ که یو څه مفصلاً وفرمایې ، ښه به وی.
ځواب: کفارو او مشرکینو د ده پر ضد منفی جبهه جوړه کړه (۲۹). په ده یې ملنډی وهلې (۳۰). د بدو شیانو سره یې تشبه کاوه (۳۱). بې ځایه انګېرنی یې کولې (۳۲) او د اعتراضونو او تهمتونو څپې یې پر راوړلې (۳۳). دئ یې جادوګر وباله (۳۴) ، شاعر یې وباله (۳۵) ، مجنون یې وباله (۳۶) ، سحر ځپلی (۳۷) او کاهن (۳۸) یې وباله. پر ده یې د خبرو جوړولو تور ولګاوه (۳۹). د بد حاله او بې اولاده پیغورونه یې ورکول (۴۰). غوږ او د هری خبری اوریدونکی یې باله (۴۱). له ډیره مخالفته به یې دا تور لګاوه چې پر هغه د الله لخوا کوم کلام یا بل شی نه نازلیږی بلکی دا ټول د ده خپلی جوړونی او جعلیات دي (۴۲).

(۱): الضحی: ۷. (۲): الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۵. (۳): طه: ۱۱۴ ؛ القیامه: ۱۲ـ۱۹. (۴): الاعراف: ۱۵۷ ؛ الصف: ۱۲ ؛ البقره: ۱۲۹ ، ۱۵۱ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲. (۵): المایِّده: ۱۹. (۶): آل عمران: ۱۲۴ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ الجمعه: ۲ ؛ النمل: ۹۲ ؛ الطلاق: ۱۱. (۷): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۸): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۹): آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۱۰): النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران: ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱. (۱۱): الاحزاب: ۲۱ ؛ الحشر: ۷. (۱۲): المایِّده: ۱۵ ، ۱۲ ؛ النحل: ۶۳ ، ۶۴. (۱۳): البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ النحل: ۸۱ ؛ الحج: ۷۸. (۱۴): الاعراف: ۱۵۷. (۱۵): الاعراف: ۱۵۷. (۱۶): التوبه: ۳۳ ؛ الفتح: ۲۸ ؛ الصف: ۹. (۱۷): العنکبوت: ۵۰ ، ۵۱ ؛ الاسرأ: ۱۷ ، ۱۰۵ ؛ البقره: ۲۳ ؛ هود: ۱۲ـ۱۳. (۱۸): البقره: ۲۳ ؛ یونس: ۳۸ ؛ هود: ۱۳ ؛ الطور: ۳۴. (۱۹): الاحقاف: ۷۹ ؛ النسأ: ۱۲۳ ؛ النحل: ۳۶ ؛ النجم: ۵۲ ؛ الشوری: ۱۳. (۲۰): البقره: ۱۰۱ ؛ آل عمران: ۸۱ ؛ الصف: ۶. (۲۱): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ العنکبوت: ۴۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۲): الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱. (۲۳): الشوری: ۷ ؛ الفرقان: ۱ ؛ الانعام: ۹۲ ؛ یونس: ۲ ؛ الاسرأ: ۱۰۵. (۲۴): الشعرأ: ۲۱۴. (۲۵): الحجر: ۹۴. (۲۶): الانعام: ۶۶ ، ۵۷ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۱۴۷. آل عمران: ۱۸۴. (۲۷): العنکبوت: ۱۸ ؛ فاطر: ۴ ، ۲۵ ؛ الفرقان: ۷۷ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲. (۲۸): اللهب: ۱ـ۶. (۲۹): الفرقان: ۳۱. (۳۰): الفرقان: ۴۱ ؛ الانبیأ: ۳۶ ؛ الحجر: ۹۵ ؛ الانعام: ۱۰ ؛ الصافات: ۲ـ۱۴. (۳۱): الفرقان: ۴۱ ؛ الانعام: ۲۵ ، ۵۳ ؛ النحل: ۲۴. (۳۲): الفرقان: ۲۱ ؛ یونس: ۲۰ ؛ طه: ۱۳۳ ؛ هود: ۱۹. (۳۳): آل عمران: ۱۸۴ ؛ الانعام: ۵۷ ، ۱۴۷ ؛ فاطر: ۴ ؛ یونس: ۴۱ ؛ الحج: ۴۲. (۳۴): ص: ۴ ؛ یونس: ۲ ؛ الانبیأ: ۳ ؛ المدثر: ۲۴ ؛ هود: ۷. (۳۵): الانبیأ: ۵ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ یس: ۶۹. (۳۶): الحجر: ۶ ؛ الطور: ۲۹ ؛ القلم: ۲ ، ۵۱ التکویر: ۲۲ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف:۱۸۴. (۳۷) : الفرقان: ۸ ؛ الاسرأ: ۴۷. (۳۸) : الحاقه: ۴۲ ؛ الطور: ۲۹. (۳۹) : الحاقه: ۴۴. (۴۰) : الکوثر: ۳. (۴۱) : التوبه: ۲۱. (۴۲) : النحل: ۱۰۱ ؛ هود: ۱۳ ؛ الفرقان: ۴ ؛ السجده: ۳ ؛ الاحقاف: ۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دیارلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د دیارلسمې روژې لپاره دیارلسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (دیارلسمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د دې تهمتونو او اعتراضونو مقابله کوله ؟ بل دا چې کفارو د رسول الله (ص) څخه څه معجزې او دلایل غوښتل ؟ که په دې هکله مختصر معلومات راکړې ، ښه به وي .

ځواب:هو ، ما د دې ټولو تهمتونو او اعتراضونو ځواب ځای پر ځای ویلی دی(۱) . د مکې کفارو د هغه څخه عجیبې معجزې غوښتې او ورته ویل به یې چې موږ تر هغه مهاله ستا خبره نه منو څو چې زموږ لپاره مځکه څیرې او یوه چینه ورڅخه جاري نکړې او یا هم دا چې ځانته د خرماوو او انګورو باغونه جوړ کړې او په هغو کې ویالې وبهوې ، یا دا چې لکه ته چې ادعا کوې نو دغه آسمان ټوټه ټوټه کړه او پر موږ یې راواچوه ، یا دا چې خدای او ملایکې مستیقماً زموږ سره مخامخ کړه ، یا دا چې ستا لپاره دې د سروزرو یو کور جوړ سي ، یا دا چې آسمان ته وخیژه خو بیا هم تر هغو پوري موږ یقین نه کوو تر څو چې له هغې خوا زموږ لپاره یو داسي لیکلی سند رانه وړې چې موږ یې ولولو (۲) .

پوښتنه: آیا کفارو او مشرکانو به مزاحمت ورته کاوه که یا ؟ که وي ، نو یو مثال یې راکولای سې ؟

ځواب: هو ، د حق مخالفین د هغه د بلنې اورېدلو او ځان پوهولو ته هیڅ نه چمتو کېدل ، بلکې کله چې به ده هغوی ته زما آیتونه ویل نو هغوی به غالمغال او شور کاوه او ګډوډۍ به یې جوړاوه تر څو په دغسې هنګامه کې چا ته د غور او فکر کولو موقع مساعده نسي . د دې حربې او شیطانۍ په ذریعه به نوموړو خلکو خپله جبهه پیاوړې بلله(۳) .

پوښتنه: آیا څه خاص چلنجونه به یې هم ورکول که یا ؟

ځواب: هو خورا ډیر . کله کله به یې د ټوکو او ملنډو په توګه ورڅخه پوښتل چې قیامت به کله راسی ؟(۴) . کله به یې په مسخرو سره داسې دعا کوله چې اې الله ! که دا واقعي حق وي او ستا له لوري وي نو پر موږ باندې له آسمانه ډبرې راواوروه ، یا کوم بل دردناک عذاب راباندې نازل کړه (۵) . کله به یې دا اعتراض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه چې پر دغه نبي هیڅ خزانه نه ده نازله سوې (٢) . او کله به یې ویل چې د ده سره هیڅ کومه ملایکه نه لیدل کیږي (٧) .
یو وخت د ډیری مودې لپاره وحی نه راغله نو کفارو به مسلسل ویل چې رب یې ورځخه خوابدی سوی دی او دئ یې همداسې پر میدان پرې ینبی دی (٨) .

پوښتنه: د دې ټولو سپکاویو او خواریو په وړاندې هغه (ص) څه غبرګون ښودئ او څه به یې کول ؟
ځواب: نبی (ص) بیا هم د دې ټولو بې ادبیو او بدو خبرو د توپان په وړاندې خپل عرض وړاندې کاوه ، د حق اظهار به یې کاوه او د بد اخلاقه خلکو څخه به یې ځان ګوښه کاوه (٩) . د ده ستره هیله دا وه چې خلک ایمان پر راوړي او هدایت حاصل کړي او له همدې امله به پریشان او غمجن و (١٠) .

پوښتنه: په دغسې مشکل حالت کې د هغه (ص) سره ستا مرسته او لاسنیوئ موجود و که یا ؟ که و ، نو څه دې کول ؟
ځواب: ما د کفارو د پروپاګنډو په مقابل کې د ده د اصلي حیثیت د ښه ترا څرګندولو لپاره دئ په ډیرو ښه لقبونو سره نازولی دی تر څو عامو خلکو د ده په هکله صحیح تصور کولای. ما داسې ویلي دي چې محمد (ص) د الله بنده (١١) ، د هغه رسول (١٢) ، او نبي دی (١٣) . هغه نذیر (١٤) ، بشیر (١٥) ، احمد (١٢) ، مبشر (١٧) یعنی زیری ورکونکی ، مُذکر (١٨) یعنی د دین ور په یادونکی ، مُنذز (١٩) ، یعنی خبر ورکونکی ، داعی الا الله (٢٠) ، یعنی د الله خوا ته رابلونکی ، مُزمِل (٢١) یعنی په کمپل کې پیچلی ، مُدثِر (٢٢) یعنی په تلتک کې پیچلی ، خاتم النبیین (٢٣) ، یعنی آخري نبي ، هادی (٢۴) ، یعنی د هدایت لارښوونکی ، رحمته اللعالمین (٢۵) ، یعنی د ټول جهان لپاره رحمت ، د هدایت روښانه څراغ (٢٢) ، د حق شاهد (٢٧) ، د امت خیر غوښتونکی او غمخور (٢٨) ، د مسلمانانو لپاره رؤف (٢٩) ، یعنی د شفقت او مهربانۍ لورونکی ، او رحیم (٣٠) دی.

پوښتنه: آیا د رسول الله (ص) هڅې او دعوت نتیجه ورکوله ؟ آیا کافرانو خنډونه ورته ایجادول که یا ؟
ځواب: د ده دعوت به سَو که سَو که ټول عرب تر اغیزې لاندې راوستل چې له امله یې د اسلام جبهه ټینګه او غښتلې کېده او د کفر په ځواک کې لږښت راتی (٣١) . خو د دې سره سره باطل فکره انسانان ډیر فعال وو. هغوی د حق د بلنې څخه د خلکو د پام اړولو په خاطر د ساعتیریو محاذ خلاص کړ ، د خوشالولو او تفریح کارونو ته یې لاس واچاوه ، د عیاشۍ او لوبو نندارې یې راویستلې او د دلچسپو افسانوی کیسو بیانونه یې شروع کړل (٣٢) .

پوښتنه: ډیره مننه د دې جامع وضاحت څخه. نو رسول الله (ص) به د دې مزاحمتونو په وړاندې څه کول ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: کفارو د ده سره د معاملو او موافقو هڅی هم وکړې او داسی به یې ویل چی د دغه قرآن پر ځای کوم بل قرآن راوړه یا په همدغه کی زموږ د خوښي سره سم ترمیم راوړه. په دې هکله الله تعالی خپل نبی ته وفرمایل چی « دغو خلکو ته ووایه چی زه د دې اختیار نه لرم چی په هغه کی له ځانه څه بدلون راوړم. زه صرف د هغو وحیو پیرو یم چی ما ته رالیږل کیږی. که زه د خپل رب نافرماني وکړم نو د قیامت د عذاب څخه بیریږم » (۳۳).

پوښتنه: الله (ج) د دې خنډونو او تکلیفونو په بدل کی څه کومک ورسره کاوه ؟
ځواب: الله خپل نبی ته د کفارو د دې ډول معاملو په مقابل کی د ثابت قدمی او د هغوی د چلونو څخه د ژغورنی تلقین وکړ او الله د ځان له لوری د هغه د ساتنی بشپړ ډاډ ورکړ (۳۴).
د حق مخالفینو د غیر الله څخه د ده د بیرولو هڅی هم وکړې خو الله تعالی په هر حالت کی دئ ثابت قدمه کړ او په هر حالت کی یې د ده د ساتنی اطمینان ورکاوه (۳۵).

پوښتنه: د اهل کتاب والاوو رویه څنګه وه ؟ آیا هغوی په دې مبارزه کی رغنده رول نه لوباوه ؟
ځواب: اهل الکتاب یعنی یهودو او عیسویانو هم د ده څخه انکار وکړ او مخالف یې سول، حال دا چی د ده په حقانیت ښه پوه وو (۳۶). د هغوی په انکار کی حسد، ضدیت، او مطلب پالنه نغښتې وه (۳۷).

(۱): الاعراف: ۱۸۴ ؛ یس: ۶۹ ؛ الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۲۹ ؛ السجده: ۳. (۲): الاسرأ: ۹۰-۹۳. (۳): حم سجده: ۲۶. (۴): الاعراف: ۱۸۷ ؛ الاحزاب: ۶۳ ؛ النازعات: ۴۲. (۵): الانفال: ۳۲. (۶): هود: ۱۲. (۷): هود: ۱۲. (۸): الضحی: ۱، ۲، ۳. (۹): الاعراف: ۱۹۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ النمل: ۷۰ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): الحدید: ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ: ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰. (۱۲): آل عمران: ۱۶۴ ؛ المایّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷. (۱۳): آل عمران: ۶۸ ؛ الاعراف: ۱۵۷، ۱۵۸ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحریم: ۱. (۱۴): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المایّده: ۱۹. (۱۵): الاعراف: ۱۸۸ ؛ فاطر: ۲۴ ؛ سبا: ۲۸ ؛ البقره: ۱۱۹ ؛ المایّده: ۱۹. (۱۶): الصف: ۶. (۱۷): الفرقان: ۵۶ ؛ الفتح: ۹ ؛ الاسرأ: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۴۶. (۱۸): الغاشیه: ۲۱. (۱۹): الرعد: ۷. (۲۰): الاحزاب: ۴۶. (۲۱): المزمل: ۱. (۲۲): المدثر: ۱. (۲۳): الاحزاب: ۴۰. (۲۴): الشوری: ۵۲. (۲۵): الانبیأ: ۱۰۷. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): النحل: ۸۹ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۴۱ ؛ الحج: ۸. (۲۸): التوبه: ۱۲۸. (۲۹): التوبه: ۱۲۸. (۳۰): التوبه: ۱۲۸. (۳۱): الرعد: ۴۱ ؛ الانبیأ: ۴۴. (۳۲): لقمان: ۶. (۳۳): یونس: ۱۵. (۳۴): الاسرأ: ۷۴-۷۵ ؛ هود: ۱۱۲-۱۱۳. (۳۵): الزمر: ۳۶. (۳۶): البقره: ۸۹، ۱۰۹، ۱۴۴، ۱۴۶ ؛ آل عمران: ۸۶، ۹۹ ؛ الانعام: ۱۱۴ ؛ الرعد: ۴۳. (۳۷): القصص: ۵۰ ؛ آل عمران: ۱۹ ؛ البقره: ۸۹، ۱۰۹ ؛ النسأ: ۵۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څورلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د څوارلسمې روژې لپاره څوارلسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (څوارلسمه برخه) :

پوښتنه: آیا کفار آرام کښېناستل او مسلمانان یې آزاد پرېښوول ؟

ځواب: یا ، د مکې کفارو د رسول الله او د هغه د ملګرو ژوند ډېر تنګ کړ او هغوی یې په سختو تکلیفونو کې راګیر کړل (۱) . مؤمنان ډېر کمزوره او بې وزله وو او د دښمنانو په محاصره کې راغلي وو (۲) .

پوښتنه: آیا د دعوت او مبارزې په دې بهیر کې رسول الله (ص) د څه خاصو پیښو سره هم مخامخ سوی دی ؟

ځواب: هو ، دا مهال د رسول الله د ژوندانه یوه ډېره مهمه پیښه اسرأ یعنی معراج دی چې د هغه په ترڅ کې الله (ج) خپل نبی (ص) په یوه شپه کې د مسجد الحرام څخه یوووړ او د مسجد اقصی له برکته ډکه فضا کې یې وګرځاوه. په دې ترڅ کې یې ځینی خاصې نښانې هم په ولیدلې (۳) .

پوښتنه: آیا د دې هر څه سره سره کافرانو د رسول الله (ص) ژوند د تهدید او خطر سره مخامخ نکړ ؟ که وی ، نو څه یې وکړل او رسول الله (ص) په مقابل کې څه وکړل ؟ که یو څه مفصل وضاحت راکړې ، ښه به وی.

ځواب: د مکې کفارو د ده د بندي کولو یا له وطنه شړلو او یا هم وژلو پلانونه جوړ کړل (۴) چې له امله یې رسول الله په پټه د مکې څخه هجرت کولو ته اړوت (۵) . د هجرت پر مهال د ده یو صحابی [حضرت صدیق رضی الله عنه] هم ورسره ملګری و. کفارو دئ تعقیباوه. دئ د خپل ملګري سره په غار کې پټ و. د اسلام دښمنان دغه غار ته بالکل نږدې راورسېدل چې دا مهال د ده ملګرئ یو څه وبېرېدئ ، خو ده هغه ته ډاډ ورکړ او داسی یې ورته وویل: « غم مه کوه ، الله زموږ سره دی » (۶) .

دئ د الله په مرسته او نصرت سره مع الخیر یثرب (مدینې) ته ورسېدئ (۷) او هلته د تګ پر مهال یې پر لارې د یو مسجد [قبا] بنسټ هم کښېښود (۸) . ده څه موده وروسته د مکې څخه د راغلو مهاجرینو او مدینې د پاک زړو انصارو تر منځ وروري رامنځته کړه (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آيا په مدينه کی د انصارو د اخوت او رغبت سره سره کفارو څه منفی غبرګون ښکاره نکړ ؟
ځواب: په مدينه کی د يهودو او عيسويانو څخه علاوه د منافقينو ډله هم د ده سخت مخالف وو (۱۰).
هغوی د حق رټلو او سپکولو لپاره ډير زور وواهه خو د هغوی دغه پوف کولو د حق څراغ مړ نه کړ بلکی هغه ته يې نوره رڼا او تازګي هم ورکوله او د حق پلويانو نور ښه منظم قوت هم اخيست او پسی غښتلي کېدل (۱۱).
په مکه کی مسلمانان خورا کمزوره او بې ترتيبه او د دښمنانو په محاصره کی وو. خو مدينې ته له راتګه وروسته الله تعالی هغوی ته فتح او نصرت عطأ کړ، پياوړي او خوشاله يې کړل (۱۲).

پوښتنه: کله چی مدينې ته له هجرته وروسته رسول الله (ص) او مسلمانان آرام او ډاډه سول، مابعده اقدامات يې څه وو ؟
ځواب: مابعده اقدامات يې دعوت او جهاد و. رسول الله په ډيرو غزاوو کی برخه واخيسته چی په هغو کی د بدر غزا (۱۳)، د احزاب غزا (۱۴)، بيعتِ رضوان (۱۵) يعنی د حُديبيه سوله، د مکې فتح (۱۲) او د حُنين غزا (۱۷) شاملی دي.

پوښتنه: اوس به د هغه (ص) شخصی ژوند ته راسم. که لطفأ د رسول الله (ص) د ميرمنو او اولادونو په هکله معلومات راکړې، بې مناسبته به نه وی.
ځواب: هغه څو مايني لرلې (۱۸) او اولادونه يې هم درلودل چی په هغو کی لوڼی هم وې (۱۹). خو هيڅ کوم زوی يې ډير عمر ته و نه رسېدئ (۲۰).

پوښتنه: هغه (ص) چيری او څنګه رحلت وکړ ؟
ځواب: هغه د خپل عمر په پای کی حج وکړ او د حج خطبه يې هم وويله (۲۱). تر هغه لږ موده وروسته وفات سو (۲۲).

پوښتنه: که د رسول الله (ص) د مقام او حيثيت په باره کی مختصرأ معلومات راکړې ښه به وی تر څو لوستونکي پوه سی چی تا په خپل متن کی په دې اړه څه ارشاد فرمايلی دی.
ځواب: ډير ښه. هغه انسان و (۲۳)، ملايکه نه و (۲۴). هغه د الله بنده و (۲۵)، رسول (۲۲) او وروستی نبی يې و (۲۷). هغه معصوم و (۲۸). د انسانيت يوه بشپړ نمونه وه (۲۹). په هغه کی خدايی اشتراک نه و (۳۰). هغه د ځان د عبادت کولو لپاره نه و راغلی (۳۱)، بلکی د دې لپاره مؤظف و چی خلک صرف او صرف د خدای عبادت ته راوبولی (۳۲). هغه هم د نورو نبيانو غوندی مؤظف سوی و، او د قياموت په ورځ به د خپلو اعمالو مسؤل او ځواب ويونکی وی (۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې لوی خدای رسول الله (ص) په نبوت او رسالت سره مبعوث کړ ، او تا په دې هکله زیات ارشادات هم وفرمایل ، نو آیا پر مسلمانانو د رسول الله (ص) اطاعت واجب دی که یا ؟ که وی ، د سرغړونی په صورت کی ستا فیصله څه ده ؟

ځواب: رسول الله د ټولو انسانانو لپاره واجب الاطاعت لاربنود دی (۳۴) . د هغه هره پریکړه د الله پریکړه ده چی سرغړونه یې د پوښتنی وړ جرم ګڼل کیږی (۳۵) . د هغه اطاعت د خلکو لپاره یو امتحان دی (۳۶) . د هغه د اوامرو سرغړونکی به د قیامت په ورځ افسوس او پښېماني وکړی (۳۷) . هغه زما یو مستند مفسر او تشریح کونکی دی (۳۸) . په قانون جوړولو کی د هغه سنت زما غوندی یو قانونی مأخذ دی (۳۹) . د ده فیصله تر قیامته هم نسی بدلېدای (۴۰) . د ده د حُکم څخه سرغړوَنه د کفر او منافقت نښه ده (۴۱) . د ده پیروي د ایمان اصلی معیار دی (۴۲) .

(۱) : الاعراف: ۱۸۸ ؛ التوبه: ۲۱ . (۲) : الانفال: ۲۲ . (۳) : الاسرأ : ۱ . (۴) : الانفال: ۳۰ . (۵) : الاسرأ : ۵۰ ؛ التوبه: ۱۳ ، ۴۰ . (۶) : التوبه: ۴۰ . (۷) : الاسرأ : ۵۰ ؛ التوبه: ۱۰۱ . (۸) : التوبه: ۱۰۸ . (۹) : آل عمران: ۱۰۳ ؛ الانفال: ۷۲ ، ۷۴ . (۱۰) : التوبه: ۲۴ ، ۱۰۱ ؛ الاحزاب: ۱ ، ۱۲ ؛ الانفال: ۴۹ ؛ المنافقون: ۸ . (۱۱) : التوبه: ۳۲ ، ۳۳ ، ۱۰۰ ؛ الصف: ۸ ، ۹ ؛ الفتح: ۲۹ . (۱۲) : الانفال: ۲۲ . (۱۳) : آل عمران: ۱۲۳ . (۱۴) : الاحزاب: ۹ ـ ۲۵ . (۱۵) : الفتح: ۱۸ . (۱۶) : الحدید : ۱۰ ؛ النصر: ۱ . (۱۷) : التوبه: ۲۵ ، ۲۶ ، ۲۷ . (۱۸) : الاحزاب: ۶ ، ۲۸ ، ۵۳ ، ۵۹ ؛ التحریم: ۱ ـ ۶ . (۱۹) : الاحزاب: ۵۹ ؛ الرعد : ۳۸ . (۲۰) : الاحزاب: ۴۰ . (۲۱) : التوبه: ۳ . (۲۲) : الزمر: ۳۰ ؛ آل عمران: ۱۴۴ ؛ الحجر: ۹۹ . (۲۳) : التوبه: ۱۲۸ ؛ الکهف: ۱۱۰ ؛ الفرقان: ۷ ؛ الاسرأ : ۱۰ ، ۹۳ ؛ الانبیأ : ۷ ، ۸ . (۲۴) : الانعام: ۵۰ . (۲۵) : الحدید : ۹ ؛ الجن: ۱۹ ؛ الاسرأ : ۱ ؛ الکهف: ۱ ؛ النجم: ۱۰ . (۲۶) : آل عمران: ۱۲۴ ؛ المایِّده: ۶۷ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ الحشر: ۷ . (۲۷) : الانفال: ۶۴ ، ۶۵ ، ۷۰ ؛ التوبه: ۷۳ ؛ الاحزاب: ۲۸ ، ۴۵ ، ۵۰ ؛ الممتحنه: ۱۲ ؛ التحریم: ۱ . (۲۸) : الفتح: ۲ . (۲۹) : القلم: ۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ . (۳۰) : یونس: ۱۵ ، ۴۹ ؛ الانعام: ۱۷ ، ۵۰ ، ۵۷ ، ۵۸ ؛ الاعراف: ۱۸۸ ؛ الرعد : ۴۰ ؛ الزمر: ۴۱ . (۳۱) : آل عمران: ۷۹ . (۳۲) : الانبیأ : ۲۵ ؛ الانعام: ۱۰۲ ؛ یونس: ۳ ؛ النجم: ۱۲ ؛ النسأ : ۳۶ . (۳۳) : البقره: ۱۴۵ ؛ النسأ : ۸۴ ؛ المایِّده: ۶۷ ، ۱۱۲ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸ ؛ الاعراف: ۶ . (۳۴) : النسأ : ۶۴ ، ۶۵ . (۳۵) : الاحزاب: ۳۶ . (۳۶) : البقره: ۱۴۳ . (۳۷) : الفرقان: ۲۷ . (۳۸) : النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ آل عمران: ۱۶۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ . (۳۹) : النسأ : ۶۵ ، ۱۰۵ ؛ النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۳۶ . (۴۰) : الاحزاب: ۴۰ ؛ الحشر: ۷ ؛ الاعراف: ۱۵۷ . (۴۱) : النسأ : ۶۱ . (۴۲) : النسأ : ۶۵ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د پنځلسمی روژې لپاره پنځلسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (**پنځلسمه برخه**) :

پوښتنه: کله کله په کفري نړۍ کې د خاص تعصب او حسد له مخې د رسول الله (ص) په هکله عجیب او غریب کارتونونه او د سپکاویو نور ډول ډول اهانتونه کیږي . نو آیا ښه به نه وي چې د دغه عظیم شخصیت اصلي خویونه او کړه وړه راته ووایې تر څو اول موږ او بیا نوره نړۍ هغه (ص) ښه ترا وپیژني ؟

ځواب: دا چې الله تعالی پخپله رسول الله ته دایمي شهرت او حیثیت عطا کړی دی نو کفار به څنګه دا عالي مقام راټیټ کړای سي ؟(۱) . د هغه اخلاق او ځانګرتیاوې فوق العاده عالي وو (۲) . هغه صادق او امانت کار یعنې امین و (۳) ، ډارن نه و (۴) ، متین او باعزمه و (۵) . په هر حالت کې یې پر خدای ډاډ او توکل درلود (۶) . هغه د لوړې حوصلې څښتن و (۷) . هغه د خپل حتی خورا بد دښمن لپاره هم د خیر دعا کوله (۸) . خورا نرم طبیعته و ، خُلق تنګه او په زړه سخت نه و (۹) . خلکو ته د الهي هدایت په رسولو کې خورا جدي او مصمم و او د حق د بلنې د منکرینو د ګمراهۍ پر رویه او سرغړونه به یې افسوس کاوه (۱۰) . خورا ډیر عابد او پرهیزګاره و ، او د شپې به په ویښه ویښه کې د الله په ذکر او عبادت مشغول و (۱۱) . ساده ګي یې ډیره خوښه وه او د تکلیف رواداره نه و (۱۲) . د غریبو او بې وزلو خلکو سره یې ناسته ولاړه کوله او هغوی به یې ډاډمن کول او تشویقول (۱۳) . د خپلو اُمتیانو سره یې بې حده ډیره مینه لرله ، په هر حال کې یې د هغوی ښېګڼه غوښته ، د هغوی زیان یې خپل زیان باله او د هغوی ډیر غمخور و او بې حده ډیر مشفق او همدرد و (۱۴) . مطلب دا چې د اخلاقو او خویونو له مخې د هغه شخصیت زما د تعلیماتو تر ټولو عالي او غوره نمونه ده (۱۵) . دئ د ټول بشر لپاره د خورا ښو اخلاقو لوړترین معیار دی (۱۶) .

پوښتنه: په رښتیا هم هر مسلمان او غیر مسلمان باید دغو عیني واقعیتونو ته تسلیم سي او پر سترګو یې ومني . بله پوښتنه می دا ده چې کولای سې د هغه (ص) څو ښېګڼې او فضایل هم را ته ووایې ؟

ځواب: رسول الله له هره حیثه یو بشپړ او بې سارئ انسان و (۱۷) . الله تعالی هغه د ټولې نړۍ لپاره د رحمت په توګه مؤظف او رالیږلی دی (۱۸) . هغه بهترین خوی او سلوک درلود (۱۹) . الله تعالی هغه د تل لپاره د شهرت او حیثیت څخه برخمن کړ (۲۰) . هغه ته کوثر (یعنی عظیم خیر) عطأ سو (۲۱) . هغه اُمي و (۲۲) ، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی په خپل کتاب ، حکمت او پراخ علم سره ونازاوه (۲۳) . پر هغه د الله خاص فضل او کرم و (۲۴) . په ده سره د اسلام دین بشپړ سو (۲۵) . هغه د هدایت او لارښوونی لمر او سپوږمۍ دی (۲۶) . د ټولو انبیأ کرامو څخه الله تعالی دا ژمنه اخیستې وه چی که ستاسو په زمانو کی ده تشریف راوړ ، نو تاسو به ایمان پر راوړئ او تایید او تصدیق به یې کوئ (۲۷) . هغه هم د نورو نبیانو غوندی د خپل نبوت د چارو لپاره د چا څخه عوض نه غوښت (۲۸) . د هغه بعثت د مؤمنانو لپاره یو ستر احسان دی (۲۹) . هغه خورا پوه او لایق و (۳۰) . پر هغه باندی الله خپل خاص رحمت رالیږی ، د الله ملایکی پر هغه باندی درود وایی او ما ټولو مسلمانانو ته امر کړی دی چی هغوی هم ټول پر ده باندی درود ووایی (۳۱) . د هغه بیعت الله ته بیعت دی او د هغه لاس د الله د لاس نمایندګي کوی (۳۲) . د هغه اطاعت د الله اطاعت دی (۳۳) . د هغه پیروی د الهی محبت اصلی معیار دی (۳۴) . د هغه د ژوند طرزالعمل د ټولو انسانانو لپاره أُسوهً حسنه یعنی بیلګه او سرمشق دی (۳۵) .

پوښتنه: آیا دا ټولی الهی پیرزوینی او عطاینی په دې معنا دي چی هغه (ص) د هر ډول سهوی او خطا څخه خلاص و ؟

ځواب: یا داسی نه ده بلکی د هغه څخه هم د یو انسان په توګه څو کوچني سؤ تفاهُمات پیښ سوي دي چی الله تعالی ډیر ژر ورمعاف کړي دي (۳۶) .

پوښتنه: ما داسی هم اورېدلي چی پرهر مسلمان د رسول الله (ص) ګرانښت د خپلی کورنۍ تر خورا نږدې اعضاوو هم باید زیات وی ، او د هغه (ص) بشپړ متابعت باید وسی. آیا په رښتیا هم پر هر مسلمان د رسول الله (ص) مطلق اطاعت او متابعت واجب دی ؟

ځواب: هو ، باالکل همداسی ده او زما آیتونه همداسی امر کوی. د هغه څو ځانګړي آداب داسی دي چی مراعات او پاملرنه یې پر هر مسلمان لازمه ده ، یعنی:

۱ـ د هغه بشپړ او ببله قید او شرطه اطاعت کول (۳۷) ؛

۲ـ د هغه عزت ، تعظیم او درناوی کول (۳۸) ؛

۳ـ هغه پر خپل ځان باندی آن تر خپل ځان ، مال ، میرمنی او اولادونو ، خپلوانو او د دنیا تر هر شي ډیر ګرانول او محبوب ګرځول (۳۹) ؛

۴ـ د هغه سپیڅلي میرمنی (ازواج مطهرات) د خپلو میندو غوندی ګڼل (۴۰) ؛

۵ـ د هغه د نوم په ذکر یا اورېدلو سره پر هغه درود او سلام ویل (۴۱) ؛

۶ـ د هغه په مجلس کی مسلمانانو ته په نرمۍ او آرامۍ سره د مجلس اجازه وه خو په زوره او لوړ ږغ د خبرو اجازه نه وه ، دا ځکه چی په دغسی کار سره د هغوی د ټولو اعمالو د ضایع کېدلو امکان و (۴۲) ؛

۷ـ د هغه په تکلیفول او آزارول منع وو (۴۳) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸ـ د هغه څخه بې مقصده او بې ځایه پوښتنی منع وې (۴۴) ؛
۹ـ د هغه کور ته ورتګ او د ډوډۍ دعوت او نور خاص آداب وو چی د هغو مراعاتول ضروری وو (۴۵) ؛
۱۰ـ هغه ته د کور څخه د راوتلو لپاره ږغ کول ناجایز و (۴۶) ؛
۱۱ـ د هغه په مجلس کی چی به کومه ټولنیزه مسأله یا معامله تر بحث لاندی وه ، نو د هغه له اجازې پرته ولاړېدل او تلل جایز نه وو (۴۷) ؛

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی رسول الله (ص) د ټول بشر لپاره ټاکلی و او هر څوک (یعنی کافر او مسلمان) باید تر قیامته د هغه اطاعت او پیروی وکړی ؟ آیا دا صحیح ده چی پر هغه (ص) باندی ایمان راوړل د خلاصون اصلی شرط دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده. د هغه د نبوت چاری په کوم خاص نسل یا قوم یا زمانې پوری محدودې نه دې بلکی د هغه نبوت او هدایت په هره زمانه کی د ټول بشریت لپاره عام دی (۴۸) ، همدا علت دی چی د هغه د بعثت څخه نیولې تر قیامت پوری پر هر چا د هغه اطاعت واجب او لازم دی (۴۹). الله هغه د ټول جهان لپاره د رحمت په حیث ټاکلی او رالیږلی دی (۵۰). هغه د هدایت په هکله د لمر او سپوږمۍ غوندی څرګند مقام لری چی رڼا یې د ټول عالم لپاره ده (۵۱). د هغه خطاب ټولو انسانانو ته دی (۵۲). پر هغه ایمان راوړل د خلاصون شرط دی (۵۳). د هغه اُسوهً حسنه د ټول بشر لپاره مثال او نمونه ده (۵۴).

(۱): النشرح: ۴. (۲): القلم: ۴. (۳): الاحزاب: ۲۲ ؛ یس: ۵۲ ؛ آل عمران: ۱۲۱. (۴): التوبه: ۴۰. (۵): الاحقاف: ۳۵. (۶): آل عمران: ۱۵۹ ؛ النسأ: ۸۱ ؛ الفرقان: ۵۸ ؛ التوبه: ۱۲۹ ؛ الاحزاب: ۳ ، ۴۸. (۷): الاحقاف: ۳۵ ؛ الاعراف: ۱۹۹ ؛ المایّده: ۱۳ ؛ الحجر: ۸۵ ؛ الزخرف: ۸۹. (۸): التوبه: ۸۰ ؛ المنافقون: ۶. (۹): آل عمران: ۱۵۹. (۱۰): الکهف: ۶ ؛ الشعرأ: ۳ ؛ النحل: ۱۲۷ ؛ الانعام: ۳۳. (۱۱): هود: ۱۲۳ ؛ الشعرأ: ۲۱۷ـ۲۱۹ ؛ المزمل: ۲۰. (۱۲): ص: ۸۶. (۱۳): الانعام: ۵۲ ؛ الشعرأ: ۲۱۵. (۱۴): التوبه: ۱۲۸. (۱۵): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۶): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۷): الاحزاب: ۲۱ ؛ القلم: ۴. (۱۸): الانبیأ: ۱۰۷. (۱۹): القلم: ۴. (۲۰): النشرح: ۴. (۲۱): الکوثر: ۱. (۲۲): الاعراف: ۱۵۷ـ۱۵۸ ؛ الجمعه: ۲. (۲۳): النسأ: ۱۱۳. (۲۴): النسأ: ۱۱۳. (۲۵): المایّده: ۳. (۲۶): الاحزاب: ۴۶. (۲۷): آل عمران: ۸۱. (۲۸): الانعام: ۹۰ ؛ یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۵۷ ؛ سبا: ۴۷ ؛ ص: ۴۷. (۲۹): آل عمران: ۲۴. (۳۰): البقره: ۲۷۳. (۳۱): الاحزاب: ۵۶. (۳۲): الفتح: ۱ ؛ الانفال: ۱۷. (۳۳): النسأ: ۸۰. (۳۴): آل عمران: ۳۱. (۳۵): الاحزاب: ۲۱. (۳۶): التوبه: ۴۳ ؛ الانفال: ۶۷ ؛ التحریم: ۱ ؛ الاحزاب: ۳۷ ؛ عبس: ۱ـ۱۰. (۳۷): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ محمد: ۳۳ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷. (۳۸): الفتح: ۹ ؛ الاعراف: ۱۵۷. (۳۹): الاحزاب: ۶ ؛ التوبه: ۹. (۴۰): الاحزاب: ۶. (۴۱): الاحزاب: ۵۶. (۴۲): الحجرات: ۲ـ۳. (۴۳): الاحزاب: ۵۷ ؛ التوبه: ۶۱. (۴۴): البقره: ۱۰۸. (۴۵): الاحزاب: ۵۳. (۴۶): الحجرات: ۴ـ۵. (۴۷): النور: ۶۲. (۴۸): الاعراف: ۱۵۸ ؛ سبا: ۲۸ ؛ الانعام: ۱۹ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛ التکویر: ۲۷ـ۲۸. (۴۹): آل عمران: ۱۳۲ ؛ الانفال: ۲۰ ؛ الاحزاب: ۴۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحشر: ۷. (۵۰): الانبیأ: ۱۰. (۵۱): الاحزاب: ۴۲. (۵۲): یوسف: ۱۰۴ ؛ الفرقان: ۱ ؛
الاعراف: ۱۵۷ ؛ الحجر: ۹ ؛ التکویر: ۲۷. (۵۳): النسأ: ۴۷. (۵۴): الاحزاب: ۲۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپاړلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې تاسو او دا یې هم د شپاړسمې روژې لپاره شپاړسم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (شپاړسمه برخه) :

پوښتنه : دا سې ویل کیږي چې تا د یوې خاصې ورځې په هکله مکرراً او پرله پسې د بیرې خبرداریځ ورکړی دی ، که وي ، نو دا کومه ورځ ده ؟

ځواب : هو همدا سې ده او دا د قیامت ورځ ده چې هلته به هیڅوک هم د چا په درد و نه خوری (۱) .

پوښتنه : آیا په هغه ورځ به څه خاصه پیښه وسی ؟ یعنې ولې باید د محشر له ورځې وبیریږو ؟

ځواب : د قیامت ورځ د اصلي امتحان ورځ ده ، یعنې په دغه ورځ به د هر انسان څخه د هغه د یو یو عمل پوښتنه کیږي (۲) . د هغه ښه او بد ټول اعمال به وتلل سی (۳) . وروسته چې د چا نیکۍ او ښه کړنې زیاتې وی هغه ته به جنت عطأ سی (۴) ، او د چا بدۍ چې زیاتې وی نو هغه به د دوږخ په اور کی اچول کیږي (**۵**) .

پوښتنه : آیا د دې معنا دا ده چې انساني کړنې یا اعمال د هغه په ژوند کی ثبت او ریکارډ کیږي ؟

ځواب : هو ، الله تعالی د هر انسان د اعمالو د ساتنې او لرنې بشپړ انتظام کړی دی او د قیامت په ورځ به هغه ټول معلوم وی او حساب به ورسره کیږي (۲) .

پوښتنه : آیا د قیامت په ورځ به هر انسان یو یو د الله حضور ته وړاندې کیږي که ټول په ګډه ؟

ځواب : لکه څنګه چې هر انسان په یوازې او انفرادي توګه دې دنیا ته راځي ، نو هماغسې به د الله حضور ته هم یوازې او تنها ور وړاندې کیږي (۷) .

پوښتنه : دا چې هر انسان یوازې د الله سره مخامخ کیږي ، نو د ګنهکارانو ، مجرمانو او جنایت کارانو پر ضد به شاهدي څوک ورکوی ؟

ځواب : په قیامت به د هر مجرم خپل د بدن اعضاوې پر هغه شاهدي ورکوی ، یعنې د هغوی غوږونه ، سترګې ، پښې او پوستکې (جلد) به پر هغو اعمالو شاهدي ورکوی چې کړي یې وی (۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: کله چې د قیامت په ورځ الله یو په یو د هر انسان سره د هغه د اعمالو محاسبه وکړي ، نو د کامیابۍ یا ناکامۍ خبر به مخامخ ورته ووایي ؟ مطلب دا چې اړونده شخص به څنګه پوه سي چې زه دوږخي یم که جنتي ؟
ځواب: الله به د اړونده نفر په مخکې د هغه د اعمالو کتاب (اعمال نامه) خلاصوي چې هر څه به واضح پکښې ثبت او درج وي (۹) ، او هغه کس ته چې یې په ښي (راسته) لاس کې ورکړي نو هغه به وپوهیږي چې زه جنتي یم او ډیر به خوشاله سي (۱۰) . خو که چا ته په کیڼ (چپه) لاس کې ورکول سي نو هغه به افسوس وکړي او پوه به سي چې زیانمن دی (۱۱) . خو هر چا ته که د شا لخوا وسپارل سي نو هغه به سخت بربادیږي او د دوږخ په لمبو کې به غورځول کیږي (۱۲) .

پوښتنه: د محشر پر میدان به د انسانانو څیرې څنګه وي ؟ یعني انساني څیرو به کوم حالت غوره کړی وي ؟
ځواب: په هغه ورځ به ځیني څیرې سپیني وي او ځیني به توري آن تکې توري وي چې هغوی به ګنهکاران وي (۱۳) .

پوښتنه: آیا د قیامت ورځ له مخکې څخه ټاکلې او معلومه وي که نابېره راځي ؟
ځواب: د قیامت ورځ ناڅاپه رارسیږي او هیڅوک به هم بېله خدایه له مخکې څخه خبر نه وي (۱۴) .

پوښتنه: آیا هغه ساعت به ژر وي که وروسته ؟ یعني د هغه لپاره به ځانګري ترتیبات نیول کیږي که څنګه ؟
ځواب: یا ، هغه ساعت به ډیر ژر وي ، حتی د سترګو په رپ کې به راورسیږي (۱۵) .

پوښتنه: آیا د دې معنا دا ده چې د قیامت د غه ګړی به ډیر نږدې وي او هیڅ موقع یا فرصت به چا ته ورنکړه سي ؟
ځواب: هو ، باالکل همدا سی ده . ځکه د هغه ګړی په هکله انسانانو ته همدا اوس خبر او فرصت ورکړه سوی دی (۱۶) .

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم سخت امتحان دی . تا مخکې د جنت او دوږخ خبره وکړه . اوس به راسم دې ته چې جنت څه شي دی ؟
ځواب: جنت د آرام ځای یا مقام دی (۱۷) چې په آخرت به یې الله تعالی خپلو نیکو بندګانو ته د هغوی د ښه اعمالو په عوض کې عطأ کوي (۱۸) . په جنت کې به د هغوی د خپلو غوښتنو مطابق هر ډول آسانتیاوي او نعمتونه مهیا وي (۱۹) ، او دوی به د تل لپاره همالته و اوسیږي (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ښه ، آیا دا راته ویلای سې چې دوږخ څه شي دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دوږخ د اور يوه کنده ده (۲۱) چې په آخرت کې به الله تعالی نافرمانان او کافران د سزاوار بللو په نتيجه کې هغه ته اچوي (۲۲). هغوی به د تل لپاره په همدې دوږخ کې پاته وي (۲۳). هغوی به همدا اور د خوراکي موادو په توګه خوري (۲۴) او هيڅکله به هم نه مړه کيږي (۲۵).

پوښتنه: دغه سزا او جزا ولې دومره ضروري ده ؟
ځواب: دا ځکه چې په دې ډول هر انسان ته د خپل عمل بدله ورکړه سي (۲۶).

پوښتنه: آيا د قيامت په ورځ به الله تعالی وليدل سي ؟
ځواب: هو ، په آخرت کې به نيک او ښه انسانان د الله تعالی په ليدو مشرف سي (۲۷) ، خو بد او مجرم انسانان به د الله د ليدو څخه محروم وي (۲۸).

(۱): البقره: ۱۲۳. (۲): الاعراف: ۲ ؛ الانبيأ: ۴۷ ؛ الزلزال: ۷ـ۸ ؛ ابراهيم: ۴۱ ؛ البقره: ۲۸۴. (۳): الاعراف: ۸ ؛ الانبيأ: ۴۷. (۴): القارعه: ۲ ؛ المومنون: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۸. (۵): القارعه: ۸ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الاعراف: ۹. (۶): الانعام: ۹۵. (۷): الزلزال: ۷ـ۸ ؛ لقمان: ۲ ؛ ق: ۱۷ـ۱۸ ؛ الحاقه: ۱۸. (۸): حم سجده: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ يس: ۶۵. (۹): الاسرأ: ۱۳. (۱۰): الحاقه: ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ؛ الانشقاق: ۷ ، ۸ ، ۹. (۱۱): الحاقه: ۲۵ ، ۲۶. (۱۲): الانشقاق: ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲. (۱۳): آل عمران: ۱۰۶ ؛ الزمر: ۶۰ ؛ يونس: ۲۷. (۱۴): الانعام: ۳۱ ؛ يوسف: ۱۰۷ ؛ الحج: ۵۵ ؛ يس: ۵۰ ؛ الزخرف: ۶۶ ؛ محمد: ۱۸. (۱۵): النحل: ۷۷ ؛ القمر: ۵۰. (۱۶): الاحزاب: ۶۳ ؛ الشوری: ۱۷ ؛ القمر: ۱. (۱۷): الدخان: ۵۱ـ۵۲ ؛ الفرقان: ۱۵ ، ۲۴ ، ۷۵ ، ۷۶. (۱۸): الاحقاف: ۱۴ ؛ الفرقان: ۱۵ ؛ البينه: ۹۸ ؛ آل عمران: ۱۳۶ ؛ الدهر: ۱۲. (۱۹): حم سجده ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الفرقان: ۱۶ ؛ الزمر: ۳۴ ؛ الشوری: ۲۲. (۲۰): البقره: ۲۵ ، ۸۲ ؛ آل عمران: ۱۵ ؛ الاعراف: ۴۲ ؛ يونس: ۲۶ ؛ هود: ۲۳. (۲۱): الفرقان: ۶۵ـ۶۶ ؛ آل عمران: ۱۹۷ ؛ النسأ: ۹۷ ؛ الرعد: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۸. (۲۲): حم سجده: ۲۷ ؛ الاسرأ: ۹۷ـ۹۸ ؛ الکهف: ۱۰۵ ، ۱۰۶ ؛ فاطر: ۳۶. (۲۳): البقره: ۳۹ ، ۲۵۷ ؛ آل عمران: ۱۱۶ ؛ المومنون: ۱۰۳ ؛ الجن: ۲۳ ؛ البينه: ۶. (۲۴): الانفال: ۱۴ ؛ الحج: ۲۲ ؛ فاطر: ۷ ؛ الزخرف: ۷۴ ؛ الملک: ۶. (۲۵): الدخان: ۵۶. (۲۶): الجاثيه: ۲۲ ؛ البقره: ۲۸۱ ؛ آل عمران: ۲۵ ، ۱۹۵ ؛ القلم: ۳۵ ، ۳۶ ؛ الزلزال: ۶ ، ۷ ، ۸. (۲۷): القيامه: ۲۲ ، ۲۳. (۲۸): المطففين: ۱۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اوولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا یې تاسو او دا یې هم د اووه لسمې روژې لپاره اووه لسم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (اووه لسمه برخه) :

پوښتنه: تا مخکې راته وویل چې د محشر پر میدان به د ځینو انسانانو څېرې سپینې او د ځینو دا به توری آن تکې توری وی. خو اوس به د موضوع سره په تړاو در څخه وپوښتم چې هغه ګړئ به د انسانانو څېرې د روحیاتو له پلوه څنګه وی ؟ یعنې کوم کوم حالتونه به ولری ؟

ځواب: ډېره ښه پوښتنه دې وکړه او ځواب یې هم په غور سره واوره .

۱ـ ظالمان او مجرمان به له ورایه د خپلو څېرو څخه وپېژندل سی ، هغوی به د سر تر ورېښتانو او پښو ونیول سی (۱) ؛

۲ ـ ځینې څېرې به د ایمان په نور منوری وی نو ځکه به خوشاله او خندانې وی (۲) ؛

۳ ـ ځینې څېرې به تر او تازه وی او د الله خوا ته به ګوری (۳) ؛

۴ ـ نیک عمله به د ډېر فضل او کرم څخه برخمن وی او په جنت سره به ونازول سی (۴) ؛

۵ ـ ځینې څېرې به غمجنې وی او په دې به پوهیږی چې داسی عذاب به پر راځی لکه ملا چې یې ورماتوی (۵) ؛

پوښتنه: الله دې ظالمان او جنایت کاران اوس لا اصلاح کړی ، ځکه نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله . آیا د موضوع په ارتباط راته ویلای سې چې د محشر په ورځ به انسانان په څو ډلو کې د الله حضور ته حاضریږی ؟

ځواب: هغه ګړئ به ټول انسانان پر درو برخو ویشل کیږی (۲) . هغه کسان چې (د عرش عظیم) راسته یا ښی خوا ته وی نو هغوی به جنتی انسانان وی (۷) ، هغه کسان چې کیڼ یا چپه خوا ته وی بدبخته او دوږخیان به وي (۸) ، خو درېیمه ډله هغه خاص ، خورا ښه او د عملی او علمی کمالاتو څښتنان دي چې الله ته به نږدې ځای ولری (۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: الله تعالی د قیامت ورځی ته څه اهمیت ورکړی دی ؟ یعنی لوی خدای د دغی ورځی سترتیا څنګه را معرفی کوی ؟
ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه او عظیمه ورځ ده او ما په خپل متن کی پر دغه ورځ مسلسل ټینګار کړی دی تر څو انسانان ورته متوجه سی او همدا علت دی چی الله په دغه ورځ قسم اخلی او فرمایی چی زما دې د قیامت په ورځ قسم وی (۱۰).

پوښتنه: د پورته ټول بیان څخه دا سی ثابتیږی چی د قیامت ورځ ډیره مهمه ، ډیره عظیمه او ډیره صمیمه ورځ ده. آیا پوښتلای سم چی تا دغه ورځ په نورو نومونو سره هم بللې او متصف کړې ده که یا ؟ که وی ، نو څو بیلګې یې راته ویلای سې ؟
ځواب: هو باالکل. ما دغه سرنوشت ټاکونکې ورځ په نورو نومونو سره هم بللې ده چی شمیر یې تر شپیتو هم اوړی ، خو یو څو بیلګې به یې در وښیم تر څو ښه ورته متوجه سې او غور پکښی وکړې:
۱-یوم الدین ، یعنی د انصاف یا عدالت ورځ (۱۱) ؛
۲-یوم الاخر ، یعنی وروستۍ ورځ (۱۲) ؛
۳-یوم القیامه ، یعنی د قیام یا راولاړیدو ورځ (۱۳) ؛
۴-یوم الیم ، یعنی د درد او عذاب ورځ (۱۴) ؛
۵-یوم البعث ، یعنی د راپورته کیدو ورځ (۱۵) ؛
۶-یوم تشقق الارض ، یعنی د مځکی د چاودلو ورځ (۱۶) ؛
۷-یوم التغابُن ، یعنی د ګټی او زیان یا کامیابۍ او ناکامۍ ورځ (۱۷) ؛
۸-یوم تقیلا ، یعنی سخته ورځ (۱۸) ؛
۹-یوم الجمع ، یعنی د راټولیدو ورځ (۱۹) ؛
۱۰-یوم الحساب ، یعنی د حساب ورځ (۲۰) ؛
۱۱-یوم الحسرة ، یعنی د غم ورځ (۲۱) ؛
۱۲-یوم الحق ، یعنی د حق یا حقیقت ورځ (۲۲) ؛
۱۳-یوم الخروج ، یعنی د راوتلو ورځ (۲۳) ؛
۱۴-یوم عسر ، یعنی مشکله او ستونځمنه ورځ (۲۴) ؛
۱۵-یوم عسیر ، یعنی سخته یا بده ورځ (۲۵) ؛
۱۶-یوم عظیم ، یعنی ستره او عظیمه ورځ (۲۶) ؛
۱۷-یوم الفصل ، یعنی د فیصلې ورځ (۲۷) ؛
۱۸-یوم مشهود ، یعنی د شاهدۍ ورځ (۲۸) ؛
۱۹-یوم معلوم ، یعنی ټاکلې او معلومه ورځ (۲۹) ؛
۲۰-یوم الموعود ، یعنی وعده کړل سوې ورځ (۳۰) ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱ـ یوم الوعید ، یعنی د تهدید ورځ (۳۱) ؛
۲۲ـ یوم یبعثون ، یعنی د راپاڅېدلو ورځ (۳۲) ؛

پوښتنه: دا خو په رښتیا هم عجیب مهم معلومات وو . لوی الله دی مونږ ټوله دغه برخلیک ته کونکي ورځی ته د نیکو عملونو سره راهنمایی کړی ، ځکه اوس لا فرصت او وخت لرو داسی نه چی اعمال مو بې حاصله تم سی . بله پوښتنه می دا ده چی د محشر پر میدان کامیاب انسانان څوک دي ؟
ځواب: د محشر پر میدان بریمن انسانان هغه کسان دي چی د نورو سره یې مرسته او نیک عملونه کړي وی نو ځکه الله عوض ورکوی (۳۳) .

پوښتنه: نو الله به په دغه حساس حالت کی پر ښه او نیک عملو خلکو څه زیرئ وکړی ؟
ځواب: الله به صالحو او نیکو مؤمنانو ته ووایی چی پر تاسو دی د جنت زیرئ وی چی تر هغه لاندی ویالې بهیږی او د تل لپاره پکښې اوسیږئ او د لوی بریالیتوب او مراد اصلی ځای همدا دی (۳۴) .

پوښتنه: اوس به د موضوع بل اړخ مطرح کړم او هغه دا چی آیا د محشر پر میدان به گنهگاران او مجرمان یو تر بله په جنجال او جگړو بوخت وی که یا ؟ که وی ، نو یو بل ته به څه سره وایی ؟
ځواب: هغوی به یو بل دغسی ملامت او متهم کوی: کمزوره کسان به غټانو او مشرانو ته په فریاد سره وایی چی مونږ خو ستاسو تابع وو ، نو اوس خو مو له دغه عذابه وژغورئ. خو هغوی په ورته ووایی چی که الله مونږ ته هدایت کړی وای نو بیا به مو تاسو ته لارښوونه کوله ، نو ځکه اوس هر څه له وخته تیر دي او هیڅ شی گټه نلری. شیطان به دږغ پر وکړی چی اوس خو فیصله سوې ده ، الله تاسو ته رښتیانی او ما درواغجنه وعده درکړې وه ، لاکن تاسی بیا هم د الله خبره نه بلکی زما خبره واوریده. نو ځکه ما مه ملامتوئ بلکی خپل ځانونه ملامت کړئ او فعلاً به په گډه عذاب زغمو (۳۵) .

(۱) : الرحمن: ۴۱ . (۲) : عبس: ۳۸ـ ۳۹ . (۳) : القیامه: ۲۲ـ ۲۳ . (۴) : یونس: ۲۲ . (۵) :القیامه: ۲۴ـ ۲۵ . (۶) : الواقعه: ۷ . (۷) : الواقعه: ۸ . (۸) : الواقعه: ۹ . (۹) : الواقعه: ۱۰ـ ۱۴ . (۱۰) : القیامه: ۱ . (۱۱) : الفاتحه: ۴ ؛ الحجر: ۳۵ ؛الانفطار: ۱۷ـ ۱۸ ؛ البقره: ۱۷۴ . (۱۲) : البقره: ۸ ، ۲۲ ، ۱۲۲ ؛ النسأ: ۴ ؛ العنکبوت: ۲۳ . (۱۳) : البقره: ۸۵ ، ۱۱۳ ؛ آل عمران: ۷۷ ؛ النسأ: ۱۴۱ ؛ الانعام: ۱۲ ؛ القیامه: ۱ ، ۲ . (۱۴) : هود: ۲۲ ؛ الزخرف: ۲۵ . (۱۵) : الروم: ۵۲ . (۱۶) : ق: ۴۴ . (۱۷) : التغابُن: ۹ . (۱۸) : الانسان: ۲۷ . (۱۹) : الشوری: ۷ ؛ التغابن: ۹ . (۲۰) : ص: ۱۲ ، ۲۲ ، ۵۳ ؛ الغافر: ۲۷ . (۲۱) : مریم: ۳۹ . (۲۲) : النسأ: ۳۹ . (۲۳) : ق: ۴۲ . (۲۴) : القمر: ۸ . (۲۵) : المدثر: ۹ . (۲۶) : الانعام: ۱۵ ؛ یونس: ۱۵ ؛ مریم: ۳۷ ؛ الزمر: ۱۳ ؛ المطففین: ۵ . (۲۷) : الصفت: ۲۱ ؛ الدخان: ۴ ؛ المرسلت: ۱۴ ؛ النبأ: ۱۷ . (۲۸) : هود: ۱۰۳ . (۲۹) : الواقعه: ۵۰ . (۳۰) : البروج: ۲ . (۳۱) : ق:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰ . (۳۲) : الاعراف: ۱۴ ؛ الحجر: ۳۲ ؛ المومنون: ۱۰۰ ؛ الشعرأ : ۸۷ ؛ الصفت: ۱۴۴ ؛ ص: ۷۹ . (۳۳) : آل عمران: ۱۸۵ . (۳۴) : الحدید : ۱۲ . (۳۵) : ابراهیم: ۲۱-۲۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اتلسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د اتلسمې روژې لپاره اتلسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (اتلسمه برخه) :

پوښتنه: د قيامت په ورځ به د انسان د بې وسۍ او ناتوانۍ حالت څنګه وي ؟
ځواب: د هيچا او هيڅ شي په فکر کې به نه وي بلکې صرف د ځان په غم کې به وي (۱) .

پوښتنه: کله چې د محشر پر ميدان کافران او منکران د الله تعالی په وړاندې ودريږي ، نو لوی خدای به څه پوښتنه ورڅخه وکړي ؟
ځواب: الله به د کافرانو او منکرانو څخه وپوښتي چې څنګه سو ؟ آيا دا بيرته راژوندي کېدل او راټولېدل مو حقيقت نه دی ؟ هغوی به فرياد وکړي چې هو کې. خو الله به دردناک عذاب پر مسلط کړي (۲) .

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې د محشر پر ميدان به د جنتي خلکو او دوزخي خلکو د روانېدو صحنه څنګه وي ؟
ځواب: نيک او پرهيزګاره انسانان به د ميلمنو غوندی د الله لخوا وروبلل سي ، خو ګنهکاران به په ځغلولو او کشولو دوزخ ته شړل کيږي (۳) .

پوښتنه: کله چې دوزخيان مخ پر دوزخ د شړلو په حال کې وي ، نو پر لاري به خپل تر منځو شخړه سره ولري که يا ؟ که وي ، نو څه به سره وايي ؟
ځواب: هغوی به اعتراف وکړي چې هو کې ، موږ کافران وو. يوه ډله به پر بله ډله لعنت ووايي او الله ته به شکايت وکړي چې دغو کسانو موږ ګمراه کړي وو ، دوی ته د اور شديد عذاب ورکړه. خو الله به دواړو خواوو ته سخت عذاب ورکړي نو ځکه به لومړنۍ ډله هغې بلې ته ووايي چې تاسو خو زموږ لپاره ډير عذاب غوښت ، اوس تاسې هم زموږ تر څنګ د دې ستر اور ميلمانه سئ (۴) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې راته وويل چې ما په خپل متن کې د قيامت ورځ د غم ، حسرت ، پښېمانۍ ، افسوس او عذاب ورځ بللې ده. آيا په مجموع کې د منکرانو ، کافرانو ، ظالمانو او ګنهکارانو عام حالت راته ويلای سې چې په څه مصيبت به اخته وي ؟ او څه افسوس او پښيماني به کوي ؟

ځواب: ډېر مهم سوال دی وکړ ، نو په ښه غور ورته ځير سه:

د قيامت ورځ د کفارو ، منافقانو ، مجرمانو ، ظالمانو او ګنهکارانو لپاره د غم او ناورين سخته ورځ او د پښيمانۍ صحنه ده (۵). د غسې انسانان به د نهيلۍ او پښيمانۍ اوښکې تويوي ، لاسونه به موښي ، سر به وهي ، چيغې او کريږې به وهي چې زما پر ځای زما اولاد ، زما ميرمن ، زما ورور ، زما کورنۍ ، زما قوم او د نړۍ ټول انسانان ونيسه خو ما پرېږده (۶). مرينې ته به نارې وهي ، بېرته ژوند به وغواړي ، پر خپلو غلطيو او ګناهونو به اعتراف وکړي (۷). د الله او د هغه د رسول د اطاعت يقين به وکړي ، د نيک او مؤمن کېدو ژمنه به وکړي. خو دا ټولې زارۍ او پښېمانۍ به ځای و نه نيسي ، دا ځکه چې هر شی او هر کار خپل وخت لري خو په دې ورځ به هغه ټول پای ته رسېدلي وي. هغوی به وايي چې کاشکې زما اعمال نامه نه راکول کېدای ، زه نه پوهېدای چې زما حساب څه دی ، کاشکې په دنيا کې مرينه وروستۍ پريکړه وای (۸) ؛ کاشکې د جزا ورځ ليرې وای (۹) ؛ کاشکې مځکه وچاودی او زه په هغه کې ورک سم (۱۰) ؛ کاشکې الله زما په عذاب کې صرف يوه ورځ راکمه کړي (۱۱) ؛ کاشکې زه خاوري وای (۱۲) ؛ ډېر افسوس ، د قيامت په هکله چې سخته غلطي را څخه سوې ده (۱۳).

پوښتنه: الله دی هر انسان ته هدايت او هر مسلمان ته عنايت ولوروی. ما داسې اورېدلي دي چې دوزخ ځو طبقې لري ، آيا دا خبره رښتيا ده ؟ که وي ، نو څو طبقې دي ؟

ځواب: هو ، دوزخ اووه طبقې لري چې د لوړی څخه مخ پر کښته په دې ډول دي:

۱- جهنم (۱۴) ؛
۲- السعير (۱۵) ؛
۳- لظی (۱۶) ؛
۴- حُطمه (۱۷) ؛
۵- سقر (۱۸) ؛
۶- جحيم (۱۹) ؛
۷- هاويه (۲۰) ؛

پوښتنه: الله دی هر مؤمن د دوزخ له اوره وساتي او د هدايت په نور دی يې منور کړي تر څو له د غسې دايمي مصيبته خلاص او په امان سي. تا مخکې وويل چې د قيامت ورځ ډېر ستر او ستونځمن ساعت دی چې آسمان او مځکه به د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي. نو آيا پوښتلای سم چې په هغه ورځ به آسمان په څه حالت کې وي ؟ او مځکه به څنګه بدليږي ؟ يعنې دواړو ته به څه ورپيښيږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، آسمان او مځکه دواړه د خپل اوسني حالت څخه بدلون مومي (۲۱) . آسمان به لوګی یعنی دود ونیسی (۲۲) ، سخت به وریږدی (۲۳) ، څیری به سی او وبه چاودی (۲۴) . مځکه به سخته وښوری (۲۵) ، یعنی مځکه او غرونه به سخت وریږدی (۲۶) او سخته زلزله به وسی (۲۷) . هر څه به یې د سترګو په رپ کی دباندی راووزی (۲۸) او هواره به سي (۲۹) .

پوښتنه: نو په دغسی یو غیر تصوری او بحرانی حالت کی به د سمندرونو څه حال وی او دومره ډیری اوبه به یې چیری ځی ؟
ځواب: د سمندرونو اوبه به دونه تودې سی چی و به ایشی (۳۰) او د جوش په حال کی به سره ګډی سی (۳۱) .

پوښتنه: د داسی صحنې انځورول خو بالکل د انسانی دماغ څخه بهر او په رښتیا هم د بیری وړ دی . آیا راته ویلای سې چی د لمر او سپوږمۍ حال به څه وی ؟ ځکه ، هغه دواړه خو هم د همدې آسمان یوه کوچنۍ حصه ده . آیا هغوی به پر خپل اوسني حالت پاته وی او که به تغییر مومی ؟
ځواب: لمر او سپوږمۍ به هم اساسی بدلون مومی ، یعنی لمر به راخطا کیږی (۳۲) ، سپوږمۍ به خسوف ونیسی (۳۳) ، او لمر به ورسره یو ځای سی (۳۴) .

پوښتنه: لوی الله دی هر مسلمان په دغه سخت امتحان کی بریالی کړی او سر له اوسه باید توبه ورته برابره کړی تر څو له دوږخه په امان او د جنت میلمه سی . آیا دا رښتیا ده چی د جنت باغونه څو ډوله دي او هر یو یې خپل نوم لری ؟ که وی ، نو یو څو نومونه یې راښوولای سې تر څو هر مؤمن تیر هیر کړی ، رښتیانۍ توبه وکړی او سر له اوسه هغه ته د ورتګ لپاره واقعی چمتوینه ونیسی ؟
ځواب: هو ، جنت څو خورا ښکلي ، جذاب او له تصوره وتلی په زړه پوری باغونه لری چی مهم یې دا دي:
۱ـ روضت الجنة (۳۵) ؛
۲ـ جنة الخلد (۳۶) ؛
۳ـ جنة عالیه (۳۷) ؛
۴ـ جنت عدن (۳۸) ؛
۵ـ جنت الفدوس (۳۹) ؛
۶ـ جنة الماوی (۴۰) ؛
۷ـ جنت نعیم (۴۱) ؛

(۱) : عبس: ۳۴ـ۳۷ . (۲) : الانعام: ۳۰ . (۳) : مریم: ۸۵ـ۸۷ . (۴) : الاعراف: ۳۷ـ۳۹ . (۵) : الفرقان: ۲۷ .
(۲) : المعارج: ۱۱ـ۱۴ . (۷) : المومن: ۱۱ . (۸) : الحاقه: ۲۵ـ۳۰ . (۹) : آل عمران: ۳۰ . (۱۰) : النسأ: ۴۲ . (۱۱) :

(c) ketabton.com: The Digital Library

المومن:۱۱. (۱۲): النسأ: ۴۰. (۱۳): الانعام: ۳۱. (۱۴): ابراهیم: ۲۸ـ۲۹ ؛ النسأ: ۹۳ ؛ مریم: ۸۲ ؛ النسأ: ۲۱. (۱۵): الاسرأ: ۹۷ ؛ الحج: ۴ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الملک: ۱۱. (۱۶): المعارج: ۱۲. (۱۷): الهُمزه: ۴ـ۷. (۱۸): القمر: ۴۹ ؛ المدثر: ۲۲ـ۲۹ ، ۴۲. (۱۹): الانفطار: ۱۴ ؛ المایّده: ۱۰ ، ۸۲ ؛ الحدید: ۱۹ ؛ الطور: ۱۸. (۲۰): القارعه: ۸ـ۱۱. (۲۱): ابراهیم: ۴۸. (۲۲): الدُخان: ۱۰. (۲۳): الطور: ۹. (۲۴): الحاقه: ۱۲ ؛ التکویر: ۱۱ ؛ الانشقاق: ۱ ؛ الرحمن: ۳۷. (۲۵): الواقعه: ۲. (۲۶): المزمل: ۱۴. (۲۷): الزلزال: ۱. (۲۸): ق: ۴۴ ؛ الانشقاق: ۴. (۲۹): الکهف: ۴۷ ؛ الانشقاق: ۳. (۳۰): التکویر: ۲. (۳۱): الانفطار: ۳. (۳۲): التکویر: ۱. (۳۳): القیامه: ۸. (۳۴): القیامه: ۹. (۳۵): الشوری: ۲۲. (۳۶): الفرقان: ۱۵. (۳۷): الحاقه: ۲۲ ؛ الغاشیه: ۱۰. (۳۸): التوبه: ۷۲ ؛ الرعد: ۲۳ ؛ النحل: ۳۱ ؛ الکهف: ۳۱. (۳۹): الکهف: ۱۰۷ ؛ المومنون: ۱۱. (۴۰): النجم: ۱۵ ؛ السجده: ۱۹. (۴۱): الشعرأ: ۲۲ ؛ الواقعه: ۸۹ ؛ المعارج: ۳۸ ؛ یونس: ۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نولسم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کېږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د نولسمې روژې لپاره نولسم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (نولسمه برخه)

پوښتنه: نو د دې لپاره چې هر څوک د جنت څخه برخمن سي او د دوزخ له اوره نجات ومومي ، بايد څه وکړي ؟

ځواب: هر څوک چې پر يوازيني الله ، د هغه پر ملايکو ، د هغه پر نبيانو ، د هغه پر کتابونو او د آخرت پر ورځ ايمان راوړي(١) ، او خلک نيکو او ښه کارونو ته راوبولي ، د ښه اعمالو امر وکړي او د بدو يا ناوړه اعمالو څخه يې منع کړي نو هغوی بريمن او د فلاح او مراد څښتنان يعنې جنتيان دي(٢) .

پوښتنه: آيا ستا د احکامو پيروي او اطاعت حتمي دی ؟

ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان فرض دی چې زما اوامر او احکام به مني(٣) .

پوښتنه: آيا ستا د کومې فيصلې څخه سرغړوَنه کېدای سی ؟

ځواب: يا قطعاً نه ، زما د هرې پرېکړې منل او عملي کول حتمي دي او په هغه کې استثنأ ځای نلري(۴) .

پوښتنه: که احياناً داسې مسأله چې تا اشاره نه وي ورته کړې يا دې نه وي حل کړې نو بايد څه وسي ؟

ځواب: په داسې حالت کې د رسول الله(ص) پر سُنت بايد عمل وسي ، دا ځکه چې زما تر ټولو معتبره او مستنده تشريح همالته ده(۵) .

پوښتنه: که احياناً داسې مسأله چې په سنت کې هم واضح نه وي ، نو بيا څه شي ته بايد مراجعه وسي ؟

ځواب: په داسې حالت کې بايد د امت د علماوو د اجماع پيروي وسي(٦) .

پوښتنه: آيا خپل څو اوامر او احکام راته ويلای سې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ولی نه. ما دوه ډوله احکام جاری کړي دي ، یو اوامر دي چې د هغو پر کولو می حُکم او امر کړی دی ، دوهم نواهی دي چې د هغو کول می منع کړي دي. دغو دواړو ته امر باالمعروف نهی عن المنکر ویل کیږي. زما څو اوامر یا احکام چې کول یې حتمی دي دا دي:

۱ـ د لمانځه ټینګه پابندي (۷).
۲ـ د روژې په میاشت کی روژه لرل (۸).
۳ـ زکات ورکول (۹).
۴ـ حج کول (۱۰).
۵ـ د مور او پلار سره ښه چلند کول (۱۱).
۶ـ فیصله په حق او عدالت سره کول (۱۲).
۷ـ دعوت او تبلیغ کول (۱۳).
۸ـ شاهدي په رښتیا سره ورکول (۱۴).
۹ـ صحیح تول کول (۱۵).
۱۰ـ د وعدې مراعاتول (۱۶).

زما څو نواهی یا منکرات چې باید ډډه ځنی وسی ، دا دي:

۱ـ شِرک کول (۱۷).
۲ـ دروا غ ویل (۱۸).
۳ـ غیبت کول (۱۹).
۴ـ په وزن ، اندازه او تول کی کمیً کول (۲۰).
۵ـ شراب څښل (۲۱).
۶ـ قمار یا جُوا کول (۲۲).
۷ـ سود کول (۲۳).
۸ـ زنا کول (۲۴).
۹ـ چټی مصرف یا اِسراف کول (۲۵).
۱۰ـ د یتیمانو مال یا حق خوړل (۲۶).

پوښتنه: دا خو ډیر ضروري او اړین معلومات وو. آیا پوښتلای سم چې د کومو شیانو خوړل حرام دي ؟

ځواب: د یو مسلمان لپاره د خنځیر (خوک) د غوښو خوړل ، مردار شیان ، وینه او هر هغه شی چې د الله تعالی د نوم یادولو څخه پرته ذبح سوئ وی ، د دې ټولو خوړل حرام دی (۲۷).

پوښتنه: تا په خپلو پورتنیو حُکمونو کی له ټولو نه پر کوم حُکم ډیر ټینګار کړی دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ما تر ټولو د لمانځه پر ادا کولو ډیر تأکید کړی دی او دا امر می په سلګونو واره تکرار کړی دی (۲۸).

پوښتنه: اوس به راسم دې پوښتنی ته چی د عبادت فلسفه څه ده ؟
ځواب: عبادت په اصل کی د الله تعالی د نعمتونو څخه د بنده د شکر څرګندونه ده (۲۹).

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی عبادت په څه شي پوری تړلی یا مربوط دی ؟
ځواب: عبادت هم د هر عمل غوندی د نیت په اخلاص پوری تړلی دی (۳۰).

پوښتنه: آیا د لمانځه تر ادا کولو مخکی اودس تازه کول حتمی دی ؟
ځواب: هو باالکل همدا سی ده (۳۱).

پوښتنه: نو چی دا سی ده ، اودس څنګه باید تازه سی ؟
ځواب: د اوداسه لپاره لومړی باید دواړه لاسونه تر بندونو پوری په اوبو پرېولل سی ، بیا د سر یوه حصه مسح کیږی او په پای کی دواړی پښې پرېولل کیږی (۳۲).

پوښتنه: که احیاناً د اوداسه لپاره اوبه پیدا نسی ، نو باید څه وکړو ؟
ځواب: په هغه صورت کی تیمُم باید وسی (۳۳).

پوښتنه: تیمم څنګه کیږی ؟
ځواب: په پاکه خاوره سره مخ او دواړه لاسونه مسح کیږی (۳۴).

(۱): البقره: ۱۳۲ ، ۱۷۷ ، **۲۸۵**. (۲): آل عمران: ۱۰۴. (۳): الانعام: **۱۵۵** ؛ الاعراف: ۳ ؛ المایّده: **۴۴** ، **۴۵** ، ۴۷ ؛ لقمن: ۲۱ ؛ الزمر: **۵۵**. (۴): النور: **۵۱** ؛ المایّده: **۴۹** ؛ محمد: ۲۳. (**۵**): النسأ: **۶۵** ، **۱۰۵** ؛ النحل: ۴۴ ، ۶۴ ؛ الاحزاب: ۲۱ ، ۳۶ ؛ الحشر: ۷. (۶): النسأ: **۵۹** ، ۸۳ ، **۱۱۵**. (۷): النور: **۵۲** ؛ الروم: ۳۱ ؛ الحج: ۷۸ ؛ الانعام: ۷۲. (۸): البقره: ۸۳ ، **۱۸۵**. (۹): النور: **۵۲** ؛ الحج: ۷۸ ؛ المزمل: ۲۰ ؛ المجادله: ۱۳. (۱۰): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶-۲۷. (۱۱): الاسرأ: ۲۳ ؛ الاحقاف: **۱۵** ؛ النسأ: ۳۶. (۱۲): المایّده: ۸ ؛ النسأ: **۵۸** ؛ النحل: ۹۰. (۱۳): آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱. (۱۴): المایّده: ۸ ؛ النسأ: **۱۳۵**. (**۱۵**): الاسرأ: **۳۵** ؛ الرحمن: ۹ ؛ الانعام: **۱۵۳**. (۱۶): المایّده: ۱ ؛ الاسرأ: ۳۴ ؛ الانعام: **۱۵۳**. (۱۷): النسأ: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۴ ، **۱۵۲** ؛ الروم: ۳۱. (۱۸): الحج: ۳۰ ؛ الفرقان: ۷۲. (۱۹): الحجرات: ۱۲. (۲۰): الرحمن: ۹ ؛ المطففین: ۳ ؛ هود: ۸۴. (۲۱): المایّده: ۹۰-۹۱. (۲۲): المایّده: ۹۰-۹۱. (۲۳): البقره: **۲۷۵** ، ۲۷۸ ؛ آل عمران: ۱۳۰. (۲۴): الاسرأ: ۳۲ ؛ الفرقان: ۶۸ ؛ الممتحنه: ۱۲. (**۲۵**): الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الفرقان:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷ . (۲۶) : الانعام: ۱۵۲ ؛ الاسرأ : ۳۴ ؛ النسأ : ۱۰ . (۲۷) : البقره: ۱۷۳ ؛ النحل : ۱۱۵ . (۲۸) : البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۱۷۷ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ : ۱۰۲ ؛ المايّده : ۲ ؛ هود : ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱ . (۲۹) : العنکبوت: ۱۷ ؛ الکوثر : ۱ـ۲ ؛ قريش: ۱ـ۴ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ الزخرف: ۲۴ . (۳۰) : الزمر : ۲ ، ۳ ، ۱۱ ، ۱۴ ؛ الحج: ۳۷ . (۳۱) : المايّده : ۲ . (۳۲) : المايّده : ۲ . (۳۳) : المايّده : ۲ . (۳۴) : المايّده : ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شلم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده. دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د شلمې روژې لپاره شلم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (شلمه برخه)

پوښتنه: آیا د لمونځ ادا کول فرض دی ؟

ځواب: هو باالکل ، پر هر مسلمان د لمانځه ادا کول فرض دی (۱) .

پوښتنه: آیا د یو مساپر لپاره په لمانځه کی قصر (لږېدنه) جایز ده که یا ؟

ځواب: هو باالکل جایز ده (۲) .

پوښتنه: آیا تر لمانځه مخکی اذان باید وسی که یا ؟

ځواب: هو اذان باید وسی (۳) .

پوښتنه: آیا تا د جمعې د لمانځه د ادا کولو حُکم هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، کړی می دی (۴) .

پوښتنه: آیا د جنازې لمونځ هم حتمی دی ؟

ځواب: هو ، د هر مسلمان تر وفات وروسته هغه ته باید د جنازې لمونځ ورکړه سی خو د یو غیر مسلمان لپاره د جازې د لمانځه اجازه نسته (۵) .

پوښتنه: د روژې په باره کی څه حُکم کوې ؟

ځواب: پر مسلمانانو د روژې په میاشت کی روژه لرل فرض دی (۲) .

پوښتنه: آیا پوښتلای سم چی د روژې نیولو حکمت څه دی ؟

ځواب: روژه د تقوا یا پرهېزګارۍ د حصول تر ټولو ښه ذریعه ده (۷) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آیا دا رښتیا ده چی د زکات ورکول اختیاري دی ؟
ځواب: یا ، پر هر هغه مسلمان چی اړونده حد یا نصاب یې پوره کړی وی ، د زکات ورکول فرض دی (۸) .

پوښتنه: نو د زکات ګټی څه دي ؟
ځواب: د زکات ځو فایدې په لاندی ډول دي:
۱ـ په هغه سره د بېوزلو او مسکینانو اړتیاوی پوره کیږی (۹) .
۲ـ په هغه سره شتمني په یو ځای کی نه زخیره کیږی (۱۰) .
۳ـ په هغه سره مال او شتمنی پاک کیږی (۱۱) .
۴ـ په هغه سره الله ته نږدېکت ډیریږی (۱۲) .

پوښتنه: زکات کومو کسانو ته ورکول کېدای سی ؟
ځواب: زکات دغو کسانو او مراجعو ته ورکول کېدای سی: غریبان ، فقیران ، زکات ټولونکي ، مساپر ، هغه غیر مسلمانان چی په زړونو کی یې د دین سره مینه پیدا کول مقصد وی ، د مریانو د آزادولو لپاره ، د پوروړو د پور ادا کولو لپاره ، او د الله په لاره کی (۱۳) .

پوښتنه:آیا پر پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو که صرف پر محمدی امت باندی ؟
ځواب: پر ټولو پخوانیو امتونو هم لمونځ ، روژه او زکات فرض وو (۱۴) .

پوښتنه:آیا د حج کول هم حتمی دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر هر هغه مسلمان چی مالی وس یې ولری په ژوند کی یو ځل د بیت الله حج فرض دی (۱۵) .

پوښتنه: اوس به یوه بله مسأله مطرح کړم او هغه دا چی آیا جهاد هم فرض دی که یا ؟
ځواب: هو ، پر مسلمان د الله په لاره کی جهاد فرض دی (۱۶) .

پوښتنه: الهی ذکر څنګه باید وسی او ګټی یې څه دي ؟
ځواب: ذکر باید په هغه طریقه سره وسی چی الله او رسول یې هدایت فرمایلی دی (۱۷) . باید متوجه اوسې چی د الله حمد او ثنا (۱۸) ، تسبیح (۱۹) ، تکبیر (۲۰) ، شکر (۲۱) ، لمونځ (۲۲) او زما تلاوت (۲۳) ټول په الهی ذکر کی شامل دي. د الله ذکر هر وخت او په هر حالت کی باید وسی (۲۴) . هغه انسان چی د الله ذکر نه کوی شیطان پر مسلط کیږی (۲۵) او ژوند یې لنډ او تنګ وی (۲۶) . د الهی ذکر څخه زړه ډاډمن کیږی (۲۷) .

پوښتنه: ډیر په زړه پوری او ګټور معلومات وو . آیا راته ویلای سې چی کوم ډول دُعا قبلیږی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هره دعا چې د الهی اطاعت د جذبې څخه په اخلاص سره وسی الله يې قبلوی (۲۸).

پوښتنه: آيا تا کومه دعا ښوولې هم ده ؟
ځواب: هو باالکل ، ما ډيری دعاوی ښوولی دي چی د هغو څخه يوه يې دا ده:
رَبنا آتِنا فِی الدُنيا حَسَنته وَفِی الاخِرَتِ حَسَنته وَقِنا عَذابَ النار. يعنی: اې زما ربه ! په دنيا او آخرت دواړو کی ښېګڼه را عطأ کړه او د دوږخ له اوره می وژغوره (۲۹).

(۱): البقره: ۳ ، ۱۵۳ ، ۲۳۸ ، ۲۷۷ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ المايِّده: ۲ ؛ هود: ۱۱۴ ؛ الحج: ۴۱. (۲): النسأ: ۱۰۱. (۳): المايِّده: ۵۸ ؛ الجمعه: ۹. (۴): الجمعه: ۹. (۵): التوبه: ۸۴. (۲): البقره: ۱۸۳ ، ۱۸۵. (۷): البقره: ۱۸۳. (۸): التوبه: ۲۰ ؛ البينه: ۵ ؛ البقره: ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۲. (۹): المعارج: ۲۴-۲۵ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۰): الحشر: ۷. (۱۱): التوبه: ۱۰۳ ؛ الیل: ۲۷ ، ۱۸. (۱۲): التوبه: ۹۹. (۱۳): التوبه: ۲۰. (۱۴): الانبيأ: ۷۳ ؛ البقره: ۱۸۳ ، ۸۳ ؛ المايِّده: ۱۲ ؛ مريم: ۳۱ ، ۵۵. (۱۵): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۲-۲۷. (۱۲): الحج: ۳۹-۴۰ ؛ البقره: ۱۹ ، ۲۱۲ ، ۲۴۴ ؛ التوبه: ۲۹ ، ۷۳ ، ۱۲۳ ؛ النسأ: ۷۴-۷۵. (۱۷): البقره: ۱۲۸ ، ۱۹۸ ، ۱۸۵ ، ۲۳۹ ؛ الحج: ۳۷. (۱۸): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ الحجر: ۹۸ ؛ التوبه: ۱۱۲ ؛ طه: ۱۳۰ ؛ الروم: ۱۸. (۱۹): طه: ۳۴ ؛ آل عمران: ۴۱ ؛ الواقعه: ۷۴ ، ۹۲ ؛ الاعلی: ۱ ؛ النصر: ۳. (۲۰): الاسرأ: ۱۱۱ ؛ المدثر: ۳. (۲۱): البقره: ۱۵۲ ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۱۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ ؛ الزمر: ۲۲. (۲۲): طه: ۱۴ ؛ الجمعه: ۹ ؛ العنکبوت: ۴۵ ؛ الاعلی: ۱۵ ؛ النسأ: ۱۴۲. (۲۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱ ؛ الاحزاب: ۳۴. (۲۴): آل عمران: ۱۹۱ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ الدهر: ۲۵. (۲۵): المجادله: ۱۹. (۲۲): طه: ۱۲۴. (۲۷): الرعد: ۲۸ ؛ الاحزاب: ۳۵ ؛ الزمر: ۲۳. (۲۸): ابراهيم: ۳۹ ؛ الاعراف: ۵۵ ؛ البقره: ۱۸۲ ؛ الاحقاف: ۱۵. (۲۹): البقره: ۲۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې یوویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د یوویشتمې روژې لپاره یوویشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (یوویشتمه برخه) :

پوښتنه : نن الحمد لله غیر مسلمانانو ته هم دا ثابته سوې ده چې ستا متن کاملاً د اخلاقي او بشري معیارونو څخه ډک دی ، او ځکه نو هغوی جوپه جوپه مسلمانان کیږي . آیا کولای سې چې خپلې ځو اخلاقي ښوونې را ته وواییې تر څو دوستان سرلوړي او دښمنان سرځوړي سی ؟

ځواب : هو ، دا خو واضح حقیقت دی چې زما متن د روزنیزو او اخلاقي ارزښتونو ، ښوونو او معیارونو څخه ډک دی چې ځو نمونې به یې دا سی دروښییم :

١ـ رښتیا ویل او د درواغو څخه ډډه کول (١) .
٢ـ د چا له غیبته ځان ساتل (٢) .
٣ـ شاهدي په رښتیا سره ورکول (٣) .
۴ـ یو پر بل عیب نه ترل یا د چا عیب نه لټول (۴) .
۵ـ د هر ډول بې حیایې څخه ځان ساتل (۵) .
٦ـ پر چا بد ګوماني نه کول (٦) .
٧ـ په هر حالت کې عدالت او انصاف کول (٧) .
٨ـ په چا ملنډې یا ریشخند نه وهل (٨) .
٩ـ ښه خبرې او مجلس کول (٩) .
١٠ـ ځوک په بد یا ناوړه نوم سره نه بلل (١٠) .
١١ـ د ستونزو پر مهال صبر کول (١١) .
١٢ـ پر چا ظلم نه کول (١٢) .
١٣ـ خیانت نه کول (١٣) .
١۴ـ پر نعمت باندې شکر کول (١۴) .
١۵ـ حسد او غرور نه کول (١۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ـ د چا مال ناحقه یا د رشوت په توګه نه اخیستل (۱۲) .
۱۷ـ د عفوی او معافی ځخه کار اخیستل (۱۷) .
۱۸ـ قهر او غصه نه کول (۱۸) .
۱۹ـ وعده خلافي نه کول (۱۹) .
۲۰ـ د نیکیو یا ښېګڼو خپرول او د بدیو څخه ځان ژغورل یا له منځه وړل (۲۰) .

پوښتنه: ډیر ارزښتمن او ضروری معلومات دي راکړل. آیا تا د مجلس د آدابو ښوونه هم کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ایمان والاوو ته مجلسی آداب هم ورښوولي دي. مثلاً که یو ځای ډیر خلک ناست وی او د دباندی څخه نور کسان راسي نو له مخکی څخه ناستو کسانو ته لازمه ده چی یو تر بله ډیر سره نږدې سی او نوو کسانو ته ځای ورکړی (۲۱) . په مجلس کی غالمغال او ناري د مجلس د آدابو خلاف کار دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا تا د تقوا غوره کولو هڅونه هم کړې ده که څنګه ؟
ځواب: هو ، ما خلکو ته حُکم کړی دی چی په هر حالت کی د الله څخه وبیریږی او د هغه د نافرمانۍ د ناوړه پایلی څخه ځانونه وژغوری (۲۳) .

پوښتنه: آیا بُتانو ته د ښکنځلو اجازه سته که یا ؟
ځواب: یا ، قطعاً د نورو ادیانو او بتانو د سپکاوي اجازه نسته (۲۴) .

پوښتنه: پر وعده څوک ټینګ دئ او څوک یې خلاف دئ ؟
ځواب: الله پر خپله وعده ډیر ټینګ دی او شیطان ډیر وعده خلافه دی (۲۵) .

پوښتنه: آیا کوم ناوړه یا غلط بیان جایز دی ؟
ځواب: یا هیڅکله نه. بلکی الله به د هر ډول غلط بیان پوښتنه کوی (۲۶) .

پوښتنه: تر ټولو ښه کسان (خلایق) څوک دي ؟
ځواب: هغه دي چی حق ومنی او د ایمان او صالح یعنی ښه عمل لاره غوره کړی (۲۷) .

پوښتنه: نو تر ټولو بد کسان څوک دي ؟
ځواب: هغه کسان چی د حق تر راتللو وروسته بیا هم د هغه په وړاندی ړانده ، کاڼه او ګونګیان وی ، یعنی انکار ورڅخه وکړی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: تا مخکې د عيب څخه د ځان ژغورنې اصل ته اشاره وکړه. خو تر کومه ځايه چې عملاً ليدل کيږي تقريباً ټوله اسلامي نړۍ منجمله ډيرئ افغانان د غيبت سره دومره زيات روږد سوي چې آن معتاد يا عمليان يې ګرځېدلي دي. د دغسې کسانو لپاره ستا تنبيه څه ده ؟ او هغوی بايد له دې مصيبته د خلاصون په خاطر څه وکړي ؟

ځواب: ما واضحاً امر کړی دی چې د يو بل غيبت مه کوئ او آيا تاسو غواړئ چې د خپل مړه ورور غوښې وخورئ ؟ نو که په رښتيا هم مسلمانان ياست بايد له دغه شنيع او کرغيړن عمله جداً ځانونه وژغورئ (۲۹) . که د غيبت کوم مجلس شروع وی نو د مخنيوی او ځان ژغورنې ډيره ښه چاره يې دا ده چې بايد له دغسې مجلسه ووزئ او تر هغو پورې بيرته ورنسئ چې غيبت پای ته نه وی رسېدلی ، که نه غيبت ويونکي او د هغه اورېدونکي دواړه يو برابر ګنهکاران دي (۳۰) .

پوښتنه: په همدې ارتباط عُلمأ او پوهان وايي چې غيبت او چُغلی (نمامی) د ترازو دوې پلې دي ، يعنې دا چې غيبت او چغلی اکثراً سره تړلي وی. په دې هکله ستا اخلاقی ښوونه څه ده ؟ آيا دغسې ارتکاب د شيطان د وظيفې مخته وړنه نه ده ؟

ځواب: ما په شديدو الفاظو سره د هر هغه انسان اطاعت منع کړی دی چې ډير قسمونه اخلی ، د بل چا عيب لټوی او په چغليو بوخت وی ، دا ځکه چې دغسې کسان د مسلمانانو خپل منځي محبت په عداوت سره بدلوی (۳۱) . نو د سمون ښه طريقه يې دا ده چې که يو فاسق انسان دغسې خبر درته راوړي ، په هغه هکله تحقيق او ګروېږنه وکړه بلکې په پټو سترګو يې مه منه (۳۲) .

(۱) : الاحزاب: **۳۵** ، ۷۰ ؛ النسأ : **۹** ؛ آل عمران: ۱۷ . (۲) : الحجرات: ۱۲ . (۳) : المايِّده: ۸ ؛ النسأ : **۱۳۵** . (۴) : الحجرات: ۱۱ . (**۵**) : الاعراف: ۲۳ ؛ الانعام: **۱۵** ؛ الشوری: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ : **۵** . (۲) : الحجرات: ۱۲ . (۷) : المايِّده: ۸ ، ۴۲ ؛ النسأ : **۵۸** ، **۱۳۵** ؛ الشوری: **۱۵** ؛ النحل: ۹۰ . (۸) : الحجرات: ۱۱ . (۹) : الاسرأ : **۵۳** ؛ النسأ : **۵** ، **۹** ؛ الاحزاب: ۷۰ . (۱۰) : الحجرات: ۱۱ . (۱۱) : البقره: **۴۵** ، **۱۵۳** ؛ آل عمران: ۲۰۰ ؛ الانفال: ۴۲ . (۱۲) : البقره: ۲۷۹ ؛ آل عمران: **۵۷** ، ۱۴۰ ؛ الاعراف: ۴۴ ؛ الشوری: ۴۴ . (۱۳) : الانفال: ۲۷ ، **۵۸** ؛ يوسف: **۵۲** . (۱۴) : البقره: **۱۵۲** ، ۱۷۲ ؛ النحل: ۱۴۴ ؛ العنکبوت: ۱۷ . (**۱۵**) : الفلق: **۵** ؛ النسأ : **۵۴** ، ۳۲ ؛ النحل: ۲۳ ؛ المومن: **۳۵** ؛ لقمن: ۱۸ . (۱۲) : البقره: ۱۸۸ . (۱۷) : البقره: ۱۰۹ ، ۲۳۷ ؛ النسأ : ۱۴۹ ؛ الاعراف : ۱۹۹ ؛ التغابن: ۱۴ ؛ النور: ۲۲ . (۱۸) : الشوری: ۳۷ . (۱۹) : الاسرأ : ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ الانعام: **۱۵۲** ؛ المايِّده: ۱ ؛ الرعد: ۲۰ . (۲۰) : آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ؛ البقره: ۱۴۳ ؛ التوبه: ۷۱ . (۲۱) : المجادله: ۱۱ . (۲۲) : لقمن: ۱۹ . (۲۳) : آل عمران: ۱۰۲ ؛ البقره: ۱۹۴ ؛ النسأ : ۱ ، ۱۳۱ ؛ الانعام: ۷۲ . (۲۴) : الانعام: ۱۰۸ . (**۲۵**) : ابراهيم: ۲۲ ؛ الزمر: ۲۰ ؛ الروم: ۲ ؛ النسأ : ۱۲۰ ؛ الاسرأ : ۲۴ . (۲۲) : الاسرأ : ۳۲ . (۲۷) : البينه: ۷ . (۲۸) : البينه: ۷ ؛ الانفال: ۲۲ ، **۵۵** . (۲۹) : الحجرات: ۱۲ . (۳۰) : النسأ : ۱۴۰ . (۳۱) : القلم: ۱۱-۱۲ . (۳۲) : الحجرات : ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دوه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دا يې د دوه ويشتمې روژې لپاره دوه ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

د قران سره مرکه (دوه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: نن هر چا منجمله کفارو ته هم دا ثابته سوې ده چې تا د کورنۍ او ټولنې په اړه ټول اساسي مسايل څيړلي او حل لارې دې ويلي دي. خو دا چې ځينې کسان اغماض کوي او نور بې خبره دي ، ګناه يا مسؤليت د هغوی خپل دی. په دې اړه تا د کورنيز او ټولنيز ژوند انه په هکله څه هدايتونه لورولي دي ؟

ځواب: ما د انساني ټولنې د سمون او ښېګنې لپاره ډير هدايات کړي چې څو يې دا دي:

۱ـ ټول انسانان د انساني شرافت له مخې برابر دي دا ځکه چې ټول د آدم (ع) اولاد دي. د رنګ ، نسل ، ژبې او سيمې له مخې هيڅ ډول توپير او امتياز جايز نه دی (۱) .

۲ـ د فضيلت او ښېګنې معيار تقوا ، ايمان او ښه (يعنې نيک يا صالح) عمل دی (۲) .

۳ـ انسانان د ايمان او کفر له مخې دوه ډوله دي چې يوه ډله يې ايمان لرونکي او بله يې بې ايمانه دي (۳) .

۴ـ ما د يو ښه ټولنيز ژوند انه د جوړښت لپاره نر او ښځې ته د نکاح امر کړی دی (۴) . ميړه او ميرمن بايد خپل تر منځ په مينه او الفت سره ژوند وکړي (۵) . دواړه يو بل ته د لباس حثيت لري (۶) . هغوی دواړه يو بل سره تسکين کوي (۷) . دواړه يو پر بل مساوي حقوق لري (۸) . نارينه د کهول پالندوی او منتظم دی (۹) . هغه مسؤليت لري چې د خپلې ميرمنې او اولادو لپاره به نفقه ، اوسېدنځای او نورې لومړنۍ آسانتياوې برابروي (۱۰) . ښځه د کور مِلکه ده (۱۱) . هغه بايد د نامحرمو کسانو څخه سَتر وکړي (۱۲) . نارينه ته د څلورو ميرمنو سره تر نکاح پورې اجازه سته خو که د هغوی تعداد تر يوې ډيروي نو د ټولو سره به مساوي او برابر سلوک کوي (۱۳) . نارينه په خورا اړين او خاص حالت کې خپلې ميرمنې ته طلاق ورکولای سي (۱۴) . ماندينه د ميړه څخه خُلع اخيستلای سي يعنې د مَهر د پريښوولو په صورت کې طلاق غوښتلای سي (۱۵) .

۵ـ پر والدينو فرض ده چې اولادو ته صحيح روزنه ورکړي او دين ور وښيي (۱۶) .

۶ـ اولادونه بايد د والدينو خدمت وکړي او ښه سلوک ورسره وکړي (۱۷) .

۷ـ صلهٔ رحمي ـ د خپلوانو سره ښه رويه ضروري ده (۱۸) .

۸ـ د مسکينانو او بېوزلو د اړتياوو پوره کول د شتمنو مسؤليت دی (۱۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹ ـ د ګاونډيانو (۲۰) او مساپرو سره هم بايد ښه سلوک وسی (۲۱).

پوښتنه: ډيره مننه د دې خورا اساسی او ضروری معلوماتو څخه. اوس به راسم دې ته چی آيا تا دې خورا مهمی مسألې ته هم اشاره کړې چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نا روا يعنی حرامه ده ؟
ځواب: هو ، ما دې مسألې ته واضحاً اشاره کړې ده چی د کومو کومو ښځو سره نکاح نسی کېدای چی هغه دا دي:
مور ، لور ، خور ، عمه ، خاله ، وريره ، خورځه ، هغه مور چی شيدې يې رَوَدل سوي وی ، رضاعی يعنی د شيدو شريکه خور ، د ماينې مور يعنی خواښې ، د بل ميړه څخه د ماينې لور يعنی بچه اندره ، د زوی ماينه يعنی مړور ، پر عين مهال دوې خويندی ، يعنی چی ميرمن ژوندۍ وی د هغې د خور سره نکاح حرامه ده (۲۲).

پوښتنه: ماشوم ته تر کله بايد مور خپلی شيدې ورکړی ؟
ځواب: د يو ماشوم د شيدو خوړلو موده دوه کاله ده (۲۳).

پوښتنه: آيا د حيض يعنی ښځينه مياشتنۍ ناروغۍ پر مهال د ماينې سره جنسی عمل روا دی ؟
ځواب: يا قطعاً نه ، بلکی ناروا دی (۲۴).

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چی ټولنيزی معاملې څنګه بايد تر سره سی ؟
ځواب: هغه بايد د خپل منځی سلا مشورو پر اساس تر سره سی (۲۵).

پوښتنه: د مسلمانانو خپل منځي اړيکی بايد څنګه وی ؟
ځواب: بايد ورورګلويزه وی. دا ځکه چی ما واضحاً ويلی چی مسلمانان سره ورونه دي (۲۶). هغوی بايد يو تر بله سره خواخوږي ، رواداره او دوستان وی (۲۷). که احياناً د مسلمانانو تر منځ شخړه پيښه سی ، نو د هغوی تر منځ بايد د سولې راوستلو کوښښ وسی (۲۸). هيڅ مسلمان اجازه نه لری چی پر بل مسلمان ورور باندی مسخرې او ټوکی وکړی يا هغه ته پيغور ورکړی او يا هم هغه په بد او ناوړه نوم سره وبولی (۲۹). يا دا چی پر هغه شک او بد ګوماني وکړی يا د هغه د حالاتو پلټنه او جاسوسی وکړی او يا يې هم غيبت وکړی (۳۰).

پوښتنه: دا خو بهترين او اړين معلومات وو. آيا راته ويلای سې چی ستا په نظر د يوې نمونه ای يا مثالی اسلامی ټولنی ځانګړتياوی بايد څه وی ؟
ځواب: زما په نظر د يوې مثالی ټولنې بېلګې او خصوصيات په دې ډول دي:
۱ـ هغه بايد د چا مستعمره نه بلکی آزاده او خپلواکه وی (۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ په هغه کی باید امن او آرامي موجوده وی (۳۲) .
۳ـ د هغې افراد باید په کفر او شرک مبتلا نه وی بلکی ایمان لرونکي وی (۳۳) .
۴ـ پر هغه باید صرف او صرف الله واکمن وی ، یعنی الهی احکام پر مسلط وی (۳۴) .
۵ـ په هغه کی باید خدایی قانون نافذ وی (۳۵) .
۶ـ د هغې افراد باید لمونځ ادأ کړی او زکات ورکړی (۳۶) .
۷ـ د هغې افراد باید د ښېګڼې او اخلاقو یوه ټوټه وی او نور هم د ښېګڼو او اخلاقو خوا ته راوبولی. هغوی پخپله باید د بدیو څخه ځانونه وساتی او هم د بدیو او خرابیو څخه د نورو د منع کولو هڅی وکړی (۳۷) .
۸ـ د هغې د حکومت ټولی چاری باید د خپل منځي مشورو له مخی اجرا سی (۳۸) .
۹ـ د هغې مشر باید د ټولنی تر ټولو نیک عمله او صالح انسان وی (۳۹) .
۱۰ـ د هغې اوسېدونکي باید ټول د قانون پابنده او مراعاتونکي وی (۴۰) .
۱۱ـ په هغه کی باید هیڅوک هم تر قانون پورته نه وی یعنی څوک باید تر قانون اضافه امتیاز و نه لری (۴۱)
.
۱۲ـ په هغې کی باید د رشوت او فساد (۴۲) ، سود (۴۳) ، بې حیایی (۴۴) ، بد اخلاقی (۴۵) ، قمار (۴۶) ، او شراب غوندی لعنتونه نه وی (۴۷) .
۱۳ـ په هغې کی هر چا ته باید د ژوندانه لومړنۍ اړتیاوی مهیا وی (۴۸) .
۱۴ـ په هغې کی باید د رایی آزادي او د رغنده انتقاد پوره آزادي موجوده وی (۴۹) .

(۱) : الحجرات : ۱۳ ؛ النسأ : ۱ ؛ الاسرأ : ۷۰ . (۲) : الحجرات : ۱۳ . (۳) : التغابُن : ۲ . (۴) : النسأ : ۳ ، ۲۵ ؛ النور : ۳۲ . (۵) : النسأ : ۱۹ ؛ الروم : ۲۱ . (۶) : البقره : ۱۸۷ . (۷) : الاعراف : ۱۸۹ ؛ الروم : ۲۱ . (۸) : البقره : ۲۲۸ . (۹) : النسأ : ۳۴ . (۱۰) : الطلاق : ۶ ؛ النسأ : ۳۴ . (۱۱) : الاحزاب : ۳۳ . (۱۲) : الاحزاب : ۵۹ ؛ النور : ۳۱ . (۱۳) : النسأ : ۱۳ ، ۱۲۹ . (۱۴) : البقره : ۲۲۹ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۷ ؛ الطلاق : ۱ . (۱۵) : البقره : ۲۲۹ . (۱۶) : مریم : ۵۵ ؛ لقمن : ۱۳ـ۱۹ ؛ البقره : ۱۳۲ . (۱۷) : النسأ : ۳۶ ؛ البقره : ۸۳ ؛ الاسرأ : ۱۲۳ ؛ العنکبوت : ۸ ؛ لقمن : ۱۴ . (۱۸) : النسأ : ۳۶ ؛ البقره : ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النحل : ۹۰ ؛ الاسرأ : ۲۶ ؛ الروم : ۳۸ . (۱۹) : الاسرأ : ۲۶ ؛ البقره : ۸۳ ، ۱۷۷ ؛ النسأ : ۳۶ ؛ الروم : ۳۸ . (۲۰) : النسأ : ۳۶ . (۲۱) : الاسرأ : ۲۶ . (۲۲) : النسأ : ۲۳ . (۲۳) : البقره : ۲۳۳ ؛ لقمن : ۱۴ . (۲۴) : البقره : ۲۳۲ . (۲۵) : الشوری : ۳۸ ؛ آل عمران : ۲۵۹ . (۲۶) : الحجرات : ۱۰ ؛ التوبه : ۱۱ ؛ آل عمران : ۱۰۳ ؛ الاحزاب : ۵ ؛ البقره : ۱۷۸ . (۲۷) : التوبه : ۷۱ ؛ الفتح : ۲۹ ؛ المایِّده : ۵۴ ؛ الانفال : ۱ . (۲۸) : الحجرات : ۹ . (۲۹) : الحجرات : ۱۹ . (۳۰) : الحجرات : ۱۲ . (۳۱) : النور : ۵۵ ؛ الحج : ۴۱ ؛ الانفال : ۲۶ . (۳۲) : الاعراف : ۵۶ ؛ النور : ۵۵ ؛ البقره : ۲۰۵ ؛ القصص : ۸۳ ؛ ص : ۲۸ . (۳۳) : آل عمران : ۱۱۰ ؛ الروم : ۳۱ ؛ النور : ۵۵ ؛ فاطر : ۳۹ ؛ الصف : ۱۱ . (۳۴) : آل عمران : ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایِّده : ۱۷ ؛ الانعام : ۵۷ ؛ الاعراف : ۵۴ ؛ التین : ۸ . (۳۵) : المایِّده : ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۷ ؛ الاعراف : ۳ ؛ النور : ۵۵ ؛ الزمر : ۵۵ . (۳۶) : البقره : ۳ ، ۱۷۷ ، ۲۷۷ ؛ الروم : ۳۱ ؛ لقمن : ۴ ؛ البینه : ۵ . (۳۷) : آل عمران : ۱۱۰ ، ۱۰۴ ؛ التوبه : ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ النحل : ۹۰ ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحج: ۴۱ . (۳۸) : الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹ . (۳۹) : الحجرات: ۱۳ . (۴۰) : النسأ : ۵۹ . (۴۱) : القصص: ۴ . (۴۲) : البقره: ۱۸۸ . (۴۳) : البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹ . (۴۴) : الاعراف: ۳۳ ؛ الانعام: ۱۵۱ ؛ الشوری: ۳۷ ؛ النحل: ۹۰ ؛ النسأ : ۲۲ . (۴۵) : النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ الاعراف: ۱۵۷ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ . (۴۶) : المایّده: ۹۰ ـ ۹۱ ؛ البقره: ۲۱۹ . (۴۷) : البقره: ۲۱۹ ؛ المایّده: ۹۰ ـ ۹۱ . (۴۸) : الذریت : ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵ . (۴۹) : البقره: ۲۵۲ ؛ یونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې درويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د درويشتمې روژې لپاره درويشتم سوغات ، (ن . صمد)

د قران سره مرکه (درويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د انساني ټولنې د اقتصادي ژوندانه په هکله هم څه احکام لورولي دي ؟ که وی لطفاً يې راته ووايه .

ځواب: ما د انسان د سپما ييزه ـ ټولنيزه ژوندانه اړونده ځينې اصول او مقررات وضع کړي چې لنډيز يې په دې ډول دی:

۱ ـ د هر انسان لپاره د مځکې د رزق د وسايلو څخه د خپلې برخې اخيستلو طبيعي حق خوندی دی (۱) .

۲ ـ په رزق کې هم د الله د نورو نعمتونو غوندې مساوات نسته ، يعنې الله چا ته ډېر او چا ته هم لږ ورکوی (۲) .

۳ ـ د هر انسان لپاره د ځاني او خصوصي مالکيت لرلو حق خوندی دی (۳) .

۴ ـ نسل وژنه حرامه ده ، که هغه حتی د ډېرې لوږې او غربت د خطر له امله هم وی (۴) .

۵ ـ صرف د حلالې طريقې څخه د مال او شتمنۍ ګټل روا دی ، بلکې د ناجايزه لارې څخه يې حصول حرام او منع دی (۵) .

۶ ـ د سود کاروبار حرام دی او هغه د الله او رسول سره د جنګ معنا لری (۶) .

۷ ـ پر نصاب لرونکو يعنې هغو کسانو چې تر اړتيا اضافه مال او شتمني ولری ، د زکات ادا کول فرض دی (۷) . حال دا چې د مځکې پر حاصلاتو بيا عُشر يعنې د لسمي برخې ورکړه فرض ده (۸) .

۸ ـ د حلالې طريقې څخه ګټلې عايد بايد يوازې په جايز ډول مصرف سی او اضافه خرڅي بايد ونسی . اِسراف او تبذير دواړه ناجايز دي (۹) .

۹ ـ بايد د سپما څخه کار واخيستل سی (۱۰) .

۱۰ ـ ما د شتمنۍ ارتکاز يعنې ټول د څو کسانو په اختيار کې راتلل سخت غندلی دی (۱۱) .

۱۱ ـ د هر نفر تر مړينې وروسته د هغه پاته جايداد بايد د هغه د وارثانو تر منځ په ټاکلې اندازه وويشل سی (۱۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې حیاتی معلوماتو څخه ډیره مننه. آیا دا رښتیا ده چی ته د پانګوالي سره هم مخالف یې ؟
ځواب: هو ، دا صحیح ده او پورته می هم اشاره ورته وکړه. زه د سرمایدارانه ذهنیت سخت مخالف یم (۱۳). زما په نظر د ناروا لارو څخه عاید ترلاسه کول ، د هغه غونډول او ساتل او د الله په لاره کی یې نه مصرفول حرام دی. د دغسی اعمالو کونکي به د دوږخ د سخت عذاب سزاوار وی او په اور کی به کړیږی (۱۴).

پوښتنه: یو ښه کارګر یا مزدور څوک دی ؟
ځواب: یو ښه کارګر یا کارکونکی هغه څوک دی چی:
۱ـ که د کوم کار اهل وی ، نو په هغه کی باید نا اهل نسي (۱۵).
۲ـ امین او اعتمادی وی ، بلکی خاین او خطا ایستونکی نه وی (۱۲).

پوښتنه: د یو کارګر یا مزدور سره د هغه د کارفرما (سېټ یا باس) رویه باید څنګه وی ؟
ځواب: د یو کارفرما لخوا د خپل کارګر یا مزدور سره لاندینی سلوک باید وسی:
۱ـ د هغه څخه باید د هغه له طاقته زیات کار وا نه خیستل سی (۱۷).
۲ـ پر هغه باید ظلم او زیادتی ونسی (۱۸).
۳ـ د معاش یا مُزد ټاکل باید د کارګر یا مزدور په موافقه تر سره کړي (۱۹).

پوښتنه: اوس به یوه بله حساسه مسأله وپوښتم او هغه دا چی آیا د خلافت استقرار واجب دی ؟
ځواب: هو ، په یوه اسلامی ټولنه کی د خلافت شته والی واجب دی دا ځکه چی له دې پرته هغه سوچه اسلامی ټولنه نسی کېدای (۲۰).

پوښتنه: ستا سیاسی ښوونی یا تعلیمات کوم دي ؟
ځواب: زما د سیاسی ښوونو مهم ټکي دا دي:
۱ـ واک او حاکمیت صرف د الله سره دی (۲۱). د ټولو اختیاراتو او صلاحیتونو اصلی څښتن صرف الله دی (۲۲).
۲ـ د الله او رسول حُکمونه اساسی قانون یعنی تر ټولو ستر قانون دی (۲۳) چی د هغه منل او اطاعت پر هر مسلمان لازمی او حتمی دی (۲۴).
۳ـ د دولت او حکومت هره مسأله او معامله باید په خپل منځي سلامشورو سره حل او رفع سی (۲۵).
۴ـ پر ولس باندی د سیاسی واکمن (یعنی خلیفه او سیاسی مشر) اطاعت لازم دی خو شرط یې دا دی چی هغه به پخپله د خدای او رسول احکام عملی کوی او د معروفاتو (یعنی د اسلام مطابق ښه کارونو) امر به کوی (۲۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵ـ د خپل منځي شخړو او تربګنیو وروستۍ او غوڅه پریکړه د الله او رسول حُکم دی ، نه بل څه (۲۷) .
۶ـ د حکومت او دولت بنسټیز هدفونه دا دي:
الف ـ په هېواد کې د امنیت او ثبات قایمول (۲۸) .
ب ـ د ظلم او فساد له منځه وړل (۲۹) .
ج ـ عدالت او انصاف عملی کول (۳۰) .
د ـ حُدود الله یعنی الهی شریعت نافذول او د هغه حمایه او ساتنه کول (۳۱) .
ی ـ په پراخو ذریعو سره د ښېګڼو او نیکیو زیاتول ، د بدیو او ناخوالو محوه کول (۳۲) .

پوښتنه: په یو اسلامی حکومت کې د اتباعو یعنی رعیت اساسی حقوق کوم دي ؟
ځواب: په اسلامی حکومت کې خلکو ته زیات اساسی حقوق مهیا دي چې ځو يې په لاندې ډول دي:
۱ـ د ځان ، مال او عزت ساتنې حق (۳۳) .
۲ـ د رایې د آزادۍ ، د وجدان د آزادۍ او د انتقاد د آزادۍ حق (۳۴) .
۳ـ د خپل خصوصی ژوندانه د تحفظ حق (۳۵) .
۴ـ د ظلم پر خلاف د ږغ پورته کولو حق (۳۶) .
۵ـ دا حق چې هر تبعه صرف د خپلو اعمالو مسؤل دی او د بل چا د عمل مسؤل او سزاوار نه دی (۳۷) .
۶ـ د ښېګڼې او سوکالۍ د کارونو لپاره د ټولنیزې آزادۍ حق (۳۸) .
۷ـ دا حق چې د هر محتاج تبعه د ژوندانه اساسی اړتیاوې باید تأمین سی (۳۹) .
۸ـ د مذهبی آزار څخه د ژغورنې حق (۴۰) .
۹ـ دا حق چې حکومت به د خپل رعیت د فرد فرد سره یو ډول رویه او چلند کوی (۴۱) .

(۱): الاعراف: ۱۲. (۲): النحل: ۷۱ ؛ النسأ: ۳۲ ؛ الرعد: ۴۲ ؛ الاسرأ: ۳۰ ؛ العنکبوت: ۶۲. (۳): البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ: ۲۹. (۴): الانعام: ۱۵۱ ؛ الاسرأ: ۳۱. (۵): البقره: ۱۲۸ ، ۱۸۲ ؛ النسأ ۲۹ ، ۱۰۰. (۶): البقره: ۲۷۵ ، ۲۷۹. (۷): التوبه: ۶۰ ؛ البینه: ۵ ؛ البقره: ۵ ، ۱۱۰ ؛ الحج: ۷۸ ؛ النور: ۵۶. (۸): الانعام: ۴۱ ؛ البقره: ۲۲۷. (۹): الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۲۶ـ۲۷. (۱۰): الفرقان: ۶۷ ؛ الاسرأ: ۲۹ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الانعام: ۱۴۱. (۱۱): الحشر: ۷ ؛ التوبه: ۳۴ـ۳۵. (۱۲): النسأ: ۷ ، ۳۳. (۱۳): التوبه: ۳۴ ، ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰ ؛ المعارج: ۱۸ ؛ الهُمزه: ۱ـ۹. (۱۴): التوبه: ۳۴ـ۳۵ ؛ آل عمران: ۱۸۰. (۱۵): القصص: ۶۲. (۱۶): القصص: ۶۲. (۱۷): القصص: ۷۷. (۱۸): القصص: ۷۷. (۱۹): القصص: ۷۷. (۲۰): آل عمران: ۱۰۴ ؛ الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۰۲ ؛ النور: ۲ ؛ البقره: ۱۷۸. (۲۱): آل عمران: ۲۶ ، ۱۸۹ ؛ المایِّده: ۱۷ ؛ الاعراف: ۵۴ ؛ الانعام: ۵۷. (۲۲): آل عمران: ۲۶ ، ۱۵۴ ؛ یس: ۸۳ ؛ البقره: ۲۰ ؛ المایِّده: ۱۲۰. (۲۳): الاحزاب: ۳۶. (۲۴): آل عمران: ۱۳۲ ؛ النسأ: ۵۹ ؛ المایِّده: ۹۲ ؛ الانفال: ۴۶ ؛ محمد: ۳۳. (۲۵): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران: ۲۵۹. (۲۶): النسأ: ۵۹ ؛ الدهر: ۲۴. (۲۷): النسأ: ۵۹. (۲۸): المایِّده: ۳۳ ؛ النور: ۵۵. (۲۹): المایِّده: ۳۳ ؛ القصص

(c) ketabton.com: The Digital Library

: ۸۳. (۳۰) : الحدید : **۲۵**. (۳۱) : التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ : ۱۳. (۳۲) : الحج: ۴۱ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۳۳) : الاسرأ : ۳۳ ؛ البقره: ۱۸۸ ؛ النسأ : ۲۹ ؛ الحجرات: ۱۱-۱۲. (۳۴) : البقره: **۲۵۶** ؛ یونس: ۹۹ ؛ آل عمران: ۱۱۰ ؛ التوبه: ۷۱. (**۳۵**) : النور: ۲۷-۲۸. (۳۶) : النسأ : ۱۴۸. (۳۷) : الانعام: **۱۲۵** ؛ الاسرأ : **۱۵** ؛ هود : **۳۵** ؛ فاطر : ۱۸ ؛ النجم: ۳۸. (۳۸) : آل عمران: ۱۰۴. (۳۹) : الذریت: ۱۹ ؛ المعارج: ۲۵. (۴۰) : الانعام: ۱۰۸. (۴۱) : القصص: ۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې څلورويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !
نو داېې د څلرويشتمې روژې لپاره څلرويشتم سوغات ، (ن. صمد)

د قران سره مرکه (څلرويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې اسلامي حکومت پر خپلو اتباعو څه حقوق لري ؟
ځواب: پر خپل رعيت يا اتباعو باندې د اسلامي حکومت حقوق ، يا په بل عبارت د اتباعو مسؤليتونه دا دي:
١ـ د معروف (نيکو احکامو) په اجرا کې بايد د حکومت اطاعت وکړي (١) .
٢ـ د هېواد د قانون درناوی او د هغه مراعات وکړي (٢) .
٣ـ په امنيت او آرامۍ کې خنډونه ايجاد نکړي (٣) .
۴ـ د خوښيو او ښېګڼو په هر کار کې د حکومت سره مرسته وکړي (۴) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې د اسلامي حکومت بهرنۍ تګلاره بايد څنګه وي ؟
ځواب: د اسلامي حکومت د بهرنۍ تګلارې بنسټيز اصول دا دي:
١ـ د دوه اړخيزه تړونونو او ژمنو درناوی او د هغو ساتنه بايد وکړي (۵) .
٢ـ په هره مسأله او معامله کې بايد صداقت او رښتنولي موجوده وي (٦) .
٣ـ د فتنې او فساد څخه بايد ډډه وکړي (٧) .
۴ـ امنيت خوښوَنه او سوله بايد تأمين کړي (٨) .
۵ـ د غير مُعانِد (يعنې غير دښمنو) هېوادو سره بايد ښه اړيکې ولري (٩) .
٦ـ نړيوال عدالت او انصاف بايد مستقر کړي (١٠) .

پوښتنه: ستا په نظر د مشرتوب معيار بايد څنګه وي ؟ ځکه نن په اسلامي هېوادو کې دا معيار د هر چا څخه ورک او ګډوډ سوی دی .
ځواب: زما په نظر د مشرتوب مستحق هغه څوک دی چې:
١ـ د ايمان لرونکی وي (١١) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـد خورا ډیر علمي او عملی صلاحیت څښتن وی (۱۲) .
۳ـتر هر څه د الهی احکامو ډیر پابند او متقی انسان وی (۱۳) .
۴ـمخلص وی (۱۴) .
۵ـخاین او ظالم نه وی (۱۵) .

پوښتنه: آیا تا نړیوال قانون هم بیان کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما چی کوم بین المللی قانون بیان کړی ، د هغه څو مهم مواد په دې ډول دي:
۱ـپر ټوله مځکه باید د فساد او بدۍ څخه ډډه وسی (۱۶) .
۲ـد خپل منځی تړونو او معاهدو ساتنه او څارنه باید وسی (۱۷) .
۳ـامن او سوله باید ولټوی (۱۸) .
۴ـپه هره معامله کی باید صداقت او حقیقت نغښتی وی (۱۹) .
۵ـد غیر معاند (هغه چی دینی دښمنی نه پالی) هیوادو سره باید ښه اړیکی ټینګی سی (۲۰) .
۶ـنړیوال عدالت او انصاف باید مستقر سی (۲۱) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چی د مسلمانانو سره چا ډیر عداوت کړی دی ؟
ځواب: د مسلمانانو سره تر هر چا یهودانو او مشرکانو ډیر عداوت کړی دی (۲۲) .

پوښتنه: آیا عیسویانو (یعنی نصاراوو) دښمني نه ده ورسره کړې ؟
ځواب: یا ، دا ځکه چی هغوی عالمان او زاهدان لرل چی لویې او تکبر یې نه کاوه (۲۳) .

پوښتنه: آیا مسلمانان د کافرانو سره دوستي کولای سی ؟
ځواب: دا ډیره باریکه او حساسه مسأله ده او باید مغالطه پکښې ونسی ، مطلب دا چی مسلمانان د هغو کافرانو سره دوستي او مولات نسی کولای چی د الله ، رسول او اسلام یا مسلمانانو دینی دښمنان وی یا جنګ ورسره کوی (۲۴) . که هر مسلمان یا مسلمانان دغسی وکړی نو ګنهکاران ، ظالمان او د هغوی غوندی کسان دي (۲۵) . خو د هغو عادی کفارو سره چی دینی جنګ یا دښمنی نه کوی ، د دوستۍ او نیکۍ ممانعت نسته (۲۶) .

پوښتنه: د قصدی یا عمدی وژنی سزا څه ده ؟
ځواب: قصاص دی یعنی قاتل باید ووژل سی (۲۷) .

پوښتنه: د غلا سزا څه ده ؟
ځواب: د جُرم د اثبات په صورت کی د غلا سزا د لاس پرې کول دی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا چې ځينې حکومتونه ستا دغه احکام په دې او هغه پلمه سره نه عملي کوي ، يعنې قاتل نه قصاص کوي ، د غله لاس نه پرې کوي او هغه په اصطلاح د بشري حقوقو څخه تيرئ بولي او دا سې نور الهي اوامر نه مراعاتوي ، خو ځانونه په اصطلاح اسلامي حکومتونه هم بولي . په دې هکله ستا حُکم څه دی ؟
ځواب: ما واضحاً ويلي دي چې زما ټول متن به مراعات کيږي او که صرف يوه کوچنۍ برخه هم تعميل نسي معنا يې دا ده چې زما ټول متن يې و نه مانه او هغه ظالم او ګنهکار دی چې الهي سزا به ورکړه سي (۲۹) .

پوښتنه: د دې اساسي معلوماتو څخه ډيره مننه. آيا پوښتلای سم چې د زنا سزا څه ده ؟
ځواب: د جرم د ثبوت په صورت کې د زاني سړي او زانې ښځې سزا سل سل دورې وهل دي (۳۰) .

پوښتنه: د قذف (يعنې د زنا د تهمت) سزا څه ده ؟
ځواب: د قذف مرتکب بايد اتيا دُرې ووهل سی او د هغه شاهدي له اعتباره لويږي (۳۱) .

پوښتنه: آيا د ذميانو (يعنې په اسلامي ټولنه کې د غير مسلمانانو) څخه د جزيې اخيستل روا دی ؟
ځواب: هو ، د اسلامي حکومت لخوا د خپلو غير مسلمانو اتباعو څخه د جزيې اخيستل جايز دی (۳۲) .

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې د اسلام د دين اطاعت او پيروي آسانه ده که ګرانه ؟
ځواب: د اسلام د دين منل او اطاعت باالکل اسانه او بې تکليفه دی (۳۳) .

پوښتنه: آيا تا د دعوت او تبليغ حُکم هم کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما په هره ممکنه وسيله سره د دعوت او تبليغ امر کړی دی تر څو ښېګڼه او نيکي خپره سی او بدي ورکه سی (۳۴) .

پوښتنه: آيا د اسلام څخه پرته بل دين هم د الله په نزد ښه او د قبول وړ دی ؟
ځواب: يا قطعاً نه ، د الله د خوښې وړ او غوره دين صرف همدا اسلام دی(۳۵) ، د دې څخه پرته بل هر دين د الله ناخوښه دی (۳۶) .

(۱): النسأ: ۹ . (۲): الانعام: ۸۵ . (۳): المايّده: ۳۳ ، ۲۴ ؛ النور: ۵۵ ؛ القصص: ۸۳ . (۴): المايّده: ۲ . (۵): الاسرأ: ۲۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ البقره: ۱۷۷ . (۲): النحل: ۹۴ . (۷): الاعراف: ۵۲ ؛ القصص: ۸۳ ؛ المايّده: ۲۴ . (۸): الانفال: ۲۱ ؛ الاعراف: ۵۲ . (۹): الممتحنه: ۸ . (۱۰): المايّده: ۸۵ . (۱۱): الحجرات: ۱۳ ؛ البقره:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ۳. (۱۲): البقره: ۲۴۷. (۱۳): الحجرات: ۱۳. (۱۴): الحجرات: ۱۳. (۱۵): البقره: ۱۲۴. (۱۲): الاعراف: ۵۲ ؛ القصص: ۸۳ ؛ المايِّده: ۲۴. (۱۷): الاسرأ: ۳۴ ؛ النحل: ۹۱ ؛ البقره: ۱۷۷. (۱۸): الانفال: ۲۱ ؛ الاعراف: ۵۲. (۱۹): النحل: ۹۴. (۲۰): الممتحنه: ۸. (۲۱): المايِّده: ۸۵. (۲۲): المايِّده: ۸۲. (۲۳): المايِّده: ۸۲. (۲۴): الممتحنه: ۱ ؛ آل عمران: ۱۱۸ـ ۱۱۹. (۲۵): النسأ: ۱۳۸ـ ۱۳۹ ؛ المجادله: ۲۲. (۲۶): الممتحنه: ۸ـ ۹. (۲۷): البقره: ۱۷۸ ، ۱۷۹. (۲۸): المايِّده: ۳۸. (۲۹): البقره: ۴۱ ، ۸۵ ، ۲۰۲ ؛ النور: ۵۱ ؛ المايِّده: ۴۹ ؛ محمد: ۳۳ ؛ آل عمران: ۱۱۹ ؛ التوبه: ۸۲. (۳۰): النور: ۲. (۳۱): النور: ۴ ، ۵. (۳۲): التوبه: ۲۹. (۳۳): الحج: ۷۸ ؛ البقره: ۱۸۵. (۳۴): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۰۴ ، ۱۱۴ ؛ المايِّده: ۷۸ ، ۷۹ ؛ التوبه: ۷۱ ، ۱۱۲ ؛ الحج: ۴۱ ؛ الاعراف: ۱۹۹. (۳۵): آل عمران: ۱۹ ؛ المايِّده: ۳ ؛ الانعام: ۱۲۵ ؛ الزومر: ۲۲. (۳۶): آل عمران: ۸۵.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې پنځه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږي د قرآن پوهنې ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وايي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د پنځه ویشتمې روژې لپاره پنځه ویشتم سوغات ، (ن . صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (پنځه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا ته غواړې چې یو څوک د اسلام دین جبراً ومنې یعنې په زوره مسلمان سي ؟

ځواب: یا هیڅکله نه ، زه د دین په چارو کې هیڅ ډول جبر او زور نه خوښوم (۱) ، بلکې هر څوک آزاد دی چې زما هدایتونه په شعوري توګه ومنې او یا يې هم رد کړي (۲) .

پوښتنه: چې داسې ده ، نو بیا دین ته ستا د دعوت او بلنې طریقه څنګه ده ؟

ځواب: ښه مسأله دې مطرح کړه . زه خپل دعوت داسې وړاندې کوم:

۱ـ په خواخوږۍ او خیرغوښتونکې جذبه سره (۳) .

۲ـ په حکمت او پوهه سره (۴) .

۳ـ په درنښت او عزت سره (۵) .

۴ـ په نرم بیان او ګفتار سره (۶) .

۵ـ په ښه اخلاقو او خوږه ژبه سره (۷) .

۶ـ د خبرو په معقوله طریقه سره (۸) .

۷ـ د مخاطب د مذهبي احساساتو د زیانمنولو څخه پرته (۹) .

۸ـ د مناقشه ای حالت د غوره کولو څخه پرته (۱۰) .

۹ـ د مخاطب په ژبه ، تر څو هغه ښه وپوهوم (۱۱) .

۱۰ـ د مخاطب طاقت او استعداد ، غوښتنې او روحیاتو ته په بشپړ پام سره (۱۲) .

۱۱ـ دین ته د بلنې کار د ګډ فکري اساس او عقیدې څخه راپیلوم (۱۳) .

۱۲ـ د بېلا بیلو میتودونو او لارو چارو په ذریعه يې پوهوم (۱۴) .

۱۳ـ د هر ډول چاپلوسۍ ، لحاظ او مراعات څخه پرته (۱۵) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴ـ د مخالفینو د ملامتولو او پېغور او بدرد ویلو له ډاره پرته (۱۲) .
۱۵ـ د دښمنانو پر خلاف د جهاد په اعلانولو سره (۱۷) .
۱۲ـ د ځان ښودلو د لارو چارو څخه پرته (۱۸) .
۱۷ـ د خپل کور څخه په راپیلولو سره (۱۹) .
۱۸ـ لومړی د انسانانو د اغیزمنو خیرو او طبقو په مخاطب کولو سره (۲۰) .
۱۹ـ په صبر ، حوصله ، عزم او ثبات سره (۲۱) .
۲۰ـ پر بریالیتوب په یقین سره (۲۲) .
۲۱ـ د خپلی بلنی د عملی نمونې په وړاندی کولو سره (۲۳) .

پوښتنه: ډیره مننه د دې خورا دلچسپی او معلوماتی څرګندونی څخه چی پوهېدنه یې پر هر مسلمان واجب او لازمی ده. بله پوښتنه می دا ده چی د حق په لاره کی د څه ډول ازموینو سره مخامخ کېدای سو ؟
ځواب: د حق په لاره کی ډیر امتحانونه راتلای سی چی ځینی یې دا دي:
۱ـ د دښمن څخه بېره (۲۴) .
۲ـ لوږه او تنده (۲۵) .
۳ـ اقتصادی ستونزی (۲۲) .
۴ـ ځانی او مالی قربانۍ (۲۷) .

پوښتنه: آیا د پلار ـ نیکه هر څه په پټو سترګو منل روا دي ؟
ځواب: یا هیڅکله نه ، بلکی حق باید ومنل سی او بس (۲۸) .

پوښتنه: آیا داسی څوک سته چی په حق تر پوهېدلو وروسته یې بیا هم د هغه مخالفت کړی وی ؟
ځواب: هو ډیر مثالونه یې سته. لکه فرعون او د هغه ملګرو چی د موسی (ع) څرګند مخالفت کاوه حال دا چی موسی (ع) یې پر حق باله (۲۹) . بل مثال یې دا چی یهویان ښه پوهېدل چی رسول الله (ص) پر حق دی مګر بیا یې هم مخالف ورسره کاوه (۳۰) .

پوښتنه: اوس به یوه بله ډیره مهمه مسأله وپوښتم چی نن خورا باب سوې ده او هغه دا چی ډیرئ کسان قوم پالنه کوی. آیا تا قومیت او ملیت جایز ګڼلی دی که یا ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا په رښتیا هم ډیره مهمه پوښتنه ده ، خو زه به درته ووایم چې ما قومیت او ملیت په تمامه معنی رد کړی دی او د دې کار سخت مخالف یم او ما ټول مسلمانان هم له دې کاره سخت منع کړي دي (۳۱) .

پوښتنه: آیا تا کومه مناقشه یا مناظره هم بیان کړې ده که څنګه ؟
ځواب: یا ، زما د بلنې طریقه مناقشه نه ده (۳۲) ، بلکې ما یوازې مُحاجه (۳۳) یا مجادله غوره بللې ده چې هماغه د بحث معقوله طریقه ده (۳۴) او صرف په همدې مې اکتفا کړې ده . ځکه ، زما د بلنې هدف تلقین او هدایت دی (۳۵) . د بیلګې په ډول ما د ابراهیم (ع) او یو مغرور پاچا محاجه داسې بیان کړې ده:
ابراهیم (ع) هغه ته د دعوت په ورکولو سره داسې وویل: زما رب هغه دی چې څوک ژوندئ کوی او مړ کوی یې. مغرور پاچا : ژوندی کونکی او مړ کونکی خو زه یم. ابراهیم (ع) : که داسې ده نو الله خو لمر د ختیځ څخه راخیژوی ، خو ته هغه د لویدیځ څخه راوخیژوه .
د دې سوال په اوریدو سره کافر پاچا وارخطا او سرګوړئ سو او وبیریدئ (۳۶) .

پوښتنه: پر یوه ډیره مهمه موضوع تر اوسه مفصلاً نه یو رېغبدلي او هغه نفاق او منافقت دی. آیا راته ویلای سې چې نفاق څه او منافق څوک دی ؟
ځواب: نفاق د مسلمانانو بې اتفاقه کول ، هغوی د الهی احکامو په هکله زړه نازړه کول او په زړونو کی د اسلام په هکله شک وربیدا کول دی چې نوښتګر یې منافق دی ، یعنی دا چې منافقین د نفاق عاملین دي او ځای به یې دوږخ وی (۳۷) . ښه دا ده چې منافق په لنډه توګه درو پیژنم:
۱ـ په الهی احکامو ملنډی وهل ، په ظاهره دغسی کار ساعتیرئ بلل د نفاق نښه ده چې کړونې یې منافقین دي (۳۸).
۲ـ په هغو مؤمنانو د ملنډو وهل یا پر خندل چې د الهی دین لپاره ځانی او مالی قربانۍ ورکوی د منافقانو عمل دی چې سخت عذاب ورته ګوری (۳۹) .
۳ـ د قرآن او سنت په نافذولو کی پلمې ، حیلې او عذرونه وړاندی کول او د غیر الله پریکړو ته مراجعه کول یا ترجیح ورکول منافقت دی چې انجام یې ظلمت دی (۴۰) .
۴ـ د الله په لار کی د جهاد څخه ځان پټول ، د نورو بېرول او بې زړه کول ، او چټی بهانې جوړول د نفاق نښه ده او عاملین یې منافقین دي (۴۱) .
۵ـ د ځانی عزت ، نوم او برم حاصلولو په خاطر د کفارو سره ملګرتوب او دوستي او برعکس د مسلمانانو پرې ښودل د منافقت علامه ده (۴۲) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶ـ د اسلامی احکامو په باره کی شک او تذبذب د منافقت نښه ده ، او د خدای غولول ، تظاهر ، ريا ، نه پر اسلام پوره يقين لرل او نه هم پر کفر ځان پوره عيارول ټول د منافق اعمال دي چی سزا به يې د اور لمبې وی (۴۳) .

۷ـ د ځان ساتلو او امتياز حاصلولو په غرض د يهودو او نصاراوو (يعنی عيسويانو) سره دوستي د منافقت نښه ده چی د دې سختی ګناه عذاب د اور عتاب دی (۴۴) .

(۱) : البقره : **۲۵۶** . (۲) : الکهف : ۱۹ ؛ الفرقان : **۵۷** ؛ المزمل : ۱۹ ؛ المدثر : ۳ ، **۵۵** ؛ الدهر : ۲۹ . (۳) : النحل : ۱۲۵ . (۴) : النحل : ۱۲۵ ؛ الانعام : ۶۸ . (۵) : عبس : **۵ـ۱۲** . (۶) : طه : ۴۴ ؛ آل عمران : **۱۵۹** . (۷) : حم سجده : ۳۴ ؛ المومنون : ۹۶ . (۸) : النحل : ۱۲۵ ؛ العنکبوت : ۴۶ . (۹) : الانعام : ۱۰۸ . (۱۰) : الحج : ۶۷ـ۶۹ . (۱۱) : ابراهيم : ۴ . (۱۲) : النسأ : ۶۳ ؛ طه : ۴۰ ؛ الاسرأ : ۱۰۶ . (۱۳) : آل عمران : ۶۴ . (۱۴) : الانعام : **۱۰۵** . (۱۵) : الانعام : ۷۴ ؛ المايِّده : **۵۴** ؛ طه : ۲۴ . (۱۶) : المايِّده : **۵۴** . (۱۷) : التوبه : ۷۳ ، ۴۱ ، ۴۴ ؛ التحريم : ۹ ؛ الفرقان : **۵۲** ؛ الصف : ۴ . (۱۸) : الانبيأ : ۱۵۷ . (۱۹) : الشعرأ : ۲۱۴ ؛ الانعام : ۷۴ . (۲۰) : طه : ۲۴ ؛ النازعات : ۱۷ ؛ البقره : ۲۵۸ ؛ قريش : ۱ـ۴ . (۲۱) : هود : ۴۹ ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ حم سجده : ۳۰ ؛ الاحقاف : ۱۳ ، **۳۵** ؛ آل عمران : ۲ . (۲۲) : هود : ۴۹ ؛ الاعراف : ۱۲۸ ؛ آل عمران : ۱۳۹ . (۲۳) : الاحزاب : ۲۱ ؛ هود : ۸۸ ؛ البقره : ۴۴ ؛ الصف : ۲ ، ۳ . (۲۴) : البقره : **۱۵۵** . (۲۵) : البقره : **۱۵۵** . (۲۶) : البقره : **۱۵۵** . (۲۷) : البقره : **۱۵۵** . (۲۸) : البقره : ۱۷۰ ؛ المايِّده : ۱۰۴ ؛ الاعراف : ۲۸ ؛ الانبيأ : **۵۳** ؛ الشعرأ : ۷۴ . (۲۹) : النمل : ۱۴ . (۳۰) : البقره : ۸۹ ، ۱۴۴ ، ۱۴۶ ؛ الانعام : ۲۰ ، ۱۱۴ . (۳۱) : آل عمران : ۱۰۳ ، **۱۰۵** ؛ الشوری : ۱۳ ؛ الانعام : **۱۵۳** ، **۱۵۹** ؛ الروم : ۳۲ . (۳۲) : الحج : ۶۷ـ۶۹ . (۳۳) : البقره : **۲۸۵** . (۳۴) : النحل : ۱۲۵ ؛ العنکبوت : ۴۶ . (۳۵) : القصص : ۴۳ ؛ الزمر : ۲۷ ؛ ابراهيم : **۲۵** ؛ الاسرأ : ۴۱ ؛ يونس : ۳ . (۳۶) : البقره : **۲۸۵** . (۳۷) : التوبه : **۶۵**ـ۶۶ ؛ النسأ : ۱۳۸ـ۱۳۹ . (۳۸) : التوبه : **۶۵**ـ۶۶ . (۳۹) : التوبه : ۷۹ . (۴۰) : النسأ : ۶۰ـ۶۱ . (۴۱) : الاحزاب : ۱۳ . (۴۲) : النسأ : ۱۳۸ـ۱۳۹ . (۴۳) : النسأ : ۱۴۲ ـ ۱۴۳ . (۴۴) : المايِّده : **۵۱ـ۵۲** .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې شپږ ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومېږي د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنې کیږي او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه وایي . هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د شپږويشتمې روژې لپاره شپږويشتم سوغات ، (ن. صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (شپږويشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا د پخوانیو اُمتونو بیان کړی دی ؟ که وی ، دوه-درې مثالونه یې راکولای سې ؟
ځواب: هو ، ما د ډېرو پخوانیو امتیانو بیان کړی دی لکه د نوح قوم(۱) ، د عاد قوم(۲) ، د ثمود قوم(۳) او داسې نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم بت نوم هم اخیستی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځینو بتانو نومونه هم ذکر کړي دي ، مثلاً : لات(۴) ، عُزی(۵) ، منات(۲) ، وَد ، سواع ، یعوث ، یعوق ، نسر(۷) او نور .

پوښتنه: آیا تا د کوم کافر نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د څو کافرانو نومونه ذکر کړي دي لکه فرعون ، قارون ، هامان(۸) ، ابولهب(۹) او نور .

پوښتنه: ځینې خلک وايي چې د فرعون جسد تر ننه هم خوندي دی ، آیا دا رښتیا ده ؟ او تا په دې هکله څه ویلي دي که یا ؟
ځواب: هو ، دا رښتیا ده او د فرعون جسد الله تعالی تر قیامت پورې همداسې ساتلی دی تر څو خلک د هغه له بد انجامه عبرت واخلي (۱۰) .

پوښتنه: اوس به راسم دې ته چې آیا تا د کومې ښځې نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د مریم یعنې د عیسی (ع) د مور نوم څو واره ذکر کړی دی (۱۱) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: آيا تا د کوم مسجد نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د ځينو مسجدونو نومونه ذکر کړي دي لکه مسجدِ حرام (۱۲) په مکه کی ، مسجدِ اقصی (۱۳) په بيت المقدس کی او نور.

پوښتنه: آيا کولای سم چی د کعبې به باره کی لنډ معلومات درڅخه وغواړم ؟
ځواب: هو ولی نه ، کعبه يعنی د الله دغه کور په مکه کی دی (۱۴). د نړۍ تر ټولو لومړنی عبادت ځای همدا دی (۱۵). دا د برکت او هدايت مرکز دی (۱۲). په دې کی د الله تعالی ډيری نښانی شته دي (۱۷). په دې کی د ابراهيم ځای يعنی مقام ابراهيم هم موجود دی (۱۸). ابراهيم (ع) او اسمعيل (ع) کعبه له سره ودانه کړه (۱۹). کعبه د امن او سولی ځای دی (۲۰). دا سپيڅلی (۲۱) او عزتمن (۲۲) ځای دی. دا د حج او الهی عبادت لپاره د انسانانو ټوليزه ځای دی (۲۳). پر هر استطاعت لرونکي مسلمان باندی (په ژوند کی يو ځل) لازمه ده چی د دې کور حج وکړی (۲۴). د هغه انتظام او پالنه د پرهيزګارو خلکو دنده ده (۲۵). د حج څخه علاوه د دې کور عُمره هم کېدای سی (۲۲). د حج په مراسمو کی د کعبې طواف (۲۷) ، د صفا او مروا د غونډيو تر منځ ګړندئ تګ راتګ (۲۸) ، د عرفات په ميدان کی راغونډېدل (۲۹) ، قربانی (۳۰) او په مشعر حرام (۳۱) يا مزدلفه کی تم کېدل هم شامل دي.

پوښتنه: آيا تا د کوم شتمن نوم هم ياد کړی دی که يا ؟
ځواب: هو ، ما د موسی (ع) د قوم د يو ډير لوی شتمن يعنی قارون نوم ذکر کړی دی (۳۲).

پوښتنه: د موضوع په ارتباط می يوه بله پوښتنه په زړه کی راوګرځېده او هغه دا چی ستا د نزول څخه مخکی د عربو حالت څنګه و ؟ که يو څه وضاحت راکړې خوشاله به سم.
ځواب: زما د راتګ يعنی نازلېدو څخه مخکی نه يوازی عربی ټاپو وزمه بلکی ټوله نړۍ په فتنه او فساد کی ډوبه وه (۳۳). هره خوا د کفر ، شِرک ، وهم او شک پالنې او د ګمراهۍ تياره خپره وه (۳۴). هيڅ کوم مرکزی حکومت واکمن نه و ، بلکی خلک پر قبيلو او قومونو ويشل سوي وو (۳۵) او خپل تر منځو په نښتو او جګړو اخته وو (۳۲).
عوام ټول په غربت او مفليسۍ کی راګير وو (۳۷). په ټولو کی د قريشو ټبر ډير متمَول او شتمن و (۳۸) ، دا ځکه چی کورنی او بهرنی تجارت ټول د دوی په واک کی و (۳۹). د هغوی سوداګريز کاروانونه په هماغه نا امن حالت کی داسی ژغورلي وو لکه په دوه ديرش غاښونو کی چی ژبه ده (۴۰). د دې کار لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

علت دا و چې دا خلک د عربو مذهب سالاران (۴۱) ، د کعبې متولیان یا ساتونکي (۴۲) او حاجیانو ته د څښلو د اوبو ورکونکي وو (۴۳). همدا علت و چې د دوی د قافلو سره هیچا هم غرض نه درلود او هغوی بېله کومې بیرې او خطر څخه سفر کاوه (۴۴).
د عربو ډېره او پراخه سیمه بې حاصله او ریګستاني وه (۴۵). ځای ځای به څو د خرما ونې ولاړې وې او یا به هم د انګورو باغونه لیدل کېدل (۴۶). د څارویو له منځه اوښ ډېر عام و او خلک پر هغه سپرېدل ، د هغه غوښې یې خوړلې او په هغه سره یې بارونه له یوه ځایه بل ته انتقالول (۴۷).
میشتېدونه دوه ډوله وه: لومړی حَضَری یعنې ښاري ژوند او دوهم بَدَوي یعنې د کوچیانو غوندې کلیوالي ژوند (۴۸). باید ووایم چې په عربو کې قومي او نژادي تعصب خورا ډېر و (۴۹). هغوی جګړه مار او زړه ورخلک وو (۵۰). هغوی په خپلې ژبې ډېر ویاړ کاوه او غیر عربو ته یې عجم (یعنې ګونګیان) ویل (۵۱). هغه مهال شعر او شاعري ډېر رواج درلود (۵۲).
هغوی د شراب څښلو او قمار کولو ناوړه عادتونه هم لرل (۵۳). شک او ګومان پالنه خورا ډېره وه (۵۴). د سود کاروبار ډېر پکښې عام و (۵۵). هغوی د لور وژنې په ناولې دود هم مبتلا وو او ځینو کسانو به خپلې لوڼې تر زوکېدو وروسته ژوندۍ ښخولې (۵۶).
کعبه د عربو مذهبي مرکز و (۵۷). له هرې خوا به عرب هر کال دلته د حج او طواف لپاره راتلل (۵۸). د هغه د سترتیا او برم اندازه له دې نه ښه ترا معلومېدای سي چې یو غیر متمدن قوم د حسد ، دښمنۍ او قومي ګټو له امله د هغې د نړولو لپاره د فیلانو یو غټ لښکر تهیه کړ او حمله یې پر وکړه ، خو الله تعالی د دغو خلکو د دې ناولې پلان د شنډولو په خاطر یو ډول خاص مرغان (ابابیل) ډلې ډلې راولیږل چې پر دغو یرغلګرو یې ډَبَرینې ټوټې را و اورولې او هغوی ټول یې تباه او برباد کړل او په دې ډول د الله د دغه مرکزیت او مرجعیت ورانونکي پخپله محوه او تباه سول (۵۹).
ابراهیم (ع) عربو ته د الهي توحید پیغام ورکړی و خو هغوی د ده پیغام هېر او له پامه غورځولی و (۶۰).
هغوی د خدای لمانځنې پر ځای شِرک او بت پرستۍ ته مخه کړې وه (۶۱). د لات ، منات ، عزی او نورو بې شمیره بتانو عبادت یې کاوه (۶۲) او د هغوی لمانځل یې تر الله پورې د رسېدو ذریعه بلله (۶۳). هغوی یوازینی خدای د کایناتو خالق او د عالم چلونکی باله (۶۴). خو د قیامت ، جزا او نبوت څخه منکر وو (۶۵). په عربو کې عیسویان (۶۶) ، یهودیان (۶۷) او اور لمانځونکي (۶۸) هم موجود وو.

پوښتنه: ستا د دې جامع تفصیل څخه ډېر منندوی یم. که اوس راته ووایې چې ستا تاریخي فلسفه څه ده ، یعنې ستا لخوا د پورتنیو ذکر سوو پېښو له بیانه اصلي مطلب څه دی ؟
ځواب: زما د تاریخ فلسفه هماغه عبرت او درس دی. ما پخوانۍ پېښې صرف د دې لپاره ذکر کړې دي تر څو خلکو ته عبرت او نصیحت وګرځي او د هغو په رڼا کې خپله آینده سمه کړي (۶۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) : الاعراف: ۵۹ ؛ هود : ۲۵ . (۲) : الاعراف: ۶۵ ؛ هود : ۵۰ . (۳) : الاعراف: ۷۳ ؛ هود : ۶۱ . (۴) : النجم: ۱۹ (۵) : النجم: ۱۹ . (۶) : النجم: ۲۰ . (۷) : نوح: ۲۳ . (۸) : العنکبوت: ۳۹ . (۹) : تبت: ۱ . (۱۰) : یونس: ۹۲ . (۱۱) : آل عمران: ۳۶ ؛ النسأ : ۱۷۱ ؛ المایّده: ۱۷ ، ۵۰ ؛ التحریم: ۱۲ . (۱۲) : البقره: ۱۴۴ ؛ المایّده: ۲ ؛ الانفال: ۳۴ ؛ التوبه: ۷ ؛ الاسرأ : ۱ . (۱۳) : الاسرأ : ۱ . (۱۴) : آل عمران: ۹۶ . (۱۵) : آل عمران: ۹۶ . (۱۶) : آل عمران: ۹۶ . (۱۷) : آل عمران: ۹۷ . (۱۸) : آل عمران: ۹۸ . (۱۹) : البقره: ۱۲۷ . (۲۰) : البقره: ۱۲۵-۱۲۶ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۱) : التوبه: ۲۸ . (۲۲) : البقره: ۱۹۱ ؛ المایّده: ۲ ، ۹۷ ؛ القصص: ۵۷ . (۲۳) : البقره: ۱۲۵ . (۲۴) : آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۷ . (۲۵) : الانفال: ۳۴ . (۲۶) : البقره: ۱۵۸ . (۲۷) : البقره: ۱۲۵ ؛ الحج: ۲۹ . (۲۸) : البقره: ۱۵۸ . (۲۹) : البقره: ۱۹۸ . (۳۰) : الحج: ۳۴ ، ۳۶ ، ۲۸ . (۳۱) : البقره: ۱۹۸ . (۳۲) : القصص: ۲۷-۸۲ . (۳۳) : الروم: ۴۱ ؛ ال عمران: ۱۰۳ ؛ قریش: ۴ . (۳۴) : الانعام: ۱۰۶ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ، ۱۵۱ ، ۱۲۴ . (۳۵) : الحجرات: ۳ . (۳۶) : مریم: ۹۷ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الروم: ۴۱ ؛ قریش: ۴ . (۳۷) : قریش: ۴ ؛ ابراهیم: ۳۷ . (۳۸) : قریش: ۴ . (۳۹) : قریش: ۱-۲ . (۴۰) : قریش: ۴ . (۴۱) : قریش: ۳ . (۴۲) : التوبه: ۱۹ . (۴۳) : التوبه: ۱۹ . (۴۴) : قریش: ۱-۴ . (۴۵) : ابراهیم: ۳۷ . (۴۶) : الانعام: ۹۹ ، ۱۳۶ ، ۱۴۱ ؛ المومنون: ۱۹ ؛ یس: ۳۴-۳۵ ؛ الانبیأ ک ۱۵ و ۱۲ . (۴۷) : الغاشیه: ۱۷ ؛ الانعام: ۱۴۲ ، ۱۴۴ ؛ الاعراف: ۴۰ ؛ النحل: ۵-۷ . (۴۸) : الاحزاب: ۲۰ ؛ التوبه: ۹۰ ، ۹۷ ، ۱۲۰ . (۴۹) : الفتح: ۲۶ . (۵۰) : مریم: ۹۷ ؛ النسأ : ۱۰۴ . (۵۱) : حم سجده: ۴۴ ؛ النحل: ۱۰۳ ؛ الشعرأ ک ۱۹۸ . (۵۲) : الحاقه: ۴۱ ؛ الطور: ۳۰ ؛ الشعرأ : ۲۲۴ الصفت: ۳۶ . (۵۳) : البقره: ۲۱۹ ؛ المایّده: ۹۰-۹۱ . (۵۴) : الانعام: ۱۴۳ ، ۱۴۴ ؛ الاسرأ : ۴۰ ؛ النسأ : ۱۱۷ ؛ الزخرف: ۱۹ . (۵۵) : البقره: ۱۷۵ ؛ آل عمران: ۱۳۰ ؛ الروم: ۳۹ . (۵۶) : الانعام: ۵۱ ؛ الاسرأ : ۳۱ ؛ التکویر: ۸-۹ . (۵۷) : الانفال: ۳۵ ؛ قریش: ۳ ؛ التین: ۳ . (۵۸) : البقره: ۱۵۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۷ ؛ الحج: ۲۷ . (۵۹) : الفیل: ۱-۵ . (۶۰) : الحج: ۳۱-۳۶ ؛ الانعام: ۱۲۱ ؛ ابراهیم: ۳۵-۴۱ ؛ مریم: ۴۱-۵۵ ؛ العنکبوت: ۱۲ . (۶۱) : الانعام: ۱۰۶ ؛ الزمر: ۳ ؛ یونس: ۱۸ ؛ النحل: ۷۳ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۲) : النجم: ۱۹-۲۰ ؛ الفرقان: ۳ . (۶۳) : الزمر: ۳ ؛ یونس: ۱۸ . (۶۴) : یونس: ۳۱ ؛ المومنون: ۸۴-۹۰ . (۶۵) : الفرقان: ۱۱ ؛ السبا : ۳ ؛ الشوری: ۱۸ ؛ النازعات: ۴۲ ؛ الروم: ۱۲ . (۶۶) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۲۹ ؛ الحج: ۱۷ ؛ الجمعه: ۶ . (۶۷) : البقره: ۲۲ ؛ المایّده: ۱۸ ، ۲۹ ؛ التوبه: ۳۰ ؛ الحج: ۱۷ . (۶۸) : الحج: ۱۷ . (۶۹) : یوسف: ۱۱۱ ؛ النازعات: ۲۶ ؛ آل عمران: ۱۳ ؛ الاعراف: ۱۷۲ ؛ الحشر: ۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اووه ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده . دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي . هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اووه ويشتمې روژې لپاره اووه ويشتم سوغات ، (ن.صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اووه ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې ستا د خوښې وړ انسانان څوک دي ، يعنې څه ډول انسانان خوښوې ؟

ځواب: زما د خوښې وړ يا مطلوب انسان بايد لاندېني صفتونه ولري :

۱ـ پر الله ، د هغه پر نبيانو ، د هغه پر ملايکو ، د هغه پر کتابو ، او پر آخرت باندې ايمان ولري (۱) .

۲ـ د خدای سره بل شريک و نه نيسي (۲) .

۳ـ رېغ يې تر غيرالله پورې نه وی يعنې بېله خدايه بل څوک معبود و نه بولي (۳) .

۴ـ په هره مسأله او معامله کې د الله او د هغه د رسول اطاعت يا پيروی وکړی نه د بل چا يا بل ځواک (۴) .

۵ـ د الله په لاره کې په خپل سر او مال سره جهاد وکړی (۵) .

۶ـ د الله څخه وبيريږي (۶) ، پر هغه باور او اعتماد وکړي (۷) ، د هغه د رضا ياخوښې غوښتونکې وی (۸) ، د هغه تسبيح او حمد ويونکې وی (۹) ، هغه ته سر ټيټونکې يا سجده کونکې وی (۱۰) ، د هغه عبادت کونکې وی (۱۱) ، توبه او استغفار کونکې يعنې د عفوې غوښتونکې وی (۱۲) .

۷ـ لمونځ کونکې وی (۱۳) ، د روژې په مياشت کې روژه نيونکې وی (۱۴) .

۸ـ د نصاب د پوره کېدو په صورت کې د زکات ورکونکې وی (۱۵) ، او حج کونکې وی (۱۶) .

۹ـ رښتيا ويونکې وی (۱۷) ، صبر کونکې يعنې صابر وی (۱۸) ، پر خپل قهر باندې غالب يعنې د هغه کنټرولونکې وی (۱۹) ، امانت ساتونکې يعنې امين يا په امانت کې صادق وی (۲۰) .

۱۰ـ د ښه کارونو خپرونکې او د بدو منع کونکې وی (۲۱) ، د ښېګڼې لپاره نه ستړې کېدونکې وی (۲۲) .

۱۱ـ په رښتيا شاهدي ورکونکې وی (۲۳) ، د درواغو د شاهدۍ څخه ځان ژغورونکې وی (۲۴) ، متکبر او مغرور نه وی (۲۵) .

۱۲ـ د بيوزلو او مسکينانو سره د خپل مال او شتمنۍ له درکه مرسته وکړی (۲۶) .

۱۳ـ د خپل جنسی سيستم ساتونکې او د زنا څخه ډډه کونکې وی (۲۷) .

۱۴ـ د کنجوسۍ يعنې بخيل توب او اضافه خرڅۍ يعنې اِسراف څخه ډډه وکړی بلکې کم خرڅه وی (۲۸) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵ـ پر قول ټینګ وی (۲۹) .
۱۶ـ د ګناهونو ځخه ځان ساتونکی یعنی ډډه کونکی وی (۳۰) .
۱۷ـ د چا ناحقه وژونکی نه وی (۳۱) .
۱۸ـ د چټي او بې ګټې خبرو ځخه ځان ساتونکی وی (۳۲) .
۱۹ـ د نورو د غلطیو عفو کونکی وی (۳۳) .
۲۰ـ نور مسلمانان خپل ورونه وبولي او د هغوی سره ورورګلویزه سلوک وکړي (۳۴) .
۲۱ـ د مسلمانانو لپاره نرم خویه وی خو د کافرانو په وړاندې ډیر سخت او په عین حال کې متوجه وی (۳۵) .

۲۲ـ په مغرورانه توګه نه بلکې په عزتمنه طریقه سره چال چلند وکړي (۳۶) .
۲۳ـ د نورو سره په مشوره کار مخته یوسي (۳۷) .
۲۴ـ د الهي حدودو (حکمونو) ساتندوی وی (۳۸) .
۲۵ـ د الله او رسول حُکم تر هر څه لوړ ، د مینې وړ ، او په هر حالت کې اولتر وبولي (۳۹) .

پوښتنه: دا خو ډیر حیاتی معلومات وو . آیا پر الله باندې ډیر ګران کسان یا د الهي انعام ګټونکي را پیژندلای سې ؟
ځواب: هو ، هغه کسان چې د الله ډیره ښېګڼه ، نیکی او عزت پر لورول سوی هماغه انبیأ کرام ، صدیقین (یعنی رښتیا ویونکي او صادقان) ، شهیدان او صالحین (یعنی نېک عمله) انسانان دي (۴۰) . خو باید متوجه اوسې چې زما په نزد یوازې همدا ډله مختص نه ده بلکې نبیان می هم صالحین بللي دي (۴۱) .

پوښتنه: آیا راته ویلای سې چې د نن ورځې د مسلمانانو ځخه ګیله او شکایت لرې که یا ؟
ځواب: دا خو ډیره معقوله او ضروري پوښتنه ده او باید درته ووایم چې بلې هو ، زه صرف دا شکایت ورځخه لرم چې هغوی زه په عمل کې ترک او پرې ایښې یم بلکې صرف په نوم پر ګران یم (۴۲) .

پوښتنه: چې داسې ده ، نو د انسان د روزنې او تربیې لارې چارې کومې دي ؟
ځواب: زما په نزد انساني تربیه خپلې لارې چارې لري چې هغه مختصراً داسې دي:

لومړی-زما د تربیې ځخه اصلي مقصد د یو صالح یعنی نیک عمله انسان جوړول دي (۴۳) ، داسې یو انسان چې په صحیح توګه د الله اطاعت او بندګي کونکی وی (۴۴) ، د الهي لارښوونې یا هدایت رښتیاني عملي کونکی وی (۴۵) ، چې پر مځکه د الله د خلیفه او استاځي په توګه و اوسیږي او د خپلو مسؤلیتونو اجرا کونکی وی (۴۶) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم-زه د انسان ټوله روزنه کوم(۴۷) . زه د هغه سره د مادي او روحياتي ژوندانه خورا ژوري اړيکي لرم (۴۸) . نو ځکه زه د انسان د جسم ، عقل او روح وده ، توازن او انتظام رامنځته کوم(۴۹) . د يو مسلمان هر عمل عبادت دی خو په دې شرط چې اړونده کار يې د الله د خوښۍ حاصلولو په خاطر وی(۵۰) .

دريم: ما د انسان د روحاني ژوندانه د ودې او پرمختګ لپاره ذکر او فکر(۵۱) ، عبادت(۵۲) ، او زما تلاوت کول ضروري بللي دی(۵۳) او هغه ته مې عالي اخلاق او ښېګڼې ور ښوولي دي(۵۴) .

ځلورم-زما په نظر انساني عقل د الله تعالی يو نعمت دی چې د هغه څخه کټه نه اخيستل ناشکري او د نعمت کفران ګڼل کيږي(۵۵) . زه هر انسان ته د کايناتو په هکله د ژور فکر او غور او د الله د قدرت او حکمت د مشاهده کولو بلنه ورکوم(۵۶) . د الهي شريعت حکمتونه او ګټې واضح کوم(۵۷) . په پټو سترګو يې د نورو د تقليد څخه راګرځوم(۵۸) . زما په نظر په هر ډول مسأله او معامله کې د پوهې او څيړنې څخه پرته صرف د شک ، وهم او ګومان څخه کار اخيستل غلط دی(۵۹) . د قيامت په ورځ به د هر انسان څخه د خپل عقل د نه استعمال يا غلط استعمال پوښتنه کيږي(۶۰) .

پنځم-ما د انسان د جسماني او مادي اړتياوو د بشپړولو په هکله هم ډير ټينګار کړی دی(۶۱) .

شپږم-ما د انسان د جذباتو او احساساتو تربيه هم په نظر کې نيولې ده . وګوره زه انسان ته فقط د الله څخه بيره ورښيم(۶۲) ، او د بل هر ډول خوف يا بيری څخه مثلاً د مړينې څخه د بيری(۶۳) ، د رزق د لږښت د بيری(۶۴) او خيالي يا تخيلي خطرونو د بيری څخه خلاصون ورکوم(۶۵) . د هغه په زړه کې د دنيا او آخرت د نعمتونو هيله او آرزو ورپيدا کوم(۶۶) . هغه ته د الله سره مينه او محبت(۶۷) او د شيطان څخه کرکه او نفرت ورښيم(۶۸) . زه د انسان په دننه کې د هر ډول بدۍ سره کرکه پيدا کوم(۶۹) تر څو د کفر او شِرک(۷۰) ، فحشا(۷۱) ، فتنې او فساد(۷۲) او نورو بديو د ارتکاب څخه وژغورل سي .

اووم: ما د انسان د فردي(۷۳) او ټولنيز(۷۴) ژوندانه د سمون لپاره هر ممکن کوښښ کړی دی .

اتم-ما د انسان د حتمي يعنی فرض(۷۵) او غوره يعنی ښه(۷۶) کړنو يا چارو توپير بيان کړی دی تر څو د مهمو او غير مهمو مسألو تفکيک وکړای سي .

نهم-ما د انساني تربيې لپاره د لاندنيو وسايلو او ذرايعو څخه ډير کار اخيستی دی:

۱-چې يوه بيلګه ييزه حالت غوره کړی(۷۷) مطلب دا چې د رسول الله أُسوهً حسنه اختيار کړي .

۲-د وعظ او تلقين ذريعې ورښيم(۷۸) .

۳-په خبرداري ورکولو او چمتو کولو سره « يعنی اِنذار او ترهيب» يې متوجه کوم(۷۹) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ـ د کیسو او تاریخ څخه په عبرت سره یې پوهوم (۸۰).
۵ـ د جاهلیت د کلتور او عنعناتو په ختمولو سره یې روزم (۸۱).

لسم ـ نو پر دغه طریقه چې څوک تیار سي ، هغوی زما د تلپاتو حقایقو او داخلي او خارجي هر ډول دلایلو څخه ښه خبر وي ، زما د احکامو پلي کونکي ، د حکمت او بصیرت څخه ګټمن او هغوی د نفس د پاکۍ تر ټولو ښه درجه او مرتبه لرونکي وي (۸۲). کله چې داسي وسي نو یوه بهترینه ټولنه منځته راځي چې په ایمان او ښه عمل سره به ښکلې وي چې نیکي به خپروي او بدي به منع کوي (۸۳).

(۱): البقره: ۱۷۷ ، ۲۸۵. (۲): المومنون: ۵۹. (۳): الفرقان: ۲۸ ؛ الجن: ۱۸. (۴): النسأ: ۵۹ ؛ التوبه: ۷۱. (۵): النسأ: ۷۲ ؛ الصف: ۱۱. (۶): المومنون: ۵۷ ؛ النور: ۹۲ ؛ الرعد: ۲۱ ؛ التوبه: ۱۸ ؛ الانبیأ: ۴۹. (۷): المایِّده: ۲۳ ؛ الانفال: ۲ ؛ النحل: ۴۲ ؛ الشوری: ۳۶. (۸): الرعد: ۲۲ ؛ البقره: ۲۷۱ ؛ الروم: ۳۸ ، ۳۹ ؛ الدهر: ۹. (۹): التوبه: ۱۱۲ ؛ الفرقان: ۶۴. (۱۰): التوبه: ۱۱۲. (۱۱): التوبه: ۱۱۲ ؛ آل عمران: ۱۷ ؛ الفرقان: ۶۴. (۱۲): آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۵ ؛ النسأ: ۷۶ ؛ التوبه: ۱۱۲ الذریت: ۱۸. (۱۳): المومنون: ۲ ؛ النسأ: ۱۰۳ ؛ البقره: ۳ ؛ المایِّده: ۵۵ ؛ الانفال: ۳. (۱۴): البقره: ۱۸۳ ؛ الاحزاب: ۳۵. (۱۵): التوبه: ۷۱ ؛ المومنون: ۴ ؛ البقره: ۱۷۷ ؛ المایِّده: ۵۵ ؛ الحج: ۷۸. (۱۶): آل عمران: ۹۷ ؛ الحج: ۲۶. (۱۷): آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: ۳۵. (۱۸): البقره: ۱۵۳ ؛ آل عمران: ۱۷ ؛ الاحزاب: ۳۵. (۱۹): آل عمران: ۱۳۴ ؛ الشوری: ۳۷. (۲۰): المومنون: ۸. (۲۱): آل عمران: ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۲۲): المومنون: ۶۱ ؛ فاطر: ۳۲ ؛ المایِّده: ۴۸. (۲۳): النسأ: ۱۳۵ ؛ المایِّده: ۸. (۲۴): الفرقان: ۷۲. (۲۵): السجده: ۱۵ ؛ النسأ: ۳۶ ؛ لقمن: ۱۸ ؛ النحل: ۲۳. (۲۶): البقره: ۳ ؛ آل عمران: ۱۷ ، ۱۳۴ ؛ ابراهیم: ۳۱ ؛ الانفال: ۳ ؛ الحج: ۳۵. (۲۷): المومنون: ۵ ؛ النور: ۳۰ ، الاحزاب: ۳۵ ؛ الفرقان: ۶۸. (۲۸): الفرقان: ۶۷ ؛ الانعام: ۱۴۱ ؛ الاعراف: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۲۶ـ۲۷. (۲۹): البقره: ۱۷۷ ؛ الانعام: ۱۵۲ ؛ النحل: ۹۱ ؛ المومنون: ۸ ؛ الاحزاب: ۲۳. (۳۰): الشوری: ۳۷ ؛ النجم: ۳۲. (۳۱): الفرقان: ۶۸ ؛ الانعام: ۱۵۱. (۳۲): الفرقان: ۶۳ ؛ المومنون: ۳. (۳۳): الشوری: ۳۷ ؛ آل عمران: ۱۳۴. (۳۴): الحجرات: ۱۰ ؛ التوبه: ۱۱ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ الاحزاب: ۵ ؛ البقره: ۱۷۸. (۳۵): الفتح: ۲۹. (۳۶): الفرقان: ۶۳ ؛ لقمن: ۱۹. (۳۷): الشوری: ۳۸ ؛ آل عمران ۲۵۹. (۳۸): التوبه: ۱۱۲ ؛ البقره: ۱۸۷ ، ۲۳۰ ؛ النسأ: ۱۳. (۳۹): المجادله: ۲۲ ؛ النسأ: ۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ البقره: ۱۲۵. (۴۰): النسأ: ۷۹. (۴۱): الانعام: ۸۵ ؛ النحل: ۱۲۲ ؛ الانبیأ: ۷۲ ؛ الصفت: ۱۱۲ ؛ القلم: ۵۰. (۴۲): الفرقان: ۳۰. (۴۳): الحجرات: ۱۳. (۴۴): الذریت: ۵۶. (۴۵): البقره: ۵ ، ۲۸ ، ۱۵۷ ؛ الزمر: ۱۸. (۴۶): البقره: ۳۰. (۴۷): ص: ۷۱ـ۷۲. (۴۸): القیامه: ۱۶ـ۱۷ ؛ الاعراف: ۳۲ ؛ البقره: ۱. (۴۹): البقره: ۱۴۳ ؛ النحل: ۱۰ـ۱۷. (۵۰): البقره: ۱۷۷. (۵۱): آل عمران: ۱۹۱. (۵۲): البقره: ۲۱ ؛ الحج: ۷۷. (۵۳): فاطر: ۲۹ ؛ البقره: ۱۲۱. (۵۴): البقره: ۱۷۷ ؛ المومنون: ۱ـ۹ ؛ الفرقان: ۶۳ـ۷۶. (۵۵): الملک: ۲۳. (۵۶): البقره: ۱۶۴ ؛ الانعام: ۹۵ـ۹۹ ؛ الروم: ۸ ؛ الجاثیه: ۲۲ ؛ التغابن: ۳.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷): البقره: ۱۷۹ ، ۱۸۴ ، ۲۸۲. (۵۸): الزخرف: ۲۳ ؛ البقره: ۱۷۰. (۵۹): النجم: ۲۳ ، ۲۸ ؛ الاسرأ: ۳۶ ؛ الکهف: ۱۵ ؛ الحجرات: ۲ ؛ النسأ: ۸۳. (۲۰): الاسرأ: ۳۶ ؛ التکاثر: ۸ ؛ الملک: ۲۳. (۲۱): الاعراف: ۳۲ ؛ القصص: ۷۷ ؛ البقره: ۲۲۲ـ۲۲۳ ؛ الروم: ۲۱. (۲۲): آل عمران: ۱۵۷ ؛ الزمر: ۳۶ ؛ الانعام: ۱۵ ؛ المایّده: ۹۴ ؛ الدهر: ۱۰. (۲۳): ق: ۴۳ ؛ آل عمران: ۱۵۴ ، ۱۸۵ ؛ النسأ: ۷۸ ؛ المنافقون: ۱۱. (۲۴): الرعد: ۲۶ ؛ الروم: ۳۷ ؛ الذریت: ۲۲ ، ۵۸ ؛ فاطر: ۳. (۲۵): البقره: ۲۱۲ ؛ النسأ: ۱۹ ؛ لقمن: ۳۴ ؛ الطلاق: ۱. (۲۶): الاعراف: ۳۲ ؛ آل عمران: ۱۴ـ۱۵ ؛ الصف: ۱۰ـ۱۲ ؛ الواقعه: ۱۵ـ۲۴ ؛ المطففین: ۲۲ـ۲۴. (۲۷): البقره: ۱۲۵ ؛ التوبه: ۲۴ ؛ الانفطار: ۷۶ ؛ التغابُن: ۳ ؛ الزمر: ۵۳. (۲۸): البقره: ۱۲۸ـ۲۰۸ ؛ یوسف: ۵ ؛ الاسرأ: ۵۳ ؛ فاطر: ۶ ؛ یس: ۲۰ـ۲۲. (۲۹): النحل: ۹۰ ؛ آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰ ، ۱۱۴ ؛ التوبه: ۱۱۲. (۷۰): البقره: ۱۹۱ ؛ الحجرات: ۷. (۷۱): النور: ۱۹. (۷۲): المایّده: ۲۳ ؛ الاعراف: ۵۶ ؛ المایّده: ۶۴ ؛ القصص: ۸۳. (۷۳): فاطر: ۱۸ ؛ المدثر: ۳۸ ؛ البقره: ۴۸. (۷۴): الحشر: ۹ ؛ المایّده: ۲ ؛ آل عمران: ۱۰۳ ؛ التوبه: ۷۱ ؛ الشوری: ۳۸. (۷۵): النسأ: ۱۰۳ ؛ البقره: ۱۷۸ ، ۱۸۳ ؛ التوبه: ۶۰ ؛ آل عمران: ۹۷. (۷۶): البقره: ۲۷۱ ، ۲۸۰ ؛ النسأ: ۲۵. (۷۷): الاحزاب: ۲۱ ؛ الانبیأ: ۱۰۷ ؛ السبا: ۲۸. (۷۸): النسأ: ۵۸ ؛ السبا: ۴۶ ؛ النحل: ۹۰ ، ۱۲۵. (۷۹): التوبه: ۳۹ ؛ النور: ۲ ؛ المایّده: ۳۸ ؛ الفرقان: ۲۸ـ۲۹. (۸۰): الاعراف: ۱۷۲ ؛ المایّده: ۲۷ـ۳۰ ؛ هود: ۱۰۰ ؛ یوسف: ۳ ، ۱۱۱. (۸۱): المایّده: ۹۰ ؛ التکویر: ۸ـ۹ ؛ النحل: ۲۷. (۸۲): العصر: ۳ـ۴ ؛ البقره: ۲۷۷ ؛ الرعد: ۲۹. (۸۳): آل عمران: ۱۱۰ ، ۱۲۴ ؛ الجمعه: ۲ ؛ البقره: ۱۵۱ ؛ العصر: ۳ـ۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې اته ويشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نوميږي د قرآن پوهنې ډيره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طريقه ده. دلته د قرآن کريم څخه پوښتنې کيږي او هغه د خپلو آيتونو له مخې ځوابونه وايي. هيله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځي ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دايې د اته ويشتمې روژې لپاره اته ويشتم سوغات ، (ن. صمد)

Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (اته ويشتمه برخه) :

پوښتنه: آيا تا د محمدي امت ذکر او بيان کړی دی ؟

ځواب: هو ، ما د هغوی په باره کی ډير وضاحت ورکړی دی او هغوی می د مُسلِمه امت (۱) ، وسطی امت (۲) يعنی پر سمه لاره تلونکی امت ، تر ټول ښه امت (۳) او مسلمينو (۴) يعنی مسلمانانو په القابو سره نازولي دي (۵) . دغه امت دا امتياز هم لری چی د نړۍ تر ټولو هغسی غوره امت دی چی الله يې تر قيامته دا ذمه اخيستې ده چی د نيکۍ د خپرولو او د بدۍ د منع کولو هڅه به کوی (۶) ، د حق دين شفاهی او عملی شهادت به ورکوی (۷) او د هغه د استقرار او ټينګښت کوښښ به کوی (۸) .

پوښتنه: آيا د دغه مُسلم امت په باره کی له مخکی څخه هم کومه پيش ګويی موجوده وه که يا ؟

ځواب: هو ، کله چی ابراهيم (ع) او اسمعيل (ع) د کعبې تر بيا جوړولو وروسته الله تعالی ته دعا کړې وه ، په هغه کی يې د همدې مُسلمه امت ذکر کړی و (۹) .

پوښتنه: آيا تا د صحابهٔ کرامو بيان يا ذکر هم کړی دی ؟

ځواب: هو ، هغه کسان چی د رسول الله (ص) ملګري وو ، صحابه دي (۱۰) . په تورات او انجيل کی هم په دې هکله پيش ګويی سوې وه (۱۱) . د صحابه وو د ټولنی شروع د خورا لږ او پراګنده حالت څخه وسوه ، وروسته دا سی وخت هم راغی چی هغوی يو پياوړئ ځواک سو (۱۲) . دغه اشخاص خپل تر منځو ډير ګران او يو پر بل مهربان وو خو د کافرانو په وړاندی خورا جدی او سرسخته وو (۱۳) . په دغه جماعت کی هغه مهاجرين هم شامل وو چی د الله په لار کی يې خپل کورونه او هر څه پريښي وو او د مکې څخه مدينې ته را غلی وو ، او په هغوی کی انصار هم شامل وو چی د نوموړو مهاجرينو سره يې وروړګلويزه سلوک کاوه او دا ټول رښتياني مسلمانان وو (۱۴) . دغو خلکو د الله د دين په خاطر د سر او مال قربانۍ ورکړې (۱۵) . په هغوی که هغسی پاکو اشخاصو هم شتون درلود چی هره هغه خپلوی او قرابت يې ايسته وغورځاوه چی د ده او الله تر منځ به خنډ کېدله . د دغو انسانانو په زړونو کی ايمان ننوتلی و او الله هم ځنی خوشاله و او هغوی هم د الله څخه راضی ول (۱۶) . هغو اصحابو چی تر يوې ونی لاندی يې په ټوليزه توګه رسول الله ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت وکړ هغوی ټوله له یو مخې جنتي دي او هغوی د خورا ایثار او ځان تیرېدنی څخه کار واخیست (۱۷)
.

انصارو د مهاجرینو سره د مرستې په خاطر له خورا لویې قربانۍ او ایثاره کار واخیست (۱۸). په اصحابو کی « سابقون الاولون » هم وو چی الله ورڅخه راضی سو او هغوی هم د الله څخه راضی سول (۱۹).
د رسول الله سره د هغه یو صحابی [ابوبکر رضی الله عنه] هم هجرت وکړ او کله چی رسول الله د دښمنانو د خطر له امله په غار کی پټ سو نو د غه صحابی هم ورسره ملګری و (۲۰).
پوښتنه: آیا تا مشخصاً د کوم صحابی نوم هم ذکر کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، ما د زید [رضی الله عنه] نوم ذکر کړی دی (۲۱).
پوښتنه: آیا د تابعینو ذکر دی هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ، الله تعالی د نیکو تابعینو څخه هم هغسی راضی و لکه د نورو اصحابو کرامو څخه چی و (۲۲)
.

پوښتنه: که لطفاً راته ووایې چی شیطان څوک دی ، خوشاله به سم. څنګه چی د هغه لعین په باره کی تا پرله پسې خبرداریٔ راکړی دی ، نو ښه به وی چی مختصراً یې را وښیې.
ځواب: شیطان ته چی ابلیس ویل کیږی (۲۳) اصلاً د جن له ذاته دی (۲۴). هغه له اوره جوړ سوی و (**۲۵**).
د هغه کار دا دی چی خلک ګمراه او زیانمن کړی (۲۶). هغه آدم (ع) ته د سجدې څخه د سرغړونی له امله د الله د حُکم څخه انکار وکړ نو ځکه د الهی لعنت وړ وګرځېد (۲۷). شیطان د انسان ازلي او فطري دښمن دی (۲۸). هیڅوک باید د هغه پیروي او په خوله و نه کړی (۲۹).
پوښتنه: تا د جن نوم واخیست ، آیا د هغه په هکله هم څه راته ویلای سې ؟
ځواب: هو ، جن هم د انسان غوندی د الله مخلوق دی (۳۰). هغه د اور څخه پیدا سوی دی (۳۱). جن د انسان څخه مخکی پیدا سوی دی (۳۲). جن هم د انسان غوندی د خپلی عقیدې او کړنی لپاره مؤظف او مسؤل دی نو ځکه د خپل عمل ځواب ویونکی دی (۳۳). په جنانو کی هم د الله اطاعت کونکي او سرغړونکي شته دي (۳۴). مُشرکو عربو به د خپل جهالت له مخی د الله او جنانو تر منځ خپلوي قیاسوله (**۳۵**). دوی به جنان حتی د خدای شریکان هم بلل (۳۶) او د هغوی عبادت به یې کاوه (۳۷). د بیری او مصیبت پر مهال به یې هغوی رابلل او لمانځل (۳۸). جن کولای سی چی انسانان ووینی خو انسانان جنان نسی لیدلای (۳۹). هغوی د حضرت محمد (ص) تر بعثت مخکی د لوړه سره د ځینو غیب خبرونو احوال هم معلومولای سو (۴۰). د جنانو یوې ډلی به د رسول الله (ص) څخه قرآن هم اورېدیٔ او پر ده باندی یې ایمان راوړی و (۴۱).
پوښتنه: آیا د کوم خاص علت له مخی د یو مسلمان ټول اعمال ضایع کېدای هم سی ؟
ځواب: هو ، د یو مسلمان ټوله اعمال هغه وخت ضایع او له منځه ځی که:
۱ـ کفر غوره کړی (۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ـ د شِرک ارتکاب وکړی (۴۳).
۳ـ مُرتد سی ، یعنی له دینه واوړی (۴۴).
۴ـ د رسول الله (ص) په مجلس کی د هغه تر آواز په لوړ ږغ شورماشور یا خبری وکړی (۴۵).
پوښتنه: تا پر کومو خلکو او مخلوقاتو لعنت ویلی دی ؟
ځواب: ما چی پر کومو انسانانو او نورو مخلوقاتو لعنت ویلی ، هغه اصلاً د الله لعنت دی او هغه دا دي:
۱ـ پر شیطان باندی (۴۶).
۲ـ پر کافرانو باندی (۴۷).
۳ـ پر ظالمانو باندی (۴۸).
۴ـ پر درواغ ویونکو باندی (۴۹).

(۱): البقره: ۲۸. (۲): البقره: ۱۴۳. (۳): آل عمران: ۱۱۰. (۴): الحج: ۷۸. (۵): البقره: ۱۲۸. (۶): آل عمران: ۱۰۴ ، ۱۱۰. (۷): البقره: ۱۴۳ ؛ النسأ: ۱۳۵ ؛ الحج: ۷۸ ؛ المایّده: ۸. (۸): الشوری: ۱۳. (۹): البقره: ۱۲۸. (۱۰): التوبه: ۴۰ ؛ الفتح: ۲۹ ؛ التحریم: ۸. (۱۱): الفتح: ۲۹. (۱۲): الفتح: ۲۹ ؛ الانفال: ۲۶. (۱۳): الفتح: ۲۹. (۱۴): الانفال: ۷۴. (۱۵): التوبه: ۸۸. (۱۶): المجادله: ۲۲. (۱۷): الفتح: ۱۸. (۱۸): الحشر: ۹. (۱۹): التوبه: ۱۰. (۲۰): التوبه: ۴۰. (۲۱): الاحزاب: ۳۷. (۲۲): التوبه: ۱۰۰. (۲۳): البقره: ۳۴ ، ۳۶ ؛ الاسرأ: ۶۱ـ ۶۴. (۲۴): الکهف: ۵۰. (۲۵): الاعراف: ۱۲. (۲۶): النسأ: ۶۰ ، ۱۲۰ ؛ المایّده: ۹۱ ؛ الاعراف: ۲۷ ؛ المجادله: ۱۹ ؛ الفرقان: ۲۹. (۲۷): البقره: ۳۴ ؛ الاعراف: ۱۱ ؛ الحج: ۳۱ ؛ الاسرأ: ۶۱ ؛ الکهف: ۵۰. (۲۸): یوسف: ۵ ؛ الاسرأ: ۵۳ ؛ فاطر: ۶ ؛ الزخرف: ۶۲. (۲۹): البقره: ۱۶۸ ، ۲۰۸ ؛ الانعام: ۱۴۲ ؛ مریم: ۴۴ ؛ النور: ۲۱. (۳۰): الجن: ۶ ؛ الرحمن: ۱۵ ؛ الحجر: ۲۶ـ ۲۷ ؛ الصفت: ۱۵۸ ؛ الانعام: ۱۲۹. (۳۱): الرحمن: ۱۵ ؛ الحجر: ۲۷. (۳۲): الحجر: ۲۷ ؛ الکهف: ۵۰. (۳۳): الانعام: ۱۲۹ـ ۱۳۱ ؛ الاعراف: ۳۸ ، ۱۷۹ ؛ حم سجده: ۱۹ـ ۲۵ ؛ الاحقاف: ۱۸ ؛ الرحمن: ۱۳. (۳۴): الجن: ۱۱ ، ۱۴. (۳۵): الصفت: ۱۵۸. (۳۶): الانعام: ۱۰۲. (۳۷): السبا: ۴۱. (۳۸): الجن: ۶. (۳۹): الاعراف: ۲۷. (۴۰): الجن: ۸ـ ۹. (۴۱): الجن: ۲ ، ۱۳. (۴۲): الکهف: ۱۰۵ ؛ الاحزاب: ۱۹ ؛ محمد: ۹ ، ۳۲. (۴۳): الانعام: ۸۸ ؛ الزمر: ۶۵ ؛ التوبه: ۱۷. (۴۴): البقره: ۲۱. (۴۵): الحجرات: ۲. (۴۶): البقره: ۸۹ ، ۱۶۱ ؛ الاحزاب: ۶۴ ؛ المایّده: ۷۸. (۴۷): الاعراف: ۴۴ ؛ هود: ۱۸ ؛ المومن: ۵۲. (۴۸): آل عمران: ۶۱. (۴۹): الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې نهه ویشتم سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه » نومیږی د قرآن پوهنی ډیره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه ده . دلته د قرآن کریم څخه پوښتنی کیږی او هغه د خپلو آیتونو له مخی ځوابونه وایی . هیله ده چی د توجه او هڅېدو وړ مو وګرځی ، دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله !

نو دایې د نهه ویشتمی روژې لپاره نهه ویشتم سوغات ، (ن . صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره مرکه (نهه ویشتمه برخه) :

پوښتنه: آیا تا ستوري هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د لمر ، سپوږمۍ او نورو ستورو نومونه ذکر کړي دي (١) .

پوښتنه: آیا ستا په نظر دغه سیارې او ستوری ساکن دي که متحرک ؟ دا ځکه چی د اسلام مخالفین یو لړ ګمراه کونکې تبلیغات کوی .
ځواب: ما واضحاً ویلی دي چی دا ټول خوځنده یعنی د حرکت په حال کی دي (٢) .

پوښتنه: آیا تا د غرونو ذکر هم کړی دی که یا ؟
ځواب: هو ذکر می یې کړی دی (٣) ، حتی دا چی ځینو ته می په نوم سره هم اشاره کړې ده لکه د طور غر (۴) ، د جودی غر (۵) او نور .

پوښتنه: آیا د فلزاتو نومونه دي هم یاد کړي دي ؟ که وی نو هغه کوم کوم فلزات دي ؟
ځواب: هو ، ذکر کړي می دي مثلاً : سره او سپین زر (٦) ، مس (٧) ، اوسپنه (٨) او نور .

پوښتنه: آیا تا د ملغلرو نوم هم اخیستی دی ؟
ځواب: هو ذکر کړی می دی (٩) .

پوښتنه: آیا تا د شین ګیاوو (ترکاري بابو) نومونه هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د بیلګې په توګه د پیاز ، هوږې ، چمبرخیال او نورو نومونه ذکر کړي دي (١٠) .

پوښتنه: که په همدې موضوع کی پاته سم ، نو آیا تا د ونو او نورو یادونه هم کړې ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، کړې مې ده (۱۱) . ما د ځينو ونو نومونه هم ذکر کړي دي لکه خرما (۱۲) ، زيتون (۱۳) ، بيرى (۱۴) او نور.

پوښتنه: نو چې داسې ده آيا د ميوو ذکر دې هم کړی دی که يا ؟
ځواب: هو باالکل مې کړی دی (۱۵) . د دې جملې څخه مې د خرما (۱۲) ، انګورو (۱۷) ، انارو (۱۸) او نورو نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آيا مرغانو ته دې هم اشاره کړې ده که يا ؟
ځواب: هو کړې مې ده (۱۹) . د مثال په توګه به دغه مرغان در ياد کړم: هُد هُد (۲۰) ، کاغۍ (۲۱) ، ابابيل (۲۲) او نور.

پوښتنه: نو آيا د حيواناتو په باره کې دې هم څه يادونه کړې ده ؟
ځواب: هو ، ما ډيرو حيواناتو ته اشاره کړې ده (۲۳) ، چې په هغو کې پسونه او وزې (۲۴) ، ميږه (۲۵) ، غوا او غويي (۲۲) ، آس (۲۷) ، خر (۲۸) ، قچر يعنى غاتره (۲۹) ، اوښ او اوښه (۳۰) ، بيزو (۳۱) ، سپى (۳۲) ، خوګ يا خنځير (۳۳) ، فيل (۳۴) ، او زمرى (۳۵) شامل دي.

پوښتنه: نو آيا د حشراتو نومونه دې هم ذکر کړي دي ؟
ځواب: هو ، ما د ځينو حشراتو نومونه ذکر کړي دي مثلاً: غوماشى (۳۲) ، مچ (۳۷) ، ميږئ (۳۸) ، غنې (۳۹) ، د عسلو مچۍ (۴۰) او نور.

پوښتنه: که د دغو څخه د عسلو د مچۍ په باره کې معلومات راکړې خوشاله به سم.
ځواب: هو ولې نه ، د شاتو مچۍ د څو رنګو څخه جوړي وی (۴۱) ، او په هغوی کې د انسانانو د ناروغيو لپاره شفا او علاج موجود دی (۴۲) .
پوښتنه: خبره تر خبرى ياديږى. آيا تا د رنګونو په باره کې هم څه ذکر کړی دی که يا ؟
ځواب: هو ، ما د څو رنګونو ذکر کړی او نومونه مې يې هم اخيستى دي ، مثلاً سپين (۴۳) ، سور (۴۴) ، تور (۴۵) ، ژړ (۴۲) او نور.

پوښتنه: آيا د کومې ورځې نوم دې هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د جمعې (۴۷) او شنبې (۴۸) نومونه ذکر کړي دي.

پوښتنه: آيا راته ويلای سې چې د وخت تاکل څنګه کېدای سی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ورځې او شپې د وخت معلومول د لمر د راختلو او لوېدلو له مخې کیږی (۴۹) ، او د ورځو ، میاشتو او کلونو جنتري د سپوږمۍ د موقعیتونو پر اساس ترتیب کیږی (۵۰) . خو باید متوجه اوسې چې په یو کال کې دوولس میاشتې وی (۵۱) .

پوښتنه: آیا تا د کوم ښار نوم هم ذکر کړی دی ؟
ځواب: هو ، ما د څو ښارونو نومونه ذکر کړي دي لکه: بابل (۵۲) ، مکه (۵۳) ، مدینه (۵۴) او نور .

پوښتنه: آیا تا شیدو ته هم اشاره کړې ده که یا ؟
ځواب: هو ، لاکن د خالصو شیدو ذکر می کړی دی (۵۵) .

پوښتنه: وروستۍ پوښتنه می دا ده چې آیا ته کوم خاص پیغام لرې چې راته ویې وایې تر څو خلکو ته یې ورسوم ؟
ځواب: هو ، زه پخپله اصلاً یو پیغام یم یعنی د الله تعالی لخوا ټول بشر ته د یو پیغام په ډول رالیږل سوی یم (۵۶) . غواړم چې زما لخوا ټولو خلکو ته زما دا پیغام ورسوې چې هغوی د خپل ربښتیاني خالق او مالک بندګي غوره کړی او بس (۵۷) .

شُکراً ـ تشکر ستا د دې خورا مهمی ، هر اړخیزی او معلوماتی مرکې څخه (۵۸) .

اشکرلله ـ مننه له خدایه (۵۹) .

(۱) : الاعراف: ۵۴ ؛ النحل: ۱۲ ؛ الحج: ۱۸ ؛ العنکبوت: ۶۱ . (۲) : الرعد : ۲ ؛ القمن: ۲۹ ؛ فاطر: ۱۳ ؛ یس: ۳۸ ، ۴۰ ؛ الزمر: ۵ . (۳) : النحل: ۸۱ ؛ طه: ۱۰۵ ؛ الانبیأ : ۷۹ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الاحزاب: ۷۲ . (۴) : البقره: ۲۳ ؛ طه: ۸۰ . (۵) : هود : ۴۴ . (۶) : آل عمران: ۱۴ ؛ التوبه: ۳۴ . (۷) : الرحمن: ۳۵ . (۸) : الکهف: ۹۶ ؛ الحدید : ۲۵ . (۹) : الرحمن: ۲۲ ؛ الطور: ۲۴ ؛ الواقعه: ۲۳ ؛ الحج: ۲۳ ؛ الدهر: ۱۹ . (۱۰) : البقره: ۶۱ . (۱۱) : الحج: ۱۸ ؛ الرحمن: ۶ ؛ المومنون: ۲۰ ؛ النور: ۲۵ ؛ الفتح: ۱۸ . (۱۲) : النحل: ۱۱ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۳) : النحل: ۱۱ ؛ النور : ۳۵ ؛ عبس: ۲۹ . (۱۴) : السبا : ۱۶ . (۱۵) : البقره: ۲۲ ، ۱۲۶ ؛ الاعراف: ۵۷ ؛ الرعد : ۳ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الرحمن: ۱۱ . (۱۶) : مریم: ۲۵ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۷) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۱ ؛ النحل: ۶۷ . (۱۸) : الانعام: ۹۹ ، ۱۴۴ . (۱۹) : البقره: ۲۶۰ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ النحل: ۷۹ ؛ النور: ۴۱ ؛ الملک: ۱۹ . (۲۰) : النمل: ۲۰ . (۲۱) : المایّده: ۳۱ . (۲۲) : الفیل: ۳ . (۲۳) : البقره: ۱۷۴ ؛ الانعام: ۳۸ ؛ هود : ۶ ؛ الحج: ۱۸ ؛ الجاثیه: ۴ . (۲۴) : الانعام: ۱۴۶ ؛ طه: ۱۸ ؛ الانبیأ : ۱۸ . (۲۵) : ص: ۲۳ـ۲۴ . (۲۶) : البقره: ۶۷ـ۷۱ ؛ یوسف: ۴۳ . (۲۷) : الانفال: ۶۰ ؛ النحل: ۸ ؛ الحشر: ۶ . (۲۸) : البقره: ۲۵۹ ؛ الجمعه: ۵ ؛ المدثر: ۵ . (۲۹) : النحل: ۸ . (۳۰) : الانعام: ۱۴۴ ؛ الاعراف:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۰ ؛ الغاشیه: ۱۷ . (۳۱) : البقره: ۲۵ ؛ المایّده: ۲۰ ؛ الاعراف: ۲۲ . (۳۲) : الاعراف: ۷۶ ؛ الکهف: ۱۸ . (۳۳) : البقره: ۱۷۳ ؛ المایّده: ۳ . (۳۴) : الفیل: ۱ . (۳۵) : المدثر: ۵۱ . (۳۶) : البقره: ۲۲ . (۳۷) : الحج: ۷۳ . (۳۸) : النمل: ۱۸ . (۳۹) : العنکبوت: ۴۱ . (۴۰) : النحل: ۲۸ . (۴۱) : النحل: ۲۹ . (۴۲) : النحل: ۲۸ـ۲۹ . (۴۳) : البقره: ۱۷۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ الاعراف: ۱۰۸ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الصفت: ۴۶ . (۴۴) : فاطر: ۲۷ . (۴۵) : البقره: ۱۸۷ ؛ آل عمران: ۱۰۲ ؛ فاطر: ۲۷ ؛ الزخرف: ۱۷ ؛ الزمر: ۲۰ . (۴۶) : البقره: ۲۹ ؛ الروم: ۵۱ ؛ الزمر: ۲۱ ؛ الحدید : ۲۰ ؛ المرسلت ۳۳ . (۴۷) : الجمعه: ۹ . (۴۸) : الاعراف: ۱۲۳ . (۴۹) : الاسرأ : ۱۲ ؛ یونس: ۲ ؛ البقره: ۱۲۴ ؛ آل عمران: ۲۷ ؛ الانبیأ : ۳۳ . (۵۰) : یونس: ۵ ؛ الانعام: ۹۶ ؛ الاسرأ : ۱۲ ؛ الرحمن: ۵ . (۵۱) : التوبه: ۳۶ . (۵۲) : البقره: ۱۰۲ . (۵۳) : آل عمران: ۹۲ ؛ التین: ۳ ؛ البلد : ۱ـ۲ ؛ النمل: ۹۱ ؛ الانعام: ۹۲ . (۵۴) : التوبه: ۱۰۱ ، ۱۲۰ ؛ الاحزاب: ۲۰ ؛ المنافقون: ۸ . (۵۵) : النحل: ۲۲ ؛ محمد : ۱۵ . (۵۶) : ابراهیم: ۵ . (۵۷) : البقره: ۲۱ ؛ النحل: ۳۶ . (۵۸) : السبا : ۱۳ . (۵۹) : لقمن: ۱۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روژې دېرشم (وروستی) سوغات

قدرمنو او عزتمنو لوستونکو ، دغه لړۍ چې « د قرآن سره مرکه» نومېده ، د قرآن پوهنې ډېره آسانه ، دلچسپه او ګټوره طریقه وه. دلته د قرآن کریم ځخه پوښتنې کېدې او هغه د خپلو آیتونو له مخې ځوابونه ویل. هیله ده چې د توجه او هڅېدو وړ مو ګرځېدلې وی ، دا ځکه چې نن د عمل ورځ ده بېله حسابه خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! نو د دې لړۍ وروستۍ برخه لطفاً په غور او تدبُر سره ولولیٌ (ن. صمد)
Nsamad57@hotmail.com

د قران سره د مرکې د پای لیکنه :

ښه ګرانو لوستونکو ، د قرآن سره خو مو دا مرکه په ۲۹ برخو کې ولوستله. خدای دې وکړي چې ځوابونه او محتویات یې د خپل ژوندانه تلن لاره وګرځوو ، که نه صرف وخت به مو ضایع کړی وی.

کله چې دا مرکه پای ته ورسېده ، نو « قرآن» څو خصوصی رازونه او ترخه حقایق راته وویل او پر ما یې پخه کړه چې تر تاسو به یې رسوم. هغه ګیله او شکایت وو ، اسویلی او فریاد وو ، خپګان او حسرت وو ، یعنی هغه څه وو چې اصلاً دي ، کیږی ، په سترګو یې وینو ، او باالاخره هغه څه وو چې باید نه وای.

آیا پوهیږئ چې « قرآن» په آخره کې څه راته وویل ؟ قرآن د مسلمانانو ځخه عجیبه حساس او عینی برداشتونه کړي وو. کله چې یې یو یو راته وایه نو باور وکړئ چې خوله مې بنده سوه ، پر سترګو مې توره تیاره خپره سوه ، سر مې ځوړند سو ، بدن مې په رپېدو او جټکو سو ، له سره تر نوکه په خولو کې لوند سوم ، د بدن ټول سپک مې وخوت او نږدې و چې چپه سم.
آیا څه حدس کوئ چې قرآن به په رمازه او کنایه کې څه راته ویلی وی ؟ هغه راته وویل چې تاسو ټول تش په نوم مینه را سره لرئ خو په اصل کې درواغ وایاست ، د طوطی غوندی مې تلاوت کوئ خو نه پوهیږئ چې څه لولیٌ. تاسو زه عملاً ترک او خوشی کړی یم لاکن په ظاهره زما په نوم دنیا خرابوئ. په خوله مې منیٌ خو په زړه مې شړئ ، که مې لولیٌ نو هیڅ فکر او تدبر نه کوئ. زه خو لا څه ، آن پخپله رسول الله (ص) هم شکایت در څخه کوی (الفرقان-۳۰).

زه مو ډېر نفس تنګه ساتلی یم او ساه مې ځکه بنده وی چې په اوو پوښونو کې مو پېچلی یم او هلته لوړ مو په دوړو کې ایښی یم. چندانی مو نه په کارېږم بلکې هغه مهال مې را اخلیٌ چې مسافر له کوره وځي یا په واده کې د ناوی پر سر نیول کېږم ، او یا دا چې کله غم او مصیبت دربا ندی راسی نو مو په یاد سم او له دوړو مې پاک او په زاریو مې خدای ته شفیع کوئ.... خورا ډېر مې مچوئ خو رښتیانی مینه نه را سره لرئ ، خورا ډېر مې خوښوئ خو له ځانه مې لیری ساتیٌ ، خورا ډېر مې یادوئ خو اصلاً مې هیروئ ، خورا ډېر مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاييً خو نه مي خپلوئ ، خورا ډير قسمونه راباندي اخلئً خو سرچپه عمل کوئ ، خورا ډير عزت مي کوئ خو عملاً مي نه منئً او خورا ډير در نږدې يم خو ړانده ياست نه مي وينئً....

هو ګرانه لوستونکې ، هغه شکايت وکړ چي ماته اوس ثابته سوې ده چي هسي يو کتاب يم ، عادي کتاب ، اضافي کتاب ، بې غمخوره او بې سرپرسته کتاب !
هغه په داسي حال کي چي لهجه يې څه تونده سوه داسي دوام ورکړ: ګوره ، ټولو مسلمانانو خصوصاً افغانانو ته وو ايه چي اول خو مي نه تلاوت کوئ ، که مي تلاوت کوئ نو په معنا مي نه پوهيږئ. که احياناً پوه هم سئً ، نو بيا بدبختانه عمل نه په کوئ. نو آيا په دغسي حالاتو کي زه د يو عادي يا اضافي کتاب څخه علاوه بل اهميت لرلاى سم ؟ ګورئ ، همدا حساسه بارکي زما او ستاسي دښمن ډيره ښه درک کړې ده نو ځکه مسلسل ما سپکوي ، ما توهينوي ، ما سوځوي او پر تاسو مرګوني ګوزارونه کوي او سرونه هم له بې غيرتۍ نه سئً راپورته کولاى. دا ځکه چي ما ته مو عملاً شا راګرځولې د ه او زما د دښمن ملګري سوي ياست. په دې ډول د نامردانو ، منکرانو او ناکسانو تر يوغ لاندي سرځوړيزه ژوند تيروئ.

بلې ګرانه لوستونکې ، هغه په داسي حال کي چي را څخه ليري کېدئ ، راته وويل چي دا يوه خبره مي لا واوره او هغه دا چي پرتاسو ټولو صرف په نوم ګران يم بلکي دا هر څه مو چل ول ، ريا او حيلې دي. کله چي د قول او قسم خوړلو وار راورسيږي او يو د بل سره د دنيا په شخړو کي لاس او ګريوان سئً ، نو بيا زه در په ياد سم او په ټګۍ سره مي راپورته کړئ او واياست چي ما دي دغه قرآن ووهي که به داسي يا هسي نه وي... بله ناوړه استفاده لا دا را څخه کوئ چي د هري غونډې او جلسې په پيل کي تلاوت کيږم ، اورول کيږم او په پاى کي ستايل کيږم ، خو د دغسي نمايشي او يکنواخته مراسمو تر ختميدو وروسته نه د چا په کار يم او نه د چا يار يم !آيا داسي نه ده چي يو ځل مي خندوئ لاکن سل ځله مي ژړوئ ؟دا څنګه مينه را سره لرئ چي قانون د بل منئً خو قسم په ما باندي اخلئً ؟ په ما سر ورکوئ خو سر نه راباندي خوږوئ ؟ !ګورئ ، هر څوک مي په ظاهره د محبت ډيره دعوه کوي ، زما لپاره د سر تيرېدو ټټر هم وهي خو عملاً يې پرې ايښئً يم او يوازي په اوو پوښونو کي بندي پروت يم.
هو ، زه صرف يو بندي کتاب يم ، يوازي يم او د حسرت اوښکي تويوم. زه نه پوهيږم چي چا ته وژاړم ؟ ! ګورئ ، اوس خو څه نسم کولاى ، مګر د قيامت په ورځ به پر تاسو هر يوه شاهد سم او خپل مصنف او مؤلف ته به فرياد وکړم چي ستا دغه او هغه بنده زما سره پورتني ظلمونه او چمونه کړي دي. آيا پوهيږئ چي لوى الله به څه درسره وکړي ؟زما به غور او ستاسي به جور په برخه وي. تاسي دا فکر قطعاً مه کوئ چي الله ولي د خپلو ګناهونو سزا همدا اوس نه درکوي. داسي نه ده بلکي الله مهلت درکړى دى او دا هر څه درته ساتي. که يې په دې دنيا کي چا ته سزا ورکولاى نو د مځکي پر مخ به نن هيڅوک هم نه واى بچ سوى (النحل: ٦١). ګورئ ، خداى ښه پيژنئً خو اطاعت يې نه کوئ ، ما د بلبل غوندي تلاوت کوئ خو عمل نه کوئ ، دا واياست چي مرګ حق دى خو هغه ته چمتوينه نه نيسئً ، نو واورئ: دنيا چي خوښوئ آخرت مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیروئ ، مخلوق چی خوښوئ خالق مو هیروئ ، ما چی ښکلوئ شا راګرځوئ.. خو اوس لا هم وختی دی ، د شیطانی وسوسو او طاغوتی فتنو څخه را وګرځئ. دا ځکه چی نن د عمل ورځ ده بېله حسابه ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله ! د دې لپاره چی ناوخته سوی نه وی ، په ځانونو کی ژور او اساسی بدلون راورئ او تر څو چی داسی ونکړئ ، الله مو روان حالت نه بدلوی (الرعد ـ ۱۱) .

هو ګرانه لوستونکې ، زه د قرآن دغو فریادونو او تهدیدونو د حسرت په اوښکو او د هیبت په خولو کی داسی بې حاله کړم لکه د جراحي عملیاتو پر مهال چی د بې هوښۍ دوا په رګونو کی تذریق سی. کله چی می سترګی رڼی کړې ، نو صرف د دې مرکې یو څو خورې ورې پاڼی او کاغذونه می ولیدل چی زیاتره یې باد راڅخه وړي وو . بس ژر راپورته سوم او پاته کاغذونه می راټول کړل او په تلوار می تر تاسو راورسول. نور نو تاسو پوه سئ او تصمیم مو ، چی د قرآن دغه خبرداریٔ او پیغام عملی کوئ او که یې ردوئ (البقره: ۲۱ ؛ النحل: ۳۶) !

والسلام،
ستاسو د دعاوو محتاج: نثار احمد صمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لراوبر په برېښنايي کتابتون کي پر ليکه اثار

- اسلام او مذهب:
- د روژې ډالۍ ډاکټر نثار احمد صمد
- روژه د رحمت، برکت او مغفرت مياشت مؤلف: مولوي سيد محبوب شاه ساجد
- د اصحابانو کيسې مولوي عبدالهادي حماد
- د مصطلح الحديث علم په سوال او ځواب کښې ليکونکی: شيخ مصطفی العدوی مترجم: محمد عمر بشار
- اړينه پوهه مولوي عبدالهادي حماد
- د برېښنايي کتابتون د اسلام او مذهب د برخې د نورو پر ليکه کتابونو لپاره دلته کليک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ساینس او تخنیک:
- د ړنا کړکۍ (د کمپیوټر زده کړه) عبدالستار فیضي
- سرطان او د چاپېریال راډیو اکتیویټي لیکوال: پوهنوال ډاکټر نظر محمد سلطانزی ځدراڼ
- د مایکروسافټ آفس پښتو لارښود عبدالستار فیضي
- غواړئ ذهني ځیرکتیا مو تمرین کړئ؟ ژباړن: مختار احمد احسان
- د ساینس او تخنیک د برخې د نورو پر لیکه کتابونو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- سپورټ او روغتیا:
- هغه پیاوړي لارې چارې چې اندېښنه ستاسو له ژوند څخه محو کوي ژباړن: ډاکټر محمد رقیب (فاروقي وردګ)
- THE PREVALENCE OF HIV/AIDS IN AFGHANISTAN Dr.Hameed Shuja
- د کوچنیانو تنفسي سیستم لیکوال: پوهندوی دوکتور سید حسام مل
- د لراوبر ویبپاڼې د برېښنایي کتابتون د سپورټ او روغتیا د برخې د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- هنر او ادبیات:
- راځئ کیسه ولیکو نصیر احمد احمدي
- مناجاتونه نور احمد قرانمل
- د هیلو غوټۍ وېناواله: وحیده "آرینزی"
- د ابراهیم ادهم په پلونو (ناول) لیکوال: عبدالله الهام جمالزی
- منظومې کیسې پښتو لنډۍ او غاړي لیکوال: څارنوال احمد منګل خان

د ماشومانو لپاره:
- کوچنی شاهزاده (د ماشومانو لپاره) ډاکټر عبدالباري
- زما سوی (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- فتبالر (د ماشومانو لپاره) مختار احمد احسان
- د برېښنایي کتابتون د هنر او ادبیاتو د برخې د نورو پر لیکه آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- تاریخ او سیاست:
- روز شمار واقع افغانستان تهیه او ترتیب: حمید علمي
- شیرشاه سوري د افغانانو تر منځ د یووالي هڅونکي ژباړن: استاد قریب الرحمن سعید
- د ډیورنډ تړون د حقوقو او سیاست په تــــله کښې لیکوال: ډاکټر رحمت ربی زیرکیار
- د تاریخ او سیاست د برخې د نورو آثارو لپاره دلته کلیک وکړئ !

- بېلابېل آثار:
- خوندور خواړه عبدالستار فیضي
- د نړۍ اووه عجایبې ژباړن: مختار احمد احسان
- د بېلابېل آثارنومې برخې د نورو پر لیکه کتابونو د لوست لپاره دلته کلیک وکړئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library